

LETNO POROČILO ZA LETO 2020 NIJZ

Odgovorna oseba: Milan Krek, dr. med., spec.

PO POOBLASTILU
št.: 020-7/2020-1 z dne 5. 5. 2020
Tanja Amon

KAZALO

UVOD	4
OSEBNA IZKAZNICA ZAVODA	6
PREDSTAVITEV ZAVODA	9
POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2020	10
1. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNUJEJO DELOVNO PODROČJE ZAVODA	12
2. DOLGOROČNI CILJI ZAVODA	13
3. LETNI CILJI ZAVODA, KI IZHAJAJO IZ STRATEŠKIH CILJEV	15
4. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV	19
4.1. REALIZACIJA LETNIH CILJEV	19
4.2. REALIZACIJA DELOVNEGA PROGRAMA	20
4.2.1. Letni program v okviru izvajanja javne službe v letu 2020 – financirano s strani Ministrstva za zdravje	20
PROUČEVANJE IN RAZVOJ ZDRAVJA	20
KREPITEV ZDRAVJA	28
NALEZLJIVE BOLEZNI – SPREMLJANJE, PREUČEVANJE IN OBVLADOVANJE	32
POROČILO O OPRAVLJENEM DELU NA OBMOČNIH ENOTAH NIJZ NA PODROČJU NALEZLJIVIH BOLEZNI ..	37
OKOLJE IN ZDRAVJE	39
ZDRAVSTVENO VARSTVO	50
UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH ZDRAVSTVENIH PROGRAMOV	54
INFORMATIKA V ZDRAVSTVU IN eZDRAVJE	55
UPRAVLJANJE NACIONALNIH ZBIRK PODATKOV IN IZKAZOVANJE PODATKOV	58
NALOGE JAVNO ZDRAVSTVENEGA TIMA NA OBMOČNI ENOTI NA PODROČJU NENALEZLJIVIH BOLEZNI V OKVIRU JAVNE SLUŽBE	63
4.2.2. Program dela za plačnika ZZS v letu 2020	64
4.2.3. Izvajanje terciarne dejavnosti v letu 2020	72
4.2.4. Druge storitve javne službe	73
4.2.5. Izvajanje storitev na trgu	76
4.2.6. Raziskovalni in razvojni projekti	78
4.2.7. Druge dejavnosti	80
KOMUNICIRANJE V LETU 2020	81
ŠOLA JAVNEGA ZDRAVJA	87
4.3. POSLOVNI IZID	88
5. NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA	88
6. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV	91
7. OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA	91
7.1. FINANČNI KAZALNIKI POSLOVANJA	91
8. OCENA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	92
9. POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI	95
10. OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA	96
11. DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE IN POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH	98
11.1. PREDSTAVITEV ZAPOSLENIH PO POKLICIH IN PODROČJIH DELA	98
11.1.1. Analiza kadrovanja in kadrovske politike	98
11.1.2. Ostale oblike dela	99
11.1.3. Izobraževanje, specializacije in pripravništva	100
11.1.4. Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem	101
11.2. POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH V LETU 2020	102
11.3. POROČILO O OPRAVLJENIH VZDRŽEVALNIH DELIH V LETU 2020	102
RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2020	104
1. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA	106
1.1. SREDSTVA	106

1.2. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	112
Navodilo MJU glede RDU za direktorje »Višji obseg sredstev lahko določi organ, pristojen za imenovanje direktorja javnega zavoda, javne agencije oziroma javnega sklada, vendar ta ne sme preseči 5% sredstev za osnovne plače direktorjev.«	115
2. POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV	117
2.1. ANALIZA PRIHODKOV	117
2.2. ANALIZA ODHODKOV	118
2.3. POSLOVNI IZID	121
2.3.1. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka	121
2.3.2. Pojasnila k izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov	122
2.3.3. Pojasnila k izkazu računa financiranja določenih uporabnikov	122
2.3.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti	122
3. POROČILO O PORABI SREDSTEV POSLOVNEGA IZIDA V SKLADU S SKLEPI SVETA ZAVODA	123
3.1. UGOTAVLJANJE POSLOVNEGA IZIDA PO OBRAČUNSKEM NAČELU	123

UVOD

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je terciarni zdravstveni zavod na področju javnega zdravja v Sloveniji, katerega glavni namen je proučevanje, varovanje in zviševanje ravni zdravja prebivalstva Republike Slovenije s pomočjo ozaveščanja prebivalstva ter vzpostavljenih presejalnih programov in drugih preventivnih ukrepov. Naše poslanstvo je z medresorskim povezovanjem prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije. Glavne dejavnosti NIJZ zajemajo spremljanje in ocenjevanje zdravja prebivalstva in sistema zdravstvenega varstva, prepoznavanje groženj zdravju in oblikovanju ukrepov za njihovo obvladovanje, vodenje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva ter krepitev zdravja in oblikovanje strokovnih podlag za sprejemanje zdravju prijaznih politik, programov in ukrepov za preprečevanje bolezni.

Pri načrtovanju in razvoju programov dela v letu 2020 smo sledili ključnim strateškim dokumentom in iz njih izhajajočih strateških načrtov, kot so Resolucija nacionalnega plana zdravstvenega varstva 2016–2025 z naslovom Skupaj za družbo zdravja (ResNPZV), Strategija Svetovne zdravstvene organizacije Zdravje 2020, Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2016–2025 z naslovom Dober tek Slovenija, Strategija za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem 2012–2020, Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028, Resolucija o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog 2014–2020, Strategija preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV 2017–2025 idr.

Letni delovni načrt za leto 2020 smo uspešno realizirali, med najpomembnejše dosežke NIJZ v letu 2020 sodijo:

- implementacija Nacionalnega programa za duševno zdravje z vzpostavljanjem mreže Centrov za duševno zdravje odraslih ter otrok in mladostnikov;
- vzpostavitev modela za načrtovanje ter pripravljene projekcije za pediatrijo, ginekologijo s porodništvom, ortopedijo, urologijo in kirurške stroke z ocenjenimi potrebami po specialistih in storitvah do leta 2035 (projekt Mreža SRSS);
- izvedba aktivnosti za izboljšanje kakovosti podatkov o čakalnih dobah in številu čakajočih pacientov;
- objava nacionalnih Meril za vrednotenje intervencij na področju javnega zdravja za namen prepoznavanja in izbire primerov dobrih praks.

Številne izvedene aktivnosti in ključni izdelki NIJZ v letu 2020, ki imajo še posebej pomembno vlogo za razvoj javnega zdravja v Sloveniji, so:

- v obdobju epidemije covid-19 smo pripravili informacije in gradiva za uporabnike in strokovnjake na področju duševnega zdravja, prehrane in telesne dejavnosti, življenjskega sloga in ranljivih skupin ter izvedli številne aktivnosti krepitev zdravja v regijah in lokalnih okoljih. Vzpostavili smo telefonsko psihološko podporo za prebivalce preko enotne brezplačne telefonske številke.
- odzivanje na grožnje javnemu zdravju tako s področja nalezljivih bolezni kot zdravja in okolja;

- predlog vključitve cepljenja proti okužbam s HPV za dečke v redni Program cepljenja in zaščite z zdravili in oddano vlogo za obravnavo na Zdravstvenem svetu;
- zamenjava 5-valentnega cepiva (davica, tetanus, oslovski kašelj, Hib, otroška paraliza) s 6-valentnim, ki vsebuje še zaščito proti hepatitisu B in sprememba nacionalne sheme cepljenja otrok;
- strokovna in komunikacijska podpora uvedbi cepljenja proti KME za otroke in odrasle;
- priprava higienskih priporočil za preprečevanje širjenja SARS-CoV-2 za splošno javnost in priprava higienskih priporočil za preprečevanje širjenja SARS-CoV-2 za izvajanje različnih dejavnosti (vzgoja in izobraževanje, javni promet, kulturne dejavnosti, športne dejavnosti, sodstvo, trgovinske dejavnosti, gostinske in turistične dejavnosti, nega telesa, različne servisne in druge dejavnosti).
- uvedba nacionalne panelne raziskave o pandemski izčrpanosti zaradi Covid-19 sindemije SI-PANDA;
- izdelava psihoedukativnih gradiv za podporo prebivalstvu pri soočanju z epidemijo covid-19 in vzpostavitev dodatnih virov pomoči za osebe v duševni stiski zaradi epidemije covid-19;
- izvedba Nacionalne raziskave o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS 2019), Nacionalne raziskave o ustnem zdravju 2019 in Nacionalne ankete o izkušnjah pacientov v specialističnih ambulantah ter v bolnišnicah (PREMs);
- priprava izhodišč za oblikovanje nove strategije Nacionalnega programa obvladovanja sladkorne bolezni 2020–2030;
- izboljšave in nadgradnje pri vseh informacijskih rešitvah eZdravja (Centralni register podatkov o pacientih - CRPP, eNaročanje, eRecept, Portal zVEM, eTriaža, Teleradiologija, Referenčne ambulate);
- letno poročilo o dolgoročnih trendih zdravstvenega absentizma v Republiki Sloveniji (od leta 2013 do leta 2018);
- imenovanje NIJZ kot predstavnika Republike Slovenije pri številnih Joint Action projektih, ki so financirani s strani zdravstvenega programa Evropske unije;
- programski dokument Navodila za organizacijo in delovanje zdravstvenovzgojnih centrov ter izvajanje Programa svetovanja za zdravje;
- vzpostavitev in koordinacija mentorske mreže na področju psihoedukativnih intervencij in na področju sladkorne bolezni;
- poročilo o porabi zdravil v bolnišnicah v letu 2018, ki je prvo tovrstno poročilo.
- Znanstvena monografija o učinkih uvedenih ukrepov s področja preprečevanja škodljive rabe tobaka, s poudarkom na mladih, z dodanim policy brief;
- Priprava poročila o obremenjujočih izkušnjah v zgodnjem otroštvu in povezavi z duševnim zdravjem v odraslosti.
- izvajalcem preventivnih programov na primarni ravni zdravstvenega varstva smo v času epidemije covid-19 zagotavljali strokovno podporo ter pripravili navodila za izvajanje storitev v času sproščanja in zaostrovanja ukrepov.
- zaključili smo projekt MoST, s katerim smo implementirali nadgrajene preventivne programe v 25 projektnih zdravstvenih domovih ter potrdili ustreznost koncepta in delovanja integriranega centra za krepitev zdravja.

OSEBNA IZKAZNICA ZAVODA

IME: Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)

SEDEŽ: Trubarjeva 2, Ljubljana

MATIČNA ŠTEVILKA: 6462642000

DAVČNA ŠTEVILKA: SI 44724535

ŠIFRA UPORABNIKA: 27758

ŠTEVILKA TRANSAKCIJSKEGA RAČUNA: 011006000043188

TELEFON, FAX: + 386 1 2441 400, + 386 1 2441 447

SPLETNA STRAN: www.nijz.si

USTANOVITELJ: Vlada Republike Slovenije

DATUM USTANOVITVE: 25. 7. 2013

DEJAVNOSTI:

Vlada RS je dne 25. 7. 2013 sprejela akt o ustanovitvi NIJZ, ki je s svojim delovanjem začel 1. 1. 2014. Ustanovljen je bil na podlagi določil dopolnitev Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki določa, da NIJZ opravlja naslednje dejavnosti:

- proučevanje zdravja in zdravstvenega stanja prebivalstva,
- spremljanje in vrednotenje zdravstvenega varstva ter proučevanje dostopnosti z vidika zadovoljevanja potreb prebivalstva ter priprava strokovnih podlag za načrtovanje zdravstvenih zmogljivosti,
- vodenje in upravljanje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva v skladu s posebnimi predpisi, načrtovanje, koordinacija razvoja in spremljanje delovanja informacijskih sistemov, ki podpirajo zbiranje in izmenjavo zdravstvenih podatkov ter kazalnikov javnega zdravja, nudenje statističnih in drugih javno dostopnih podatkov s področja zdravstvenega varstva za ponovno uporabo v skladu s predpisi,
- spremljanje in proučevanje dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, in priprava predlogov ukrepov za zgodnje odkrivanje in omilitev njihovega vpliva, izdelava celovitih ocen tveganj za zdravje, spremljanje nalezljivih bolezni, vključno z okužbami, povezanimi z zdravstveno oskrbo ter zgodnje zaznavanje in odzivanje na dogodke, ki pomenijo nevarnost za javno zdravje,
- načrtovanje programov, vključno s programom cepljenja in zaščite z zdravili, in ukrepov za obvladovanje nalezljivih in drugih bolezni, povezanih s posebnimi izpostavljenostmi v naravnem okolju,
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in izvajanje programov za krepitev zdravja in preprečevanje bolezni,
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje, upravljanje in izvajanje preventivnih in presejalnih programov v zdravstveni dejavnosti,
- zagotavljanje strokovne podpore ministrstvu in inšpektoratu, pristojnemu za zdravje, strokovna podpora v postopkih presoj vplivov posegov na okolje in zdravje ljudi v skladu s posebnimi predpisi,
- priprava strokovnih podlag za oblikovanje javnih politik in programov na področju javnega zdravja in zdravstvenega varstva, sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag za uvajanje novih metod dela v zdravstveni dejavnosti in presoji zdravstvenih tehnologij,

- sodelovanje z NLZOH in drugimi znanstveno raziskovalnimi inštitucijami na področju javnega zdravja,
- sodelovanje v delovnih telesih uradnih inštitucij na nacionalni ravni, na ravni Evropske unije in na mednarodni ravni,
- seznanjanje strokovne in splošne javnosti o stanju, raziskavah in ugotovitvah na področju javnega zdravja,
- obveščanje in osveščanje splošne javnosti za dvig zdravstvene pismenosti,
- pedagoško, znanstveno raziskovalno in izobraževalno delo na področju javnega zdravja ter
- druge naloge v skladu s posebnimi predpisi.

S spremembo Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (ZZPPZ), Uradni list RS, št. 65/00, 47/15 in 31/18) je bil v upravljanje NIJZ prenesen zdravstveni informacijski sistem eZdravje, ki vključuje naslednje zbirke podatkov: Centralni register podatkov o pacientih, eNapotnica in eNaročilo, eRecept, Evidenca uporabnikov za oddaljeni dostop do zNET, eTriaža, TeleKap, eKomunikacije, Evidenca teleradioloških preiskav in Evidenca uporabnikov eZdravja.

Poleg nalog iz prejšnjega odstavka NIJZ opravlja tudi druge naloge na področju javnega zdravja, določene s posebnimi predpisi.

NIJZ izvaja tudi dejavnost preskrbe Republike Slovenije s cepivi in imunoglobulini za izvajanje programa cepljenja in zaščite z zdravili.

Naloge NIJZ se v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) glasijo:

- 46.460 Trgovina na debelo s farmacevtskimi izdelki ter medicinskimi potrebščinami in materiali
- 58.110 Izdajanje knjig
- 58.120 Izdajanje imenikov in adresarjev
- 58.130 Izdajanje časopisov
- 58.140 Izdajanje revij in druge periodike
- 58.190 Drugo založništvo
- 58.290 Drugo izdajanje programja
- 59.200 Snemanje in izdajanje zvočnih zapisov in muzikalij
- 62.010 Računalniško programiranje
- 62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih
- 62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov
- 62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti
- 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti; obratovanje spletnih portalov
- 63.120 Obratovanje spletnih portalov
- 70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje
- 72.110 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju biotehnologije
- 72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije
- 72.200 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike

- 74.900 Druge nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti
- 85.320 Srednješolsko poklicno in strokovno izobraževanje
- 85.421 Višješolsko izobraževanje
- 85.422 Visokošolsko izobraževanje
- 85.590 Druge nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje
- 85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje
- 86.220 Specialistična zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost
- 86.909 Druge zdravstvene dejavnosti
- 87.900 Socialno varstvo z nastanitvijo
- 88.999 Drugo drugje nerazvrščeno socialno varstvo brez nastanitve
- 88.999 Socialno varstvo brez nastanitve
- 91.011 Dejavnost knjižnic
- 91.012 Dejavnost arhivov

PREDSTAVITEV ZAVODA

Organi zavoda:

- svet zavoda,
- direktor in
- strokovni svet.

Svet zavoda je najvišji organ upravljanja in ima sedem članov: štiri predstavnike ustanovitelja, dva predstavnika uporabnikov (ki ju imenuje Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije) in enega predstavnika zaposlenih.

Strokovni svet je kolegijski strokovni organ zavoda, ki načrtuje, obravnava in usmerja strokovno dejavnost zavoda.

PODROBNEJŠA ORGANIZACIJA ZAVODA

NIJZ ima v svoji sestavi naslednje notranje organizacijske enote:

Centralna enota in skupne strokovne službe, Trubarjeva 2, Ljubljana,

Območna enota Celje, Ipavčeva 18, Celje,

Območna enota Koper, Vojkovo nabrežje 4a, Koper,

Območna enota Kranj, Gosposvetska ulica 12, Kranj,

Območna enota Ljubljana, Zaloška 29, Ljubljana,

Območna enota Maribor, Prvomajska ulica 1, Maribor,

Območna enota Murska Sobota, Ulica Arhitekta Novaka 2b, Murska Sobota,

Območna enota Nova Gorica, Vipavska cesta 13, Rožna Dolina, Nova Gorica,

Območna enota Novo mesto, Muzejska 5, Novo mesto,

Območna enota Ravne na Koroškem, Ob Suhi 5b, Ravne na Koroškem.

Poleg območnih enot NIJZ iz prejšnjega odstavka so v okviru centralne enote z razčlenjevanjem dejavnosti po namenu, ciljih in delovnih procesih na NIJZ za posamezna strokovna področja oblikovane tudi naslednje notranje organizacijske enote:

Center za proučevanje in razvoj zdravja,

Center za nalezljive bolezni,

Center za zdravstveno ekologijo,

Center za zdravstveno varstvo,

Center za upravljanje programov preventive in krepitve zdravja,

Center za zgodnje odkrivanje raka,

Center za informatiko v zdravstvu,

Center za komuniciranje,

Zdravstveno podatkovni center,

Center Šola javnega zdravja.

VODSTVO ZAVODA

NIJZ vodi direktor Milan Krek, dr. med., spec.

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2020

POSLOVNO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih predpisuje Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna – Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10:

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika;
2. Dolgoročne cilje posrednega uporabnika, kot izhaja iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oziroma področnih strategij in nacionalnih programov;
3. Letne cilje posrednega uporabnika, zastavljene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela;
4. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upošteva fizične, finančne in opisne kazalce (indikatorje), določene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela po posameznih področjih dejavnosti;
5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela;
6. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let;
7. Oceno gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo oziroma župan in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete poslovanja posrednega uporabnika;
8. Oceno notranjega nadzora javnih financ;
9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj cilji niso bili doseženi. Pojasnila morajo vsebovati seznam ukrepov in terminski načrt za doseganje zastavljenih ciljev in predloge novih ciljev ali ukrepov, če zastavljeni cilji niso izvedljivi;
10. Oceno učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja, predvsem pa na gospodarstvo, socialo, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora;
11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in kadrovske politike in poročilo o investicijskih vlaganjih.

1. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE ZAVODA

a) Zakonske podlage za izvajanje dejavnosti zavodov:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96 in 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP),
- Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05-UPB2, 23/08, 58/08-ZZdrS-E, 77/08-ZDZdr, 40/12-ZUJF, 14/13 in 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/09 – Odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP in 203/20 - ZIUPOPdve),
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C in 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19 in 189/20 – ZFRO),
- Zakon o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06-UPB3, 58/08, 107/10-ZPPKZ, 40/12-ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18 in 66/19),
- Določila Splošnega dogovora za leto 2020 z aneksi,
- Pogodbe o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2020 z ZZS.
- Pogodbe z MZ o začasnem financiranju dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje za leto 2020

b) Zakonske in druge pravne podlage za pripravo letnega poročila:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13 in 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – Odl. US),
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (Uradni list RS, št. 75/19, 61/20 – ZDLGPE, 133/20 in 174/20 – ZIPRS2122),
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE),
- Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11),
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 104/10, 104/11, 86/16 in 80/19),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17, 82/18, 79/19 in 10/21),
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17 in 82/18),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15),
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, 46/03),

- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 108/13),
- Uredba o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologiji spremljanja njihovega izvajanja za leti 2020 in 2021 (Uradni list RS, št. 3/20),
- Uredba o delovni uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (Uradni list RS, št. 97/09 in 41/12),
- Pravilnik o določitvi obsega sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu v javnih zavodih iz pristojnosti Ministrstva za zdravje (Uradni list RS, št. 7/10, 3/13),
- Navodilo v zvezi z razmejitvijo dejavnosti javnih zdravstvenih zavodov na javno službo in tržno dejavnost Ministrstva za zdravje (št. dokumenta 024-17/2016/29 z dne 16. 1. 2020 in 024-17/2016/33 z dne 3. 2. 2020)

c) Interni akti zavoda

- Sklep o ustanovitvi Nacionalnega inštituta za javno zdravje s spremembami in dopolnitvami,
- Statut Nacionalnega inštituta za javno zdravje s spremembami in dopolnitvami,
- Pravilnik o notranji organizaciji NIJZ - UPB-5,
- Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest NIJZ,
- Pravilnik o delovnem času - UPB-1,
- Pravilnik o računovodstvu in finančnem poslovanju,
- Pravilnik o knjiženju in razporejanju prihodkov in stroškov po vrstah dejavnosti (javna služba/tržna dejavnost) na NIJZ,
- Pravilnik o popisu terjatev in obveznosti,
- Pravilnik o davčnem potrjevanju računov – UPB-1,
- Pravilnik o nagrajevanju zaposlenih iz naslova povečanega obsega dela,
- Pravilnik o uporabi varne sobe,
- Pravilnik o varstvu osebnih podatkov,
- Pravilnik o hrambi dokumentarnega gradiva,
- Pravilnik o nabavi in javnem naročanju - čistopis,
- Pravilnik o uporabi službenih mobilnih telefonov,
- Pravilnik o osebni varovalni opreми zaposlenih v NIJZ,
- Pravilnik o raziskovalni in razvojni dejavnosti ter raziskovalnih nazivih,
- Pravilnik o javnih pozivih,
- Hišni red NIJZ,
- Pravilnik o tajnih podatkih na NIJZ

2. DOLGOROČNI CILJI ZAVODA

VIZIJA NIJZ

Inštitut je ugleden, mednarodno prepoznan, inštitut, ki pomembno vpliva na zdravje prebivalcev.

Inštitutu zaupajo politiki in odločevalci.

Inštitut združuje vse deležnike v zdravstvu.

Inštitut ključno vpliva na razvoj in prispeva k uspešnosti sistema zdravstvenega varstva v Sloveniji.

Inštitut ima ključno vlogo v programih in projektih za krepitev in varovanje zdravja.

Inštitut je pomembna raziskovalna in učna ustanova.

Inštitut ponuja zaposlitev v spodbudnem in prijetnem delovnem okolju.

Strateška razvojna področja z dolgoročnimi cilji NIJZ so opredeljena v Strateškem razvojnem načrtu Nacionalnega Inštituta za javno zdravje za obdobje 2017–2025, SKUPAJ ZA ZDRAVJE (delovna verzija).

Dolgoročni strateški cilji odražajo osnovno usmeritev NIJZ. Iz dolgoročnih ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni, ki so podrobneje razčlenjeni v letnih programih dela, kjer je jasno razvidna povezava strateških ciljev z letnimi cilji.

VREDNOTENJE IN ANALIZE ZDRAVJA IN ZDRAVSTVENEGA STANJA

Cilj 1: NIJZ bo s proučevanjem zdravstvenega stanja prebivalcev in dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, postal trajnosten in dostopen vir na dokazih temelječih informacij in analiz za oblikovanje zdravih javnih politik, določanje prioritet in predlogov ukrepov za krepitev zdravja.

VREDNOTENJE IN ANALIZE SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Cilj 2: NIJZ bo s proučevanjem sistema zdravstvenega varstva postal zanesljiv, trajnosten in dostopen vir na dokazih temelječih ocen, analiz in napovedi o potrebah prebivalcev po zdravstvenih storitvah, z namenom določanja prioritet in predlogov ukrepov za zagotavljanje pravične dostopnosti do zdravstvenega varstva.

ZAGOTAVLJANJE PODATKOV

Cilj 3: NIJZ bo zagotavljal pravočasne in kakovostne podatke in informacije, ki bodo na voljo za pripravo kazalnikov, raziskav, ocen in poglobljenih analiz za uporabo med ključnimi deležniki in notranjimi uporabniki. NIJZ bo racionaliziral in optimiziral zbirke podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva ter zagotovil večjo kakovost podatkov. Z uvedbo ustreznih informacijskih orodij bo poenostavljeno zbiranje podatkov. Z izboljšanim upravljanjem zbirk podatkov in z uvajanjem novih orodij za obdelavo podatkov bo omogočena zanesljiva in kakovostna podpora raziskavam, ocenam in analizam zdravja ter zdravstvenega stanja. Cilj vključuje tudi upravljanje zbirk podatkov s področja eZdravja.

PRIPRAVLJENOST ZA OBVLADOVANJE ZDRAVSTVENIH TVEGANJ IN NEVARNOSTI ZA ZDRAVJE

Cilj 4: NIJZ bo okrepil osrednjo točko za zaznavanje nevarnosti za zdravje ljudi, vključno z zgodnjim zaznavanjem, izdelavo (hitrih) ocen tveganja ter koordinacijo hitrega odzivanja in komuniciranja z javnostmi.

UKREPI IN PROGRAMI ZA KREPITEV ZDRAVJA, ZGODNJE ODKRIVANJE IN PREPREČEVANJE BOLEZNI

Cilj 5: NIJZ bo razvijal in posodabljal javnozdravstvene programe za krepitev in varovanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti v zdravju. NIJZ bo te programe spremljal, vrednotil in izvajal usposabljanja.

Cilj 6: NIJZ bo upravljal in vrednotil programe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje bolezni, ki v Sloveniji že potekajo, ter okreplil izvajanje pristopov za vključevanje ranljivih oseb.

ZAGOTAVLJANJE ZNANJ ZA STROKOVNJAKE, KI S SVOJIMI UKREPI VPLIVAJO NA JAVNO ZDRAVJE

Cilj 7: NIJZ bo s programi usposabljanja naslovil potrebe po temeljnih in specialističnih znanjih za različne strokovnjake, ki delujejo na področju javnega zdravja. V programe usposabljanja bomo vključevali tudi druge strokovnjake in državne uslužbenke, ki se pri svojem delu srečujejo z javnim zdravjem.

RAZISKOVANJE NA PODROČJU JAVNEGA ZDRAVJA

Cilj 8: NIJZ bo z večanjem obsega in uspešnosti raziskav prispeval k razvoju novih znanj in pristopov v javnem zdravju.

ZAGOVORNIŠTVO, KOMUNICIRANJE IN MOBILIZACIJA SKUPNOSTI ZA ZDRAVJE

Cilj 9: NIJZ bo nadgradil in na novo vzpostavil učinkovita orodja za komuniciranje z javnostmi in zagovorništvo.

RAZVOJ, IMPLEMENTACIJA IN UPRAVLJANJE STORITEV EZDRAVJA

Cilj 10: NIJZ bo z upravljanjem in razvojem storitev eZdravja zagotavljal informiranje prebivalcev in dostop do lastnih zdravstvenih podatkov, ter povezovanje in izmenjevanje zdravstvene dokumentacije med izvajalci zdravstvene dejavnosti s ciljem še bolj varne, uspešne in kakovostne zdravstvene obravnave.

3. LETNI CILJI ZAVODA, KI IZHAJAJO IZ STRATEŠKIH CILJEV

CILJI NA PODROČJU POSLOVANJA ZAVODA (izhajajo iz sanacijskega načrta)

1. Zagotoviti nemoteno izvajanje dejavnosti, potrebnih za zagotavljanje ključnih funkcij javnega zdravja.
2. Vzpostaviti poslovanje brez izgube.
3. Optimizirati vse vrste stroškov in odhodkov.
4. Zagotoviti pogoje za razvoj dejavnosti.
5. Proučiti možnost pridobivanja novih programov in projektov.

LETNI CILJI PO PODROČJIH DELA

Iz dolgoročnih ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni cilji, ki so podrobneje razčlenjeni v letnih programih dela. Posamezna področja dela so opisana v realizaciji programa, izpostavljeni so ključni dosežki/izdelki.

V Finančnem načrtu za leto 2020 so bila izpostavljena naslednja ključna področja:

1. izvajanje zavez, ki izvirajo iz dolgoročnih nacionalnih dokumentov iz področja krepitve zdravja in preprečevanja bolezni;
2. nacionalna implementacija storitev e-zdravja;
3. prenova programa za obdelavo podatkov zunajbolnišnične zdravstvene statistike; krepitev zdravja zaposlenih (ZUBSTAT);
4. strokovna podpora aktivnostim za izboljšanje ponudbe zdravju koristnih in omejevanja zdravju nekoristnih živil v prehrani, vključno z nadaljevanjem aktivnosti za zmanjševanje uživanja soli;
5. krepitev zavedanja v javnosti o pozitivnih učinkih cepljenja ter izvajanje drugih ukrepov za izboljšanje precepljenosti prebivalstva;
6. aktivnosti na področju preprečevanja odpornosti mikrobov proti zdravilom;
7. izboljšanje komunikacije z javnostmi ob pojavu dogodkov, ki pomenijo nevarnost za zdravje prebivalstva;
8. krepitev informiranosti in osveščenosti prebivalstva o varni pitni vodi ter aktivnosti za povečano dostopnost do nje;
9. razširitev sodelovanja z lokalnimi skupnostmi pri pripravi ukrepov za izboljšanje stanja v okolju;
10. prenova smernic za azbest ter priprava sanacijskih programov za območja, ki so prekomerno obremenjena s škodljivimi snovmi;
11. krepitev delovanja strokovnih timov za nenalezljive bolezni in za nalezljive bolezni na območni ravni;
12. aktivnosti v povezavi s HSPA in aktivnosti načrtovanja mreže javne zdravstvene službe, vključno z aktivnostmi za dosledno uveljavitev registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti ter analizo kakovosti in dostopnosti zdravstvene dejavnosti;
13. implementacija RIZDDZ.

Letni program dela so sestavljale delovne naloge, ki so temeljile na strateških in letnih ciljih. Vsaka delovna naloga je bila opredeljena z vzpostavitvenim dokumentom. Delovne naloge so bile lahko kratkoročne, srednjeročne ali dolgoročne, predstavljale so osnovni element načrtovanja, izvajanja in vrednotenja aktivnosti na NIJZ. Izpolnjevanje ciljev, aktivnosti in dosežki so navedeni po posameznih poglavjih.

SISTEM VODENJA KAKOVOSTI

NIJZ ima vzpostavljen sistem vodenja kakovosti skladno z zahtevami mednarodnega standarda SIST EN ISO 9001:2015 **Sistemi vodenja kakovosti – Zahteve (ISO 9001:2015)** znotraj katerega izpolnjuje zavezo poslanstva in vizije ter vodi vodenja in delovanja NIJZ.

Poslanstvo in sprejete vrednote so nam podlaga za oblikovanje politike kakovosti. S politiko kakovosti se zavezujemo slediti viziji in ciljem v skladu s strateškimi usmeritvami NIJZ. Konkretni cilji, ki izhajajo iz vodil vodenja in delovanja so usmerjeni v udejanjanje poslanstva ter opredeljeni v letnih planih dela.

Cilji v okviru politike kakovosti NIJZ:

- Cilj 1: Povečati zadovoljstvo odjemalcev na način, ki omogoča razvijanje uspešnega partnerskega sodelovanja s spremljanjem njihovega zadovoljstva.
- Cilj 2: Doseči večjo učinkovitost in kakovost storitev ter izdelkov, ki so rezultat stalnega izboljševanja procesov in procesnih aktivnosti.
- Cilj 3: Visoka strokovnost in neodvisnost, ki skladno s strateškimi usmeritvami NIJZ prispeva v dobrobit javnega zdravja.
- Cilj 4: Nadgrajevati ustvarjalno okolje, ki vzpodbuja izboljšave in odgovornosti zaposlenih za sprejete naloge.

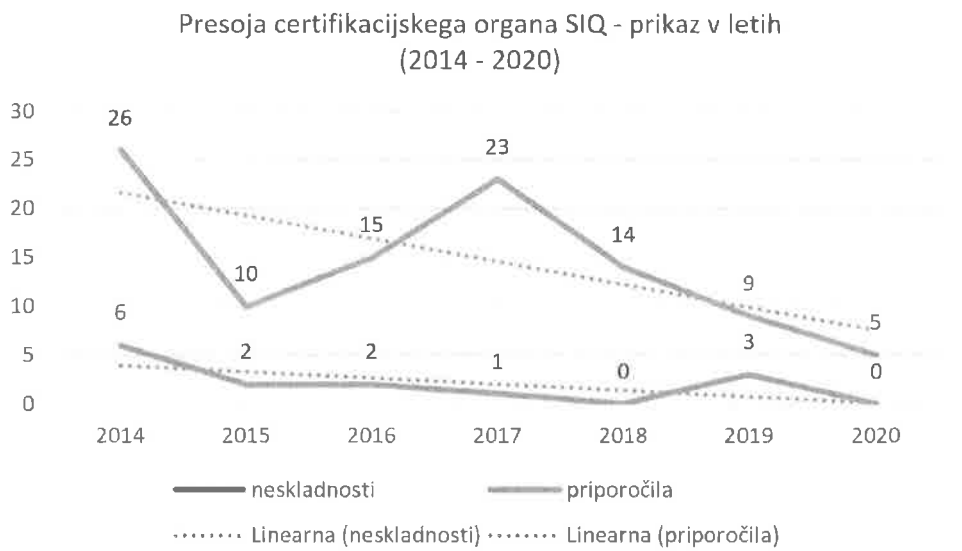
NIJZ ima skupno trinajst procesov, šest osnovnih procesov in sedem podpornih procesov ter proces Vodenje inštituta, ki koordinira aktivnosti za usmerjanje in delovanje NIJZ.

Procesi delujejo interaktivno za namen doseganja rezultatov, ki so v skladu s cilji NIJZ. Izvajanje nalog je procesno naravnano. Tak pristop narekuje dejstvo, da je za učinkovito in uspešno doseganje zastavljenih ciljev potrebno tesno sodelovanje različnih skupin strokovnjakov – od tistih, ki zbirajo podatke, do tistih, ki te podatke uporabljajo pri pripravi informacij in predlagajo ukrepe, do tistih, ki ukrepe dejansko tudi izvajajo. Povezovanje je potrebno tako na horizontalni kot po vertikalni ravni. Iz organizacijskega vidika je to zelo zahtevna oblika delovanja, je pa za naše potrebe v bistvu edina, ki je dolgoročno lahko uspešna.

Delovanje sistema vodenja kakovosti NIJZ se na letni ravni preverja v sklopu presoje certifikacijskega organa (zunanja presoja), notranje presoje, vodstvenim pregledom, kontinuiranim spremljanjem delovanja procesov, zadovoljstva odjemalcev, obvladovanjem tveganj kot tudi z drugimi nadzori ter mehanizmi.

V I. 2020 je na podlagi obsega certifikacije NIJZ – izvajanje storitev na področju javnega zdravja: spremljanja zdravstvenega stanja in zdravstvenega varstva, varovanje in krepitev zdravja, preprečevanje bolezni ter raziskovanje in izobraževanje na področju javnega zdravja, certifikacijski organ SIQ izvedel obnovitveno presojo vzdrževanja certifikata NIJZ z oznako Q-1811. V poročilu je certifikacijski organ SIQ navedel niz pozitivnih ugotovitev, neskladnosti z zahtevami ISO 9001:2015 ni zaznal, podanih pa nam je bilo pet priporočil (Graf 1), s pomočjo katerih bomo delovanje procesov še izboljšali.

Graf 1

V I. 2020 smo izvedli notranjo presojo sistema vodenja kakovosti, katere rezultati (Graf 2, ukrepi) se nanašajo na zahteve glede delovanja procesov skladno z vodili za vodenje in delovanje NIJZ ter zahtevami ISO 9001:2015. Notranji presojevalci so ugotovili niz pozitivnih ugotovitev, pet neskladnosti z zahtevami ISO 9001: 2015 ter podali devet priporočil in eno izboljšavo za učinkovitejše izvajanje procesov.

Graf 2

Z zavedanjem, da lahko le s pravočasnim prepoznanjem, obvladovanjem in zmanjševanjem ter odpravo tveganj na področju delovanja NIJZ naredimo največ, imamo vzpostavljen celosten pregled in obravnavo tveganj po posameznih področjih dela. Tveganja so evidentirana v registrih, obvladujemo pa jih skladno z dogovorjeno metodologijo.

Ena izmed ključnih področij kakovosti je ozaveščenost zaposlenih, zato z delovanjem procesov seznanjamo vse zaposlene tako preko predstavnikov, ki koordinirajo kakovost (PKK) kot tudi preko intranetne strani.

Prizadevamo si, da politiko kakovosti razumemo in izvajamo na vseh nivojih, lokacijah in področjih dela enako, prav v ta namen pa je bil v letu 2020 posodobljen tudi Poslovnik za vodenje in delovanje NIJZ. Poslovnik v strnjeni obliki podaja osnovno predstavitev načina vodenja in delovanja javnega zavoda, v pomoč pa je tako vsem, ki morajo poznati in razumeti način dela in delovanja NIJZ.

Glede na stalnost sprememb smo le-te obvladovali načrtno in sistematično, pri čemer smo upoštevali tako možne posledice sprememb, celovitost vodenja in razpoložljivost virov; s slednjim pa bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

4. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

4.1. REALIZACIJA LETNIH CILJEV

Iz dolgoročnih oz. strateških ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni cilji, ki so podrobneje razčlenjeni spodaj:

Tabela 1: Realizacija letnih ciljev, ki so navedeni pod točko 3 (*priporočilo so vrednostni kazalci, sicer opisni*)

Letni cilji	Realizirane naloge	Nerealizirane naloge	Odstotek realizacije
Pozitivno poslovanje in uravnotežen denarni tok v letu 2020.	Cilj, da bi poslovali pozitivno je bil dosežen. Prav tako je bil dosežen cilj denarnega toku.		100%
Zagotovitev preglednosti poslovanja, s posebnim poudarkom na prikazu prihodkov in odhodkov po posameznih vsebinsko in organizacijsko opredeljenih področjih.	Preglednost poslovanja je zagotovljena, kot je bilo načrtovano.	Potrebno je še dogovoriti kriterije in ključne za delitev določenih stroškov med letom.	90%
Stalno izboljševanje poslovnih procesov z namenom zniževanja stroškov organizacije, skrajševanja časa in izboljševanja kakovosti izdelkov/storitev.	DA		100%

Priprava izhodišč za Strategijo digitalizacije slovenskega zdravstva (eZdravja).	Cilj in naloge niso realizirane.	Delovna skupina za pripravo strategije je bila po nastopu novega ministra razpuščena.	0%
Vzpostaviti osnovne pogoje za uresničevanje zavez iz Resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja.	Vzpostavitev osnovne strukture upravljanja NPDZ. Izvajanje usposabljanj. Izdaja osnovnih komunikacijskih gradiv programa. Načrt spremljanja in evalvacije implementacije NPDZ.	Vzpostavitev interdisciplinarnih delovnih skupin (sredstva niso bila zagotovljena). Izvajanje celovitega upravljanja NPDZ (sredstva niso bila zagotovljena).	70%
Poenoteno komuniciranje o cepljenju na nacionalni in lokalni ravni.	DA		100%
Izvedba programa Varno s soncem v vrtcih in osnovnih šolah.	DA		100 %

4.2. REALIZACIJA DELOVNEGA PROGRAMA

4.2.1. Letni program v okviru izvajanja javne službe v letu 2020 – financirano s strani Ministrstva za zdravje

Obrazec 1: Poročanje o programu javnega zdravja 2020

PROUČEVANJE IN RAZVOJ ZDRAVJA

Na dokazih temelječe informacije so podlaga za odločanje in ukrepanje posameznikov, strokovnjakov in zdravstvene politike. Informacije predstavljajo podlago za razvoj ukrepov in programov na področjih preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in zdravljenja bolezni ter pripravo predlogov programov na področju javnega zdravja. Tudi v letu 2020 smo Ministrstvu za zdravje in tudi drugim resorjem, nudili pomoč pri oblikovanju strateških dokumentov in politik, ki imajo neposreden ali posreden vpliv na zdravje, ter strokovno podporo pri izvajanju že sprejetih strateških dokumentov in akcijskih načrtov.

Pri izvajanju nalog smo upoštevali aktualne izzive na področju javnega zdravja ter potrebe prebivalstva, ki izhajajo iz dosedanjih ocen zdravja in dejavnikov tveganja, ki najbolj vplivajo na zdravje prebivalcev Slovenije. Okvir našega delovanja na tem področju predstavljajo sprejeti strateški dokumenti in pripravljene akcijski načrti in sicer: Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« (ReNPZV16-25), Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015-2025, »Dober tek Slovenija«, Nacionalni program za obvladovanje sladkorne bolezni, Strategija RS za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem, Strategija obvladovanja demence v Sloveniji do leta 2020, Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018-2028 (ReNPDZ18-28), Alkoholno

politiko v Sloveniji, Strategija preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV/AIDS, Nacionalni program na področju prepovedanih drog, Državni načrt za obvladovanje raka ter druge in pripadajoče akcijske načrte.

V letu 2020 smo pripravili draft drugega poročila o neenakostih v zdravju iz naslova Resolucije »Skupaj za zdravje«. Pripravili in izvedli smo delavnice z WHO beneško pisarno ter IER in IRRSV, z implementacijo sodelovanja treh inštitucij v pilotni platformi, s predlogom sodelovanja NIJZ, IER in IRSSV na temo skupnega spremljanja neenakosti v zdravju, s podporo UMAR in resornih ministrstev.

Objavili smo nove publikacije Zdravje v občini s kazalniki o zdravju in z zdravjem povezanih dejavnikih za 212 občin z osrednjo temo Zdravje in okolje: <http://obcine.nijz.si>. Za povečanje zavedanja o vlogi lokalnih skupnosti pri sprejemanju odločitev, ki krepijo zdravje, smo pripravili kriterije in izpeljali izbor Občine zdravja. Ključno vlogo pri diseminaciji podatkov z namenom spodbujanja zavedanja o pomenu zdravlja in možnostih ukrepanja za izboljšanje zdravlja na lokalni ravni imajo sodelavci OE NIJZ, ki so tudi nominirali občine iz svojega območja.

Na podlagi mednarodne raziskave Z zdravjem povezan vedenjski slog v šolskem obdobju smo pripravili tiskano in e-publikacijo o slovenskih rezultatih raziskave, ki je letos poleg 11-, 13- in 15-letnikov prvič vključila tudi 17-letnike in tudi novo tematiko digitalnih tehnologij: <https://www.nijz.si/sl/publikacije/z-zdravjem-povezana-vedenja-v-solskem-obdobju-med-mladostniki-v-sloveniji-izsledki>.

Nadaljevali smo aktivnosti na digitalizaciji življenja, s spremljanjem in prenosom znanja z WHO. Pripravili smo protokol za izvedbo testiranja WHO CLICK orodja. Izvedli smo izobraževanja na temo digitalizacije za Slovensko mrežo Zdravih šol, za dvig osveščenosti med učitelji. Nalogo smo prenesli v leto 2021, zaradi Covid-19 epidemije.

V okviru izvajanja Nacionalnega programa obvladovanja sladkorne bolezni smo delovali pri oblikovanju nove strategije NPOSB 2020-2030, pripravili izhodišča in predloge za strategijo ter sodelovali v Koordinativni skupini NPOSB. Potekalo je kontinuirano delo na razvoju kazalnikov, epidemioloških metod in virov za zagotavljanje podatkov za kazalnike in oceno bremena bolezni. Izdelano je bilo poročilo o spremljanju obvladovanja SB v Sloveniji 2018 s ključnimi kazalniki in prikazi njihovih trendov. Poleg tega so bile aktivnosti NIJZ namenjene informiranju različnih javnosti o razsežnostih sladkorne bolezni in njenih zapletov, spodbujanju ukrepov za zmanjševanje dejavnikov tveganja in boljše zgodnje odkrivanje obolelih in oseb z visokim tveganjem ter implementacijo intervencij v CKZ.

Na področju duševnega zdravlja smo bili aktivno vključeni v izvajanje Nacionalnega programa za duševno zdravje (NPDZ). Aktivnosti so bile usmerjene predvsem na področje vzpostavljanja mreže Centrov za duševno zdravje odraslih ter otrok in mladostnikov (podpora pri vzpostavljanju, izvajanje izobraževanj za zaposlene, organizacija dela, povezovanje deležnikov,

izobraževanja za strokovne in laične javnosti itn.). Pričela se je graditi upravljavska infrastruktura NPDZ, ki se bo dopolnjevala v letu 2021. Pripravljena je bila celostna grafična podoba NPDZ (Program Mira) ter izdelani osnovni komunikacijski izdelki za krepitev prepoznavnosti NPDZ.

Pripravljeno je bilo poročilo o obremenjujočih izkušnjah v zgodnjem otroštvu in povezavi z duševnim zdravjem v odraslosti. Izdelana so bila številna psihoedukativna gradiva za podporo prebivalstvu pri soočanju z epidemijo covid-19 in vzpostavljeni so bili dodatni viri pomoči za osebe v duševni stiski zaradi epidemije covid-19

V okviru programa To sem jaz smo vse osnovne in srednje šole jeseni založili 2019 z brezplačnim priročnikom za preventivno delo z mladostniki Zorenje skozi To sem jaz, v letu 2020 pa smo aktivno promovirali uporabo priročnika (9 regijskih srečanj Zdravih šol in 6 regijskih srečanj Vzgoje za zdravje), pripravili smo tudi evalvacijo programa. Z dokazi podprt program je pridobil strokovno priporočilo za uporabo Zavoda RS za šolstvo. Priročnike je prejelo 440 osnovnih in 92 srednjih šol. V predavanja o programu in priročniku smo v strokovni javnosti zajeli več kot 1000 strokovnjakov. V spletni svetovalnici tosemjaz.net smo v letu 2020 odgovorili 1652 mladostnicam in mladostnikom na vprašanja o stiskah in dilemah odraščanja in izvedli dve krizni intervenciji; imeli smo več kot 74.000 obiskov spletne strani.

Na področju spremljanja bolezni centralnega živčnega sistema smo vzpostavili strokovno skupino, ki se prioritetno ukvarja z demenco. Pregledali smo vse izvedene aktivnosti na področju demenc na NIJZ, strateške dokumente za področje demenc t.j. izhodiščne mednarodne pravne akte in strateške dokumente za demenco (mednarodni dokumenti ZN, Sveta Evrope in EU ter deklaracij, ki so mednarodno zavezujoči); ter veljavne dokumente, ki urejajo področje obravnave demence v Sloveniji. Pregledali smo Strategijo obvladovanja demence v Sloveniji do leta 2020 in identificirali ovire za vzpostavitev specifične evidence podatkov, s pregledom in analizo možnosti za epidemiološko spremljanje na osnovi rutinskih podatkovnih zbirk NIJZ (preliminarna analiza uporabnosti in zanesljivosti rutinskih podatkovni baz za epidemiološko spremljanje). Pregledali smo področje in tujo literaturo za oceno prevalence demence ter izdelali prvo ocene prevalence v splošni populaciji na osnovi slovenskih podatkov za leto 2018 in projekcijo za 2030. Dodatno smo izdelali prvo oceno prevalence demence za splošno populacijo za 2018 in projekcija za 2030 na osnovi metodologije (evropski prijekti EK za prevalenco demence) za pripravo ocen prevalence za EU in zagotovili primerljive podatke z drugimi evropskimi državami. Izdelali smo epidemiološko oceno prevalence demence na osnovi analize porabe zdravil za zdravljenje demence. Kontinuirano skrbimo in izvajamo mreženje s strokovnjaki, deležniki, NVO. V sodelovanju z Ekonomsko fakulteto Univerze v Ljubljani smo izvedli prvo analizo ekonomskega bremena demence v slovenskem prostoru na osnovi rutinskih zdravstvenih podatkovnih zbirk in drugih podatkov. V sodelovanju z Znanstvenoraziskovalnim centrom Slovenske Akademije znanosti in umetnosti in Društva Spominčica smo ob obeležitvi svetovnega dne Alzheimerjeve bolezni organizirali nacionalno strokovno srečanje, ki smo ga v celoti posvetili problematiki SARS-Cov2/COVID 19, izdali smo publikacijo s povzetki predstavitev in sklepi srečanja pod okriljem strokovnega odbora srečanja, srečanja se je udeležila polovica slovenskih poslancev v

EU. V obdobju epidemije spremljamo epidemiološke situacije covid-19 (in demence) na osnovi tujih in domačih dostopnih virov. Kontinuirano izvajamo diseminacijo rezultatov v obliki znanstvenih, strokovnih prispevkov in predstavitev na strokovnih srečanjih. V letu 2020 smo se aktivno vključili v pripravo Strategije na področju demence v Sloveniji 2020-2030. Povezovali in mrežili smo se preko strokovnih srečanj s strokovnjaki doma in v tujini ter s predstavniki NVO, ki bodo pripomogli k oceni dejanskega stanja ter potreb na tem področju. Aktivnosti so bile usmerjene v destigmatizacijo, ozaveščanje javnosti, zgodnje prepoznavanje težav, vse z namenom čimprejšnje diagnostike in zdravljenja ter tako zamika odvisnosti od pomoči drugih oziroma čim daljše stopnje samostojnosti in zmanjševanja bremena bolezni.

Tobak, alkohol in prepovedane droge so v Sloveniji pomembni, preprečljivi dejavniki tveganja za smrti, izgubljena zdrava leta življenja in manjše zmožnosti prebivalcev. V letu 2019 smo na področju tveganih vedenj nadaljevali z rednim spremljanjem stanja, identificirali smo ključne probleme in trende, osveščali, obveščali in izobraževali različne javnosti, predlagali potrebne ukrepe in jih strokovno zagovarjali.

Na področju tobaka smo usmerili aktivnosti v podporo ukrepom nove tobačne zakonodaje in spremljanju njihovih učinkov, objavili smo prvo publikacijo s pregledom učinkov prvih uveljavljenih ukrepov ZOUTPI. Opozarjali smo na ključne probleme na področju nadzora nad tobakom in sodelovali pri pripravi posveta na to temo v sodelovanju s SZO. Spodbujali smo k opuščanju kajenja, ozaveščali laično in strokovno javnost o povezavah med kajenjem in potekom covid-19 ter verjetnostjo okužbe, kot dodatnem pomembnem razlogu za opustitev kajenja ter redno ozaveščali o dostopnih načinih opuščanja v času COVID. Intenzivno smo ozaveščali strokovno in laično javnost predvsem o povezanih izdelkih (elektronske cigarete in novi tobačni izdelki, v katerih se tobak segreva), drugih izdelkih, ki vsebujejo nikotin (tobak za oralno uporabo, nikotinske vrečke, tudi vodne pipe), pri čemer smo se osredotočali predvsem na škodljive učinke uporabe teh izdelkov med mladostniki.

Na področju prepovedanih drog smo skladno z vsakoletno pogodbo z Evropsko agencijo o spremljanju drog in odvisnosti od drog (EMCDDA) izvajali naloge Nacionalne informacijske točke EMCDDA, vključno s pripravo Nacionalnega poročila na področju drog ter letnega in polletnega poročila o mreži za spremljanje novih psihoaktivnih snovi. Proaktivno smo delovali na področju povezavi s problematiko covid-19 in pri obvladovanju tveganj: prevod publikacije EMCDDA Posledice covid-19 za uporabnike drog in ponudnike storitev obravnave in pomoči (publikacija), pregled stanja v prvem valu epidemije: Vpliv pandemije covid-19 na storitve obravnave in pomoči uporabnikom drog ter na trg drog v Sloveniji, sodelovanje v evropski spletni raziskavi o uporabi drog v času pandemije covid-19 (EWSD-COVID), ki jo je koordinirala EMCDDA (priprava vprašalnika, analiza podatkov, priprava poročila), ter priprava higienskih priporočil za socialno varstvene programe zmanjševanja škode na področju drog in zasvojenosti ter brezdomstva. Posebej je potrebno omeniti vodenje aktivnosti pri uvajanju programa »nalokson za domov«, kjer je bil NIJZ s sklepom Komisije Vlade RS za droge pozvan, da v sodelovanju z drugimi pristojnimi strokovnimi službami in Zvezo NVO na področju drog in zasvojenosti pripravi vse potrebno za pričetek izvajanja tega programa (vložena vloga pri ZZS za razvrstitev naloksona na

seznam zdravil, ki se financirajo v sklopu delovanja CPZOPD). Ostale aktivnosti na področju preprečevanja zasvojenosti od prepovedanih drog v letu 2020 so bile: organizacija 14. nacionalne konference ob mesecu preprečevanja zasvojenosti (virtualna izvedba v mesecu novembru z naslovom Opolnomočeni strokovnjaki – opolnomočeni mladostniki (<https://www.niiz.si/sl/dogodki/vabilo-na-14-nacionalno-konferenco-ob-mesecu-preprecevanja-zasvojenosti>)), priprava in izvedba izobraževalnega modula o zasvojenostih v sklopu mreže zdravih šol, priprava osrednjega vsebinskega dela o drogah za publikacijo Zdravje v občini.

Nudili smo strokovno podporo Ministrstvu za zdravje, koordinatorju na področju drog in zasvojenosti. Sodelovali smo na 8. (virtualni) Slovenski konferenci o zdravljenju odvisnosti v organizaciji SEEA Net, ter v sklopu EMCDDA delili svoje izkušnje na virtualni delavnici, ki jo je organizirala hrvaška nacionalna točka.

Na področju alkohola smo pripravili poglavje o problematiki alkohola za Zdravstveni statistični letopis 2019. V okviru HBSC – Z zdravjem povezana vedenja v šolskem okolju - raziskave smo sodelovali pri ponovni izvedbi raziskave HBSC 2020 in pripravi dodatka k raziskavi o življenju mladostnikov v času covid-19. Pripravili smo tudi analizo podatkov HBSC raziskave, ki je bila izvedena na posebej ranljivi in pogosto spregledani populaciji PUM-o – Projektno učenje mladih in sodelovali na posvetu oz. pogovoru o teh podatkih z izvajalci programa PUM-o; posvet je organiziral NIJZ. Ob objavi mednarodnega HBSC poročila smo pripravili sporočilo za medije s ključnimi podatki in možnostmi, kako lahko odrasli zamejimo problematiko alkohola v družbi nasploh in pri mladih. Pripravljamo tudi statistično publikacijo iz Raziskave o alkoholu, tobaku in drugih drogah med prebivalci Slovenije – raziskava ATADD, ter publikacijo Poraba alkohola in zdravstveni kazalniki tvegane in škodljive rabe alkohola (trend 2013-2018). Sodelovali smo pri nalogi Javno zdravje v medsektorskih politikah, enakost v zdravju in ranljive skupine ter pripravili poglavje o vplivu ukrepov na področju alkoholne politike na vrzeli v neenakosti v zdravju z naslovom Alkoholna problematika in politika v Sloveniji ter izbrani primeri dobrih praks. Kot vsako leto smo tudi v letu 2020 obeležili Dan FAS - Spodbujajmo nosečnost brez alkohola, saj je tako za mamo in njenega otroka najvarneje. Objavili smo nacionalno sporočilo za medije ter pripravili in objavili več gradiv (Pogosta vprašanja; Nekaj načinov, ki so vam lahko v pomoč pri prenehanju pitja; Video študentov Višje strokovne šole za gostinstvo, velnes in turizem Bled; Video Nosečnost brez alkohola; Gradivo za župane in županje; Gradivo za gostince in gostinske šole; Infografike (Dan FAS – Mednarodni dan ozaveščanja o nosečnosti brez alkohola, Razvoj otroka in njegova ranljivost ob izpostavljenosti alkoholu v času nosečnosti, Izpostavljenost alkoholu v času nosečnosti lahko pri otroku povzroči trajne prikrajšanosti, Najvarneje je brez alkohola, Primer mladostnika s FASD). Spremljali smo novosti na področju digitalnega trženja alkoholnih pijač in pripravili strokovni članek z naslovom Digitalno tržno komuniciranje alkoholnih pijač v Sloveniji – pregled stanja, zakonodaje in izzivov. Dodatno smo sodelovali pri pripravi pilotske raziskave za testiranje WHO CLICK orodja. Tudi v letu 2020 smo delovali na področju zagovorništva in podajanja strokovnih mnenj ter sodelovali z več nevladnimi organizacijami s področja alkohola. Pripravili smo mnenje glede predloga za prepoved spletne prodaje in dostave alkohola v času epidemije covid-19. Sodelovali smo pri delovanju spletne strani MOSA – Mobilizacija skupnosti za odgovornejši odnos do alkohola – www.infomosa.si. Ažurirali smo baze podatkov o virih pomoči, preventivnih programih in publikacijah s področja

problematike alkohola, objavili 66 novic o problematiki alkohola in poslali 11 e-novičnikov. Nadaljevali smo s sodelovanjem z Višjo strokovno šol za gostinstvo, velnes in turizem Bled ter za njihove študente izvedli predavanje o odgovorni strežbi alkohola. V času epidemije covid-19 smo zagotovili sodelovanje Slovenije v raziskavi Alcohol consumption during the covid-19 pandemic in Europe: a large-scale cross-sectional study in 21 countries. Pripravili smo publikacijo Smernice za psihološko prvo pomoč v primeru tveganega in škodljivega pitja alkohola s pregledom virov pomoči na splošno in v času epidemije covid-19 ter več sporočil za medije in splošno ter strokovno javnost (npr. Preprečevanje Spektra fetalnih alkoholnih motenj (FASD) med pandemijo covid-19; Kako se spoprijeti s krizno situacijo; Pitje alkoholnih pijač posameznika ne varuje pred koronavirusom; Težave v povezavi s pitjem alkoholnih pijač in viri pomoči v času epidemije koronavirusa). Tudi v letošnjem letu je, sicer zaradi epidemije covid-19 v nekoliko prilagojeni izvedbi, po regijah potekala aktivnost Otroci za varnost v prometu.

Ocena ekonomskega bremena tveganega in škodljivega pitja alkohola v Sloveniji v obdobju 2018-2020.

V okviru sodelovanja z nevladnimi organizacijami (razpis Ministrstva za zdravje) smo v okviru sodelovanja z:

- Zavodom Vozim, projekt Heroji furajo v pižamah, pripravili in izvedli več delavnic za otroke in mladostnike (delavnica o problematiki alkohola z naslovom "Kaj vse vpliva na moje vedenje in kdaj lahko rečem ne" za 6. in 7. razred, delavnica o problematiki alkohola za 9. razred OŠ, 9 delavnic na temo problematike alkohola in ranljivosti mladih za srednješolce. V okviru sodelovanja s starši smo sodelovali pri pripravi in izvedbi delavnic za starše Pogovoriti se moramo o alkoholu. Za področje problematike konoplje je bila pregledana literatura o vplivu legalizacije konoplje na uporabo pri mladih ter o vplivu konoplje na duševno zdravje mladih; pripravljeno je bilo besedilo o konoplji. V okviru delovnega sklopa Pregled obstoječih meril za ocenjevanje/vrednotenje programov in intervencij s področja varovanja in krepitev zdravja ter izbira meril so bila pregledana obstoječa merila in portali dobrih praks, izbrana so bila najustreznejša merila za vrednotenje programa, oblikovana je bila skupina strokovnjakov na NIJZ za vrednotenje programa. Pripravljen je bil Vprašalnik za ocenjevanje dobre prakse za online uporabo, pripravljena so bila Navodila za ocenjevanje dobre prakse. Izveden je bil sestanek skupine za vrednotenje glede metodologije ocenjevanja, pregledana so bila posredovana gradiva, ocenjevalni list, ipd. Sodelovali smo tudi na nacionalni novinarski konferenci Zavoda Vozim s podatki o pitju alkohola med mladostniki in mladimi odraslimi.
- Žarek upanja, projekt Življenje brez omame smo posodobili vire pomoči v primeru tveganega in škodljivega pitja alkohola in pripravili Predavanje z delavnico o alkoholu, depresiji in samomorilnem vedenju za izvajalce programa.
- Skupaj z Inštitutom za nutricionistiko in drugimi partnerji projekta Veš kaj piješ smo pripravili seznam 11 zdravstvenih sporočil za prikazovanje v mobilni aplikaciji, ter predloge za pikotograme in kratka sporočila. Mobilna aplikacija VKJ bo uporabljena kot kanal za ozaveščanje prebivalcev. Ko bodo preko aplikacije iskali določeno alkoholno pijačo, jim bo ta

prikazala eno izmed izbranih sporočil (npr. o škodljivih učinkih alkohola v času nosečnosti, med vožnjo, pri mladih ter v povezavi z nastankom rakavih obolenj). Dodatno smo pripravili navodila za prikaz Meja za manj tvegano pitje in povezavo na spletno anketo, kjer lahko uporabnik preveri tveganje za zdravje zaradi pitja alkohola: »Ali pijem preveč?«, ter vprašalnik za preverjanje poznavanja zdravstvenih tveganj v povezavi s pitjem alkoholnih pijač. Prvi val ankete je bil že izveden v letu 2020.

Konec leta 2020 smo začeli z delom na evropskem projektu ALHAMBRA (Alcohol Harm - Measuring and Building Capacity for Policy Response and Action), katerega eden izmed ključnih ciljev je priprava pregleda obstoječe zakonodaje in samoregulativnih predpisov spletnega oglaševanja alkoholnih pijač v izbranih 12 državah (vključno s Slovenijo) ter priprava pregleda dokazov o učinkih spletnega oglaševanja alkoholnih pijač na javno zdravje.

V okvirju evropskega projekta DEEP SEAS smo aktivno sodelovali pri pripravi in izvedbi delavnic na temo oglaševanja alkoholnih pijač ter zdravstvenih sporočil. Sodelovali smo tudi pri pripravi standardiziranega evropskega spletnega vprašalnika o pivskih navadah, ki bo v Sloveniji prvič v izveden v letu 2021.

V letu 2020 smo pripravili Merila za vrednotenje intervencij na področju javnega zdravja za namen prepoznavanja in izbire dobrih praks, ki jih lahko razumemo kot smernice za snovanje, načrtovanje, oblikovanje in izvajanje različnih intervencij. Z njimi želimo izboljšati kakovost dela vseh organizacij, ki razvijajo in izvajajo aktivnosti s področja varovanja in krepitve zdravja, preprečevanja bolezni in podaljševanja ter izboljševanja kakovosti življenja. Kakovostne in učinkovite intervencije bodo prispevale k povečevanju zdravja prebivalcev v državi, ne da bi pri tem povzročale poglobljanje neenakosti v zdravju. Sodelovali smo v EuroHealthNet-ovi tematski delovni skupini TWIG Best Practice, namenjeni izmenjavi izkušenj pri razvoju portalov dobrih praks na področju javnega zdravja.

V letu 2020 smo v okviru raziskave EFSA - EU Menu 2017 (sofinancirano iz EFSA sredstev) pripravili in promovirali znanstveno poročilo. Nadaljevali in nadgrajevali smo z aktivnostmi v podporo Resolucije o nacionalnem programu prehrane in telesne dejavnosti, tudi v sklopu projektov Ministrstva za zdravje, kjer sodelujemo kot vodilni ali sodelujoči partnerji. Sodelovali smo pri pripravi predloga aktivnosti za Akcijski načrt za izvajanje nacionalnega programa o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje do leta 2022. Skupaj z relevantnimi deležniki smo zaključili priporočila za prehrano v domovih za starejše občane, ki smo jo v letu 2020 želeli implementirati v DSOje, a je bila implementacija zaradi Covid-19 preložena. Nadaljevali smo s stalnimi aktivnostmi na področju spremljanja prehrane s svetovanjem v VIZ, spremljanjem nadgrajene šolske sheme in aktivnostim v podporo tradicionalnega slovenskega zajtrka. Za izvajanje Nacionalnega akcijskega načrta za zmanjševanje uživanja soli v prehrani smo v povezavi s projektom EUREMO pripravljali nov Akcijski načrt za reformulacijo. Dosežke AN za zmanjšanje soli v prehrani smo vključili v EUREMO aktivnost in pripravo novega AN za reformulacijo živil v

Sloveniji. Pripravili smo prijavno dokumentacije, vzpostavili konzorcij in vodenje JA Best-ReMaP, uspešno smo zagovarjali projekt in začeli z izvajanjem v oktobru 2020, aktivnosti so prešle v projektno financiranje.

Na področju poškodb in promocije varnosti je bila zaključena dvoletna naloga 2018/2019 z izdajo znanstvene monografije »Padci starejših odraslih – naraščajoči problem javnega zdravja«, ki je bila objavljena na spletni strani <https://www.nijz.si/sl/publikacije/padci-starejsih-odraslih-narascajoci-problem-javnega-zdravja>. Publikacija vsebuje oceno stanja na tem področju in predloge z dokazi podprtih intervencij, zato bo pomembno strokovno gradivo za aktivnosti v iniciativi SZO »Desetletje zdravega staranja 2020-2030« in izvajanje projekta Ministrstva za zdravje »Preoblikovanje obstoječih mrež ter vstop novih izvajalcev za nudenje skupnostnih storitev in programov za starejše«. Nadaljevali smo tudi s promocijskimi aktivnostmi na področju varnosti otrok.

Pripravili smo prispevek o maternalni umrljivosti v Sloveniji, ki bo predstavljen na Kongresu ginekologov in porodničarjev Slovenije ter analizo kazalnikov kakovosti za področje porodništva. Izvedli smo vabljenno uvodno predavanje na znanstveni in strokovni konferenci o strategijah za promocijo reproduktivnega zdravja.

Z Ministrstvom za zdravje pa smo sodelovali tudi pri razvoju spremljanja postopkov oploditve z biomedicinsko pomočjo v Sloveniji.

Na področju poškodb in promocije varnosti sta bila v okviru aktivnosti za izgradnjo mreže strokovnjakov in opolnomočenje na področju preprečevanja poškodb pripravljena dva priročnika za zdravstvene delavce: Enostavni ukrepi za boljšo varnost otrok doma in v prometu ter Razpoložljivost in stroškovna dostopnost varovalne opreme za preprečevanje poškodb otrok. Skoraj zaključena je tudi vsebinska prenova priročnika za pedagoške delavce v vrtcih (Priporočila za ukrepanje v vrtcu ob nujnih stanjih in nenadno nastalih bolezenskih znakih), ki bo medsektorsko usklajen in objavljen v letu 2021. Pripravljen je bil osnutek monografije o poškodbah kolesarjev, dejavnih tveganja in preventivnih intervencijah. Na spletnih straneh NIJZ in ZDAJ.net je bilo objavljenih 15 sezonskih prispevkov o preprečevanju poškodb ob upoštevanju veljavnih ukrepov za omejitev širjenja covid-19.

Na področju staranja smo izvedli izobraževalne dogodke, ki so povezovali nacionalno in regijsko raven, vključno s predstavitvijo možnosti prenosa ASHTAG metodologije na regijsko raven. Regijske območne enote smo vključevali v zaključne aktivnosti ASTAGH projekta in prenašali znanje o delu s starejšimi in političnimi odločevalci v odmaknjenih poročjih Slovenije.

Ključni izdelki na področju preučevanja in razvoja zdravja v letu 2020 so:

- Nacionalno poročilo 2020 o stanju na področju prepovedanih drog (daljša in krajša oblika),
- Uporaba prepovedanih drog, alkohola in tobaka med splošno populacijo, statistična publikacija,

- Posledice covid-19 za uporabnike drog in ponudnike storitev obravnave in pomoči,
- Pregled stanja: vpliv pandemije covid-19 na storitve obravnave in pomoči uporabnikom drog ter na trg drog v Sloveniji,
- Osnovni napotki in priporočila za delo z ranljivimi skupinami v času epidemije virusne bolezni covid-19,
- Izvedena evropska spletna raziskava o uporabi drog (European Web Survey on Drugs: covid-19), ki je potekala pod okriljem EMCDDA, izdelek je poročilo/publikacija.
- Enostavni ukrepi za boljšo varnost otrok doma in v prometu, e-priročnik
- Razpoložljivost in stroškovna dostopnost varovalne opreme za preprečevanje poškodb otrok, e-priročnik
- Zdravje v občini in Zdravje v regiji,
- EU MENU 2017, zaključno poročilo,
- Prispevek o maternalni umrljivosti v Sloveniji,
- Znanstvena monografija Spremembe v kadiškem vedenju po uvedbi prvih ukrepov Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, povzetek pripravljen tudi v angleškem jeziku,
- Vzgoja za zdravje za nosečnice in starše, vodnik,
- Publikacija Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2015-2017,
- Stanje in izzivi na področju Alzheimerjeve bolezni v Sloveniji skozi prizmo problematike SARS-CoV-2/covid-19.
- Publikacija Merila za vrednotenje intervencij na področju javnega zdravja za namen prepoznavanja in izbire primerov dobrih praks.
- Poročilo o obremenjujočih izkušnjah v zgodnjem otroštvu in povezavi z duševnim zdravjem v odraslosti.
- Izdelana psihoedukativna gradiva za podporo prebivalstvu pri soočanju z epidemijo covid-19 in vzpostavitev dodatnih virov pomoči za osebe v duševni stiski zaradi epidemije covid-19
- Vzpostavljeno sledenje pandemski izčrpanosti SI-PANDA.

KREPITEV ZDRAVJA

Na področju krepitev spolnega in reproduktivnega zdravja, zdravja otrok in mladostnikov ter preprečevanje nasilja smo nadaljevali krepitev zdravja otrok in mladostnikov v šolskem okolju s sistematičnim in poenotenim pristopom preko Slovenske mreže zdravih šol ter s strokovno in izvedbeno podporo izvajalcem vzgoje za zdravje na vseh področjih vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike. Za izvajalce vzgoje za zdravje smo organizirali dve strokovni srečanja (UV sevanje – vplivi na zdravje in preventiva, Vzgoja za zdravo spolnost). Za mentorje Projektnega učenja za mlajše odrasle (osipniki) smo organizirali dve strokovni srečanja (Prva psihološka pomoč, Predstavitev preliminarnih podatkov raziskave Z zdravjem povezano vedenje mladostnikov – udeležencev PUM-O – novico o izvedbi raziskave smo objavili v Novičniku ACS). V letu 2020 smo prešli na poročanje dejavnosti vzgoje za zdravje preko eSZBO, zato smo pripravili nova metodološka navodila in izobraževanja za beleženje in poročanje dejavnosti za izvajalce in regijske skrbnike. V času razglasitve epidemije covid-19 smo dejavnosti prilagajali sprejetim

ukrepom in pripravili različna priporočila za izvajanje dejavnosti vzgoje za zdravje v času epidemije (npr. prilagojeno izvajanje v živo in/ali preko video povezav Priprave na porod in starševstvo, sodelovanje s šolami in vrtci, objave na spletu, druge dejavnosti). Pripravili smo poročilo o sodelovanju med izvajalci vzgoje za zdravje ter šolami oz. vrtci z otroki s posebnimi potrebami za šolsko leto 2019/20. V okviru koordinacije dela Slovenske mreže zdravih šol, ki vključuje 398 vzgojno-izobraževalnih ustanov (71 % vseh osnovnih šol in 34 % vseh srednjih šol), smo izvedli regijska izobraževanja na teme zasvojenosti »Kako lahko šola pristopa pri zasvojenosti s psihoaktivni snovmi«. Šole smo intenzivno obveščali o aktualnih tematikah na temo epidemije in zbirali ter objavljali primere dobrih praks (rubrika Učitelji učiteljem v času covid-19). Aktivno smo se udeležili dveh mednarodnih srečanj koordinatorjev zdravih šol ter prevedli dva priročnika Evropske mreže zdravih šol. Izdelano je bilo tudi nacionalno Poročilo o delu Zdravih šol v šolskem letu 2019/2020 (skupaj z infografiko in plakatom), objavljeno na spletni strani: <https://www.nijz.si/sl/slovenska-mreza-zdravih-sol>.

Ponatisnili smo Priročnik za bodoče starše z vsebinami vzgoje za zdravje – »Pričakujemo dojenčka«, ki je bil posredovan vsem primarnim ginekološkim timom, ki ga bodo delili nosečnicam. Z novimi gradivi smo dopolnjevali spletno stran <https://zdaj.net/>, ki je od prenove mnogo preglednejša in prijaznejša uporabnikom ter dobro obiskana. Posebno pozornost smo posvetili informiranju bodočih staršev in staršev o epidemiji covid-19 in z njo povezanimi izivi. Zaradi aktualnosti problematike smo pripravili tudi več vsebin na temo nasilja nad ženskami oziroma nasilja v družini.

V okviru projektnih aktivnosti je potekala evalvacija posodobljenega programa Priprave na porod in starševstvo vključno z novim programom Vadba v nosečnosti in preizkusi stopnjevanih intervencij na področju svetovanja o dojenju in sodelovanja z dojenčkom, nadgrajenega programa patronažnega varstva otročnice in dojenčka, izvajanje intervencije za družinsko obravnavo debelosti otrok in mladostnikov ter razvoja sodobnih pristopov za krepitev duševnega zdravja in zgodnje odkrivanje ter ukrepanje pri duševnih motnjah v ob-porodnem obdobju.

Organizirali in izvedli smo številna delovna in strokovna srečanja z izvajalci zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov primarne ravni. Ministrstvu za zdravje in Svetovni zdravstveni organizaciji smo nudili podporo pri aktivnostih za zmanjševanje nasilja v družini ter nasilja nad otroki. V okviru programa Preprečevanje in obvladovanje HIV, ostalih SPO ter vzgoje za zdravo spolnost smo pripravili in izvedli kampanjo ob Svetovnem dnevu aidsa. Pripravili smo strokovna izhodišča, nacionalni strokovni posvet HIV in zdravstveni delavci ter izjavo za javnost. Izvedli smo raziskavo HIV in zdravstveni delavci med zdravniki, ostalim medicinskim osebjem ter študenti medicine in Visoke šole za zdravstvo.

Program Zdravje v vrtcu vključuje že 134 vrtcev, v katerih izvajajo številne aktivnosti krepitev zdravja. Rdeča nit letošnjega leta je bilo Duševno zdravje (»Počutim se dobro«). Usposabljanj se je udeležilo skoraj 580 strokovnih delavcev v vrtcu.

Na področju zdravja delavcev smo pripravili analizo dolgoletnega trenda gibanja zdravstvenega absentizma v odvisnosti od starosti in spola ter po vodilnih vzrokih, s posebnim poudarkom na začasni zadržanosti od dela zaradi kostno-mišičnih obolenj, ter opredelil razlike med posameznimi regijami oz. OE ZZZS. Analiza je podlaga za izvajanje nadaljnjih raziskav in ukrepov na področju varnosti in zdravja pri delu, ki bodo usmerjene v obvladovanječasne nezmožnosti za delo v posameznih dejavnostih. Kot del predvidenih aktivnosti smo organizirali dve regijski strokovni srečanja na temo zdravstvenega absentizma z namenom informiranja medicinske stroke, delavcev in delodajalcev ter ostalih deležnikov in drugih javnosti o trendih gibanja, vzrokih in možnih ukrepih ter že uvedenih aktivnosti za obvladovanje in zmanjšanje zdravstvenega absentizma. Poleg tega smo pripravili strokovna izhodišča in pričeli z izvajanjem aktivnosti za vzpostavitev nacionalne platforme s področja promocije zdravja pri delu (PZD), ki bo delodajalcem, delojemalcem, strokovni in drugi javnosti zagotavljala strokovno podporo za izvajanje programov promocije zdravja na delovnem mestu ter promocijo zdravja za delo.

Pričakujemo, da bodo navedene aktivnosti NIJZ, usmerjene v ukrepe za preprečevanje in obvladovanje zdravstvenega absentizma, poleg pozitivnega učinka na zdravje posameznika in zdravje celotne družbe, prinesle dodatno tudi številne koristi, kot so: povečanje ozaveščenosti na področju promocije in zdravja pri delu med delodajalci, delojemalci ter strokovnjaki s področja zdravja pri delu; izboljšanje delovnih razmer; večje zadovoljstvo in motiviranost delavcev; izboljšanje splošne varnosti; znižanje trajanja odsotnosti z dela; izboljšanje delovne aktivnosti starejših zaposlenih; znižanje stroškov za nadomestila zaradičasne in trajne nezmožnosti za delo.

Skladno z Resolucijo o nacionalnem programu prehrane in telesne dejavnosti smo spodbujali aktivni transport, ozaveščali splošno in ciljne javnosti o pomenu gibanja za zdravje ter obeležili svetovne dneve ter nacionalne in mednarodne tedne (Svetovni dan in mednarodni teden gibanja, Svetovni dan športa, Svetovni dan fizioterapije – Gibanje za zdravje, Svetovni dan hoje, Evropski teden mobilnosti, Evropski teden športa, Simbioza giba).

Skladno z Akcijskim načrtom za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu smo izvedli pilotno študijo o obravnavi pacientov z bolečino v hrbtu z namenom zmanjševanja bolniškega staleža ter izdali zaključno poročilo (<https://www.nijz.si/sl/publikacije/na-poti-k-celostni-obravnavi-pacientov-z-bolecino-v-hrbtu>).

Pregled pri izbranem osebnem zdravniku, hitra obravnava pri fizioterapevtu, delavnica za kronično bolečino v ZVC/CKZ in vadbeni program predstavljajo nedeljive in testirane elemente celovite obravnave oseb z bolečino v hrbtu. Oddali smo predlog za Splošni dogovor 2020 za uvedbo obravnave oseb z bolečino v hrbtu v nadaljnjih štirih zdravstvenih domovih.

Izvajali smo svetovanje na Svetovalnem telefonu za pomoč pri opuščanju kajenja (0802777). Svetovanje je potekalo vsak dan v jutranjem in večernem terminu. Na področju preprečevanja kajenja smo izvajali nacionalno supervizijo za izvajalce preventivnega programa.

V slovensko Mrežo zdravih mest je bilo konec leta vključenih že 35 občin. Z letom 2019 se je v okviru Evropske mreže zdravih mest začela t.i. 7. faza programa. Organizirali smo nacionalno konferenco slovenske Mreže.

V obdobju epidemije covid-19 smo pripravili informacije in gradiva za uporabnike in strokovnjake na področju duševnega zdravja, prehrane in telesne dejavnosti, življenjskega sloga in ranljivih skupin ter izvedli številne aktivnosti krepitev zdravja v regijah in lokalnih okoljih. Zagotavljali smo visoko odzivnost v komuniciranju epidemije in njenih posledic na zdravje prebivalcev. Koordinirali, strokovno usmerjali in podpirali smo izvajalce zdravstvenega varstva, vzgojno izobraževalne zavode, socialne zavode idr. Vzpostavljena je bila Operativna skupina za izvajanje psihološke podpore ob epidemiji. S skupnim sodelovanjem več organizacij smo vzpostavili telefonsko psihološko podporo za prebivalce, ki so jo zagotavljali v mreži ZVC/CKZ, Društvu psihologov Slovenije in drugih nevladnih organizacijah preko enotne brezplačne telefonske številke. Pripravili smo številna psihoedukativna gradiva za podporo prebivalstvu pri soočanju z epidemijo covid-19. Z mediji smo sodelovali na temo odgovornega poročanja o epidemiji in vključevanja vsebin s področja duševnega zdravja. Izdelali smo priporočila za starejše v času epidemije nove virusne bolezni covid-19. Izdelali smo publikacijo Osnovni napotki in priporočila za delo z ranljivimi skupinami v času epidemije virusne bolezni covid-19. Pripravili smo priporočila za delo z brezdomci, zaporniki, begunci in migranti.

Ključni izdelki v letu 2020 na področju krepitev zdravja so bili:

- Izvedba dveh nacionalnih strokovnih srečanj za izvajalce vzgoje za zdravje otrok in mladostnikov (UV sevanja – vpliv na zdravje in preventiva, Vzgoja za zdravo spolnost).
- Izvedba dveh strokovnih srečanj za mentorje Projektnega učenja za mlajše odrasle (Prva psihološka pomoč, Z zdravjem povezano vedenje mladostnikov – udeležencev PUM-O)
- Poročilo o sodelovanju med izvajalci vzgoje za zdravje ter šolami oz. vrtci z otroki s posebnimi potrebami za šolsko leto 2019/20:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/sodelovanje_zd_ospp_sept2020.pdf
- Izvedba regijskih srečanj Slovenske mreže zdravih šol.
- Priročnik za bodoče starše z vsebinami vzgoje za zdravje – »Pričakujemo dojenčka«, ponatis.
- Nadgradnje vsebin spletne strani <http://zdaj.net>.
- Kampanja in nacionalni strokovni posvet ob Svetovnem dnevu aidsa.
- Izvedba usposabljanj v programu Zdravje v vrtcu.
- Analiza dolgoletnega trenda gibanja zdravstvenega absentizma.
- Publikacija Na poti k celostni obravnavi pacientov z bolečino v hrbtu.
- Aktivnosti ob Svetovnem dnevu in mednarodnem tednu gibanja, Svetovnem dnevu športa, Svetovnem dnevu fizioterapije – Gibanje za zdravje, Svetovnem dnevu hoje, Evropskem tednu mobilnosti, Evropskem tednu športa, Simbiozi giba.

- Svetovalni telefon za pomoč pri opuščanju kajenja.
- Nacionalna konferenca slovenske Mreže zdravih mest.
- Izvedba nacionalnega strokovnega srečanja ob Svetovnem dnevu in mesecu Alzheimerjeve bolezni z naslovom Spregovorimo o demenci: Stanje in izzivi na področju Alzheimerjeve bolezni v Sloveniji skozi prizmo problematike SARS-CoV-2/COVID-19.
- Telefon za psihološko podporo prebivalcem v času epidemije covid-19.
- Priprava smernic za psihološko prvo pomoč v primeru paničnega napada.
- Priprava priporočil za pogovor z otroki o epidemiji covid-19.
- Priprava priporočil za skrb za duševno zdravje med epidemijo covid-19.
- Priporočila za različne delavce, ki komunicirajo ali prihajajo v stik s splošno javnostjo v zvezi s SARS CoV-2 (covid-19).
- Priprava priporočil za lajšanje težav s spanjem, ki so se pojavile med epidemijo covid-19.
- Priprava letaka o psihološkem odzivu na epidemijo ter napotki za soočanje z različnimi oblikami stisk.
- Priprava sporočila za javnost ob veliki noči in odgovori na novinarska vprašanja.
- Priprava sporočila za javnost ob novoletnih prazniki.
- Priprava priporočil za skrb za duševno zdravje med epidemijo in priporočil za pogovor z otroki o epidemiji v jeziku manjšin (TTA in MAD).
- Priporočila za starejše v času epidemije nove virusne bolezni COVID-19.
- Publikacija Osnovni napotki in priporočila za delo z ranljivimi skupinami v času epidemije virusne bolezni covid-19.
- Priporočila za delo z brezdomci, zaporniki, begunci in migranti.

NALEZLJIVE BOLEZNI – SPREMLJANJE, PREUČEVANJE IN OBVLADOVANJE

Spremljanje nalezljivih bolezni pomeni neprekinjeno, sistematično zbiranje, analiziranje in posredovanje podatkov o nalezljivih bolezni različnim deležnikom v državi in mednarodno.

Epidemiološko spremljanje je temeljni kamen javnega zdravja. Podatki, ki jih zberemo, služijo za zaznavanje dogodkov, ki lahko pomenijo grožnjo javnemu zdravju (prijava nalezljivih bolezni in izbruhov), izvajanju in načrtovanju učinkovitih ukrepov (cepljenje), spremljanju trendov in raziskavam na področju nalezljivih bolezni.

Po preliminarnih podatkih je bilo v Sloveniji v letu 2020 prijavljenih 45.054 vse nalezljivih bolezni (incidenca 2145/100 000 prebivalcev), od tega je bilo 17.080 prijav okužb s SARS-CoV-2 (covid-19), 813/100 000 prebivalcev. Prejeli smo 155 prijav izbruha vseh nalezljivih bolezni, od teh je bilo 118 izbruhov povzročenih s SARS-CoV-2 (covid-19).

V letu 2020 je bila prioriteta naloga epidemiološke službe obvladovanje epidemije covid-19. Epidemiološka služba je bila neprestano vključena v potek epidemije, obravnavo primerov in iskanje tesnih stikov. Hkrati smo ves čas sodelovali z vsemi deležniki pri oblikovanju predlogov ukrepov za zamejitev širjenja virusa SARS-CoV-2, pri komuniciranju različnih ukrepov in pri ocenjevanju učinkovitosti posameznih ukrepov z epidemiološkega stališča.

Z epidemiološkimi podatki o nalezljivih boleznih in izbruhih smo obveščali splošno in strokovno javnost preko spletnih strani NIJZ, preko medijev, preko spletnega biltena eNBOZ, ter preko tedenskih poročil o dogodkih, ki predstavljajo tveganje za javno zdravje doma in po svetu. Za ministrstvo za zdravje smo pripravljali odgovore na poslanska vprašanja v zvezi z nalezljivimi boleznimi.

V okviru epidemiološkega spremljanja okužb s SARS-CoV-2 smo vzpostavili epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal, ki zahtevajo sprejem v bolnišnice, potrjenih covid-19, v mreži bolnišnic za akutno oskrbo (EPISARI). S strani bolnišnic smo pridobivali podatke na tedenski ravni in pripravljali podatke, ki smo jih posredovali ožji in širši javnosti.

V letu 2020 smo poglobljeno epidemiološko in laboratorijsko spremljali izbrane povzročitelje zoonoz, ki so zajeti v slovenski in evropski zakonodaji ter zakonodaji, ki ureja področje veterinarstva. Zaznali in obravnavali smo sporadične primere črevesnih nalezljivih bolezní oziroma zoonoz ter izbruhe. NIJZ, Nacionalni laboratorij za zdravje okolje in hrano (NLZOH) in Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) so se o primerih zoonoz in izbruhih medsebojno sprotno obveščali. Zaradi pandemije covid-19 smo sodelovali pri obvladovanju pandemije covid-19 in pri pripravi tedenskih poročil in priporočil za ukrepanje.

Analizirani epidemiološki in laboratorijski podatki so bili osnova za pripravo informacij o dogajanju na področju nalezljivih bolezní in informirano ukrepanje. V okviru naloge smo zaznavali možne grožnje, pripravljali ocene tveganja za zdravje prebivalstva ter oblikovali in dopolnjevali priporočila. Zaradi pandemije covid-19 smo večji del priporočil pripravili za covid-19. O epidemiološki situaciji smo obveščali strokovno in laično javnost. V sodelovanju z UVHVVR, Zdravstvenim inšpektoratom RS ter NLZOH smo v skladu z evropsko zakonodajo in epizootiološko in epidemiološko situacijo izdali Letni nacionalni program monitoringa zoonoz ter organizirali posvet (na daljavo) Eno zdravje.

V letu 2020 je potekalo redno, mrežno spremljanje akutnih okužb dihal in gripe. Pripravljali smo sprotna poročila poteka sezone in jih objavljali na spletni strani NIJZ. Podatke smo redno posredovali mednarodni skupnosti v tesnem sodelovanju z mikrobiološko stroko. Z epidemiološkimi podatki o RSV smo podprli delovanje strokovne skupine za izdelavo smernic predpisovanja palivizumama rizičnim otrokom. Zaradi pandemije covid-19 smo pričeli s prenovo spremljanja akutnih okužb dihal in v decembru 2020 dodali nove diagnoze po MKB-10 AM, ki se uporabljajo za kodiranje covid-19 na primarni ravni in tako v naslednji sezoni preučimo možnost uvedbe opozorilnega epidemiološkega spremljanja gripe, covid-19 in AOD v skladu s priporočili SZO.

V Sloveniji v letu 2020 ni bilo dokazane okužbe z virusom Zahodnega Nila, enako kot drugod v Evropi. Spremljali smo epidemiološko pomembne vektorske bolezni in sodelovali pri pripravi priporočil za preprečevanje bolezní, ki jih prenašajo členonožci. Zaradi odsotnosti virusa Zahodnega Nila v Sloveniji in bližnjih regijah sosednjih držav, se testiranje krvodajalcev ni izvajalo. Ob pojavu aviarné influence pri prostoživečih pticah smo odziv uskladili z veterinarsko stroko.

Spremljanje prionskih bolezní se je kljub pandemiji nadaljevalo. Je pa pandemija vplivala na manj intenzivno medsektorsko sodelovanje, usklajevanje baze podatkov in aktivnosti strokovne skupine za spremljanje prionskih bolezní z analizo stanja v letu 2020.

Na področju cepljenja smo v letu 2020 v skladu z Zakonom o nalezljivih boleznih pripravili predlog Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2021 in Navodila za izvajanja Programa, pripravljali smo predloge novih in posodabljali obstoječa nacionalna priporočila za cepljenje, jih usklajevali s pristojnimi strokovnjaki, pridobivali mnenja članov Posvetovalne skupine za cepljenje (PSC), objavljali priporočila in navodila za cepljenje na spletni strani NIJZ, obveščali strokovno javnost, nudili dnevne konzultacije izvajalcem cepljenja, pripravljali strokovna srečanja za izvajalce cepljenja. Zagotavljali smo enotno izvajanje varnega cepljenja v državi. Zaradi pandemije covid-19 smo pripravljali priporočila za varno izvajanje cepljenja v obdobju epidemije. Pripravljali smo nove in posodabljali obstoječe algoritme ukrepanja v primeru pojava bolezní, ki jih preprečujemo s cepljenjem. Analizirali in interpretirali smo podatke epidemiološkega spremljanja bolezní, ki jih preprečujemo s cepljenjem. Pripravili smo tudi poročilo o napredku pri eliminaciji ošpic in rdečk v Sloveniji in ga posredovali SZO.

Analizirali in interpretirali smo podatke o precepljenosti prebivalstva, ki omogočajo oceno zaščite prebivalstva pred boleznimi, ki jih preprečujemo s cepljenjem in analizirali ter ocenjevali neželene učinke po cepljenju. Pripravljali smo preliminarne in letna poročila o precepljenosti in neželenih učinkih po cepljenju, ki so bila objavljena na spletni strani NIJZ. Pripravili smo letno poročilo o izvajanju programa cepljenja v Sloveniji v letu 2020 - "Joint Reporting Form on Immunization" in ga posredovali Svetovni zdravstveni organizaciji (SZO). Poleg tega smo pripravili tudi ocenjevalno poročilo glede napredka pri eradikaciji otroške paralize za nacionalno verifikacijsko komisijo, ki je bila posredovana (SZO). V 2020 se je pri izvajalcih cepljenja nadaljevala implementacija Elektronskega registra cepljenih oseb in neželenih učinkov po cepljenju (eRCO), ki jo v okviru eZdravja vodi NIJZ. Sodelovali smo pri implementaciji eRCO, pripravljali analize vključenosti izvajalcev cepljenja v eRCO in kontrole kvalitete pošiljanja podatkov, o katerih smo jih periodično obveščali. Glavna težava na področju eRCO ostaja ne vključenost nekaterih koncesionarjev in bolnišnic v eRCO, kar onemogoča pripravo kvalitetnih nacionalnih podatkov o precepljenosti naše populacije.

Koordinirali smo nacionalno epidemiološko spremljanje okužbe s HIV, spolno prenesenih okužb (SPO) in hepatitisa B in hepatitisa B na osnovi podatkov o: (a) prijavljenih primerih; (b) spreminjanju deleža okuženih s HIV med osebami, ki injicirajo droge (OID), moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi (MSM), bolniki s SPO in nosečnicami ter (c) spreminjanju kazalnikov tveganih vedenj med MSM in OID. Objavili smo rezultate s predlogi za preprečevanje in obvladovanje v poročilih.

Koordinirali smo epidemiološko spremljanje okužb povezanih z zdravstvom (OPZ) v bolnišnicah za akutno oskrbo, torej bolnišničnih okužb (BO), z nacionalno mrežo za epidemiološko spremljanje BO (MESBO), ki je del evropske mreže za spremljanje OPZ, ki jo koordinira Evropski center za preprečevanje in obvladovanje OPZ (v angl.: European Centre for disease Prevention

and Control – ECDC). MESBO ima v skladu s priporočili ECDC naslednje komponente: (a) epidemiološko spremljanje okužb kirurške rane (ESOKR); (b) epidemiološko spremljanje okužb, povzročenih z bakterijo *Clostridium difficile* (ESCDI); (c) epidemiološko spremljanje vseh BO s ponavljanjem slovenskih nacionalnih presečnih raziskav BO (SNPRBO) v bolnišnicah za akutno oskrbo. Sodelujoče bolnišnice smo obveščali o njihovih rezultatih in jih primerjali z rezultati, ki jih za evropske bolnišnice za akutno oskrbo objavlja ECDC.

Na področju pripravljenosti in odzivanja so bile vse aktivnosti podrejene načrtovanju, odzivanju in obvladovanju pandemije covid-19 z obsežnim interdisciplinarnim sodelovanjem.

Intenziviralo se je delo na rednem spremljanju mrež hitrega obveščanja (IHR in EWRS) s pripravljenimi poročili, ocenami tveganja, ustreznim ukrepanjem in obveščanjem. Krepile so se aktivnosti sodelovanja z zdravstvenimi in ne-zdravstvenimi deležniki na področju svetovanja, spremljanja situacije, načrtovanja ukrepov tudi v skladu z MZP in priporočili EK.

Ker so veljali ukrepi vlade RS, ki so omejevali gibanje in zbiranje, ni bilo aktivnosti na področju organizacije množičnih prireditev.

Prav tako zaradi ukrepov in pandemske situacije niso bile izvedene načrtovane simulacijske vaje.

Nadaljevalo se je aktivno sodelovanje v delovnih paketih projekta SHARP, s poudarkom na zunanjih evalvacijah SZO, prioritizaciji področij, ki so potrebne izboljšav. Slovenija je aktivno sodelovala pri pripravi delavnic za leto 2021 v sodelovanju z vodji posameznih delovnih paketov. Intenzivno se je nadaljevalo tudi delo na pripravi novega evropskega projekta TERROR, kjer smo vodje enega od delovnih paketov. Projekt je bil decembra 2020 podpisan in odobren s strani EK.

Proti antibiotikom odporne bakterije predstavljajo velik problem pri zdravljenju okužb in veliko breme za zdravstvo. Slovenija skupaj s še 29 državami Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora (EU in EGP) že skoraj 20 let sodeluje v evropski mreži EARS-Net (angl. European Antimicrobial Resistance Surveillance Network), v kateri se zbirajo podatki iz rednega dela medicinskih mikrobioloških laboratorijev. Zbirajo se podatki izbranih bakterijskih izolatov iz krvi in likvorja bolnikov s sumom na invazivno okužbo. Do konca junija vsako leto v Sloveniji zaključimo z zbiranjem in analizo podatkov za preteklo leto in jih na ustaljen način posredujemo koordinatorju v Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (angl. European Centre for Disease Prevention and Control, ECDC). Podatki mreže EARS-Net iz preteklih let kažejo na velike razlike v deležu odpornih izolatov glede na bakterijsko vrsto, antibiotik in geografsko področje oziroma državo. V Sloveniji so bili deleži odpornosti pri vseh spremljanih bakterijah v zadnjih letih blizu povprečja EU/EGP. Strokovnjaki posebno pozornost posvečajo večkratno odpornim bakterijam, med katerim predstavljajo velik izziv proti karbapenemom odporne bakterije.

V letu 2020 so redno in sprotno potekale naloge informiranja javnosti z odgovori na vprašanje glede zaščite, pravilnem ravnanju, ukrepih, preprečevanju ipd. v zvezi s covid-19 in ostala vprašnja s področja nalezljivih bolezni in preprečevanja nalezljivih bolezni preko telefonov in elektronske pošte (PR NIJZ, info@nijz, cnb@nijz). Opravljali smo strokovno podporo resornim ministerstvom. Odgovarjali smo na poslanska vprašanja in zahteve po informacijah javnega značaja.

Ključni izdelki v letu 2020:

- Postavitev elektronskega načina prijavljanja covid-19 okužb.
- Dnevno spremljanje okužb s SARS-CoV-2 (covid-19) <https://www.nijz.si/sl/dnevno-spremljanje-okuzb-s-sars-cov-2-covid-19>
- Spremljanje resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 v slovenskih bolnišnicah https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/episari_mreza_grafi_do_31.1.2021.pdf
- Tedensko spremljanje okužb SARS-CoV-2 (covid-19) <https://www.nijz.si/sl/dnevno-spremljanje-okuzb-s-sars-cov-2-covid-19>
- Tedenska poročila Spremljanje okužb s SARS-CoV-2 na področju vzgoje in izobraževanja v šolskem letu 2020/21.
- Navodilo vzgojno-izobraževalnim zavodom (VIZ) ob sumu ali potrjenem primeru okužbe s SARS-CoV-2 v zavodu: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodilo_vodstvu_viz_ob_sumu_ali_potrjenem_primeru_v_zavodu.pdf
- Priporočila za uporabo mask v času širjenja okužbe s SARS-CoV-2 za odrasle osebe https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/priporocila_maske_final_posodobljen_a_18122020.pdf
- Priporočila za uporabo mask v času širjenja okužbe s SARS-CoV-2 za mladoletne osebe https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/priporocila_maske_final_posodobljen_a_18122020.pdf
- Navodilo za karanteno na domu https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/navodilo_zaosebe_v_karanteni_doma_10_23.11.2020.pdf
- Navodila osebam, ki so bile izpostavljene okužbi s SARS-COV-2 https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/sars-cov-2_obvestilo_za_kontakte_15_23.11.2020.pdf
- Program monitoringa zoonoz 2020 <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/UVHVVR/Varna-hrana/Porocila-bioloska-varnost/Leto-2020-Program-monitoringa-zoonoz.pdf>
- Algoritem burceloza.
- Posvet Eno zdravje 2020.
- Pripravljen predlog vključitve cepljenja proti gripi za malčke (stare 6-23 mesecev) v redni program cepljenja otrok.
- Izvedena zamenjava cepiva (5-val v 6-val) in sprememba nacionalne sheme cepljenja otrok.
- Pripravljen predlog programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2021 in Navodila za izvajanje Programa.
- Pripravljen poročilo o izvajanju in napredku programa izkoreninjenja otroške paralize ter eliminaciji ošpic in rdečk v Sloveniji za Svetovno zdravstveno organizacijo.
- Pripravljen letno poročilo o izvajanju programa cepljenja v Sloveniji v letu 2019 (Joint Reporting Form on Immunization) za Svetovno zdravstveno organizacijo.
- Objavljena poročila o precepljenosti različnih skupin našega prebivalstva <https://www.nijz.si/sl/spremljanje-precepljenosti-deleza-cepljenih>

- Poročilo spremljanja sistemov hitrega obveščanja in meddržavnega sodelovanja (EWRS in IHR).
- Pripravljeni podatki za bazo podatkov, kot dogovorjeno z ECDC.
- Objava preliminarnih podatkov EARS-Net Slovenija v eNBOZ https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/enboz_2020_stevilka5.pdf
- Predstavitev rezultatov na strokovnem dogodku ob Evropskem dnevu antibiotikov, ki ga organizira Nacionalna medresorska komisija za smiselno rabo protimikrobnih zdravil v Sloveniji pri Ministrstvu za zdravje <https://www.gov.si/dogodki/2020-11-18-evropski-dan-antibiotikov/>
- Objavljeno poročilo Okužba s HIV v Sloveniji v 2019 [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/hiv_letno_porocilo_2019 - koncna verzija.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/hiv_letno_porocilo_2019_-_koncna_verzija.pdf)
- Objavljena četrletna poročila Spolno prenesene okužbe v Sloveniji v 2019 <https://www.nijz.si/sl/epidemiolosko-spremljanje-nalezljivih-bolezni-letna-in-cetrletna-porocila>
- Objavljeno Poročilo o prijavljenih primerih okužbe s HIV v Sloveniji ob svetovnem dnevu aidsa https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/okuzba_s_hiv_v_si_do_vkljucno_20.1.2020.pdf
- Poročilo o epidemiološkem spremljanju okužb kirurške rane.
- Poročilo o epidemiološkem spremljanju okužb s *Clostridium difficile*.

POROČILO O OPRAVLJENEM DELU NA OBMOČNIH ENOTAH NIJZ NA PODROČJU NALEZLJIVIH BOLEZNI

V letu 2020 smo spremljali gibanje nalezljivih bolezni v skladu z obstoječimi VDDN-ji, v katerih sodelujemo, obravnavali sporadične primere nalezljivih bolezni, ki zahtevajo epidemiološko poizvedovanje in intervencijo, zaznavali, spremljali clustre in izbruhe v posameznih regijah ter sami ali pa v sodelovanju s pristojnimi inšpekcijskimi službami priporočili ukrepe za omejevanje širjenja ter spremljali epidemiološko situacijo. Izvajalcem cepljenja v regijah smo nudili strokovno pomoč, prav tako komunicirali z laiki ter sodelovali v izjavah za medije obveščanja.

Na osnovi zakonsko določenega epidemiološkega spremljanja nalezljivih bolezni v regijah z namenom pravočasnega izvajanja ukrepov za njihovo preprečevanje in obvladovanje smo v letu 2020 na devetih območnih enotah (OE) skupno prejeli **144.746 prijav nalezljivih bolezni**. Prijave smo dnevno, tedensko, mesečno in letno analizirali ter na podlagi teh informacij ocenjevali epidemiološko situacijo v regijah.

Skozi vse leto, posebej pa še v času sezonskega pojavljanja gripe in akutnih okužb dihal, smo v okviru nacionalnega mrežnega spremljanja koordinirali delo vključenih mrežnih zdravnikov. Zbirali, analizirali in pošiljali smo podatke v CNB NIJZ. O izsledkih smo obveščali zdravstvene službe v regijah.

V letu 2020 smo se intenzivno vključili v epidemiološko spremljanje okužb s SARS-Cov-2 v sklopu epidemiološkega sledenja in identifikacije kontaktov. Terenska epidemiološka služba je bila

intenzivno vključena v obravnavo klastrov in izbruhov v DSO-jih, ostalih SVZ-jih, VIZ-jih ter zdravstvu.

Na regionalnem nivoju smo sodelovali tudi pri spremljanju spolno prenosljivih okužb.

V letu 2020 smo v regijah obravnavali dogodke, ki bi lahko predstavljali potencialno tveganje za javno zdravje. Obravnavali smo 179 **izbruhov nalezljivih bolezni**, v katerih je od 47.287 **izpostavljenih oseb** skupno **zbolelo 22.258 oseb**. Obravnavali smo 322 **kontaktnih izbruhov**, 154 **kapljičnih izbruhov**, v treh primerih pa nismo opredelili nači širjenja. Med povzročitelji izbruhov smo največkrat dokazali SARS-CoV-2 (142), sledijo noroviroze (18), gripa (11), sapoviroze (1), legioneloza (1) ter oslovski kašelj (1). V štirih izbruhih nismo uspeli identificirati povzročitelja.

V primerih pojava NB, ki zahtevajo poglobljeno obravnavo, smo izvajali usmerjeno epidemiološko poizvedovanje z odvzemom/načrtovanjem mikrobioloških vzorcev za ugotavljanje virov okužbe ter izvajali ustrezne ukrepe za preprečevanje širjenja bolezni.

V primeru groženj za JZ smo nudili strokovno podporo zdravstvenim službam v regijah, vrtcem, šolam, domovom za institucionalno varstvo, ter območnim izpostavam UVHVVR, ZIRS in ostalim deležnikom. V več primerih pojava nalezljive bolezni/izbruha smo sodelovali medregijsko, potrebna je bila izmenjava podatkov in informacij na različnih strokovnih nivojih (bolnišnice, zdravstveni domovi, NLZOH, MF, IMI, CNB, OE NIJZ, UVHVVR, ZIRS).

V regijah smo zdravstveni službi nudili neprekinjeno 24/7 epidemiološko pomoč.

Pomagali smo organizatorjem **množičnih prireditev v regijah** pri varni izvedbi dogodkov in bili pripravljeni na hiter odziv v primeru pojava NB.

Sodelovali smo pri izdelavi, oblikovanju in uvedbi različnih strokovnih vsebin (algoritmi, navodila, smernice...), bodisi znotraj CNB (centralna in območne enote) ali pa interdisciplinarno (sodelovanje s Centrom za zdravstveno ekologijo, z NLZOH, UVHVVR, ZIRS).

V ambulantah na OE NIJZ smo skupno obravnavali **367 oseb** zaradi možnega suma na steklino - **antirabična obravnava** ter **49 oseb** zaščitili s cepljenjem proti steklini, kar skupaj pomeni **148 cepljenj**. Preventivno smo zaščitili 63 študentov veterine in izvedli **189 cepljenj**.

Izvedli smo tudi **4937 cepljenj** in zaščitili **2895 posameznikov** ob posebnih zdravstvenih in **epidemioloških indikacijah** (presaditev kostnega mozga, asplenija, kronična odpoved ledvic,...).

Nekatere območne enote nadaljujejo z mesečnim obveščanjem strokovne javnosti o gibanju nalezljivih bolezni v regiji. Prav tako smo bili aktivni pri objavljanju aktualnih regijskih novic na spletni strani NIJZ/Regije.

Izdelki/indikatorji dosežkov:

- Regijska poročila o opravljenih cepljenjih predšolskih otrok in ostalih skupin prebivalstva, vključno z antirabičnimi obravnavami.

- Poročila o spolno prenosljivih okužbah za namene epidemiološkega spremljanja.
- Tedenska poročila o prijavljenih nalezljivih boleznih v regijah.
- Poročila za dogajanje v času pripravljenosti po načelu združenih regij.
- Tedenska poročila o gibanju ARI/GPB preko mreže izbranih zdravnikov v regijah.
- Izjave za javnost (klipping).
- Objavljene regijske novice (spletna stran NIJZ/Regije).
- Regijski epidemiološki vestnik (OE CE, OE MS).
- Zbirno polletno poročilo o opravljenih storitvah za ZZZS.
- Finančni prikazi o izvedenih samoplačniških storitvah po OE.

OKOLJE IN ZDRAVJE

DEJAVNOSTI NA PODROČJU SARS-CoV-2

V Centru za zdravstveno ekologijo smo neplanirano od marca naprej delali večji del časa naloge na področju preprečevanja širjenja virusa SARS-CoV-2.

V ospredju je bila priprava higienskih priporočil z namenom zaščite prebivalcev. Za njihovo pripravo smo pregledali in upoštevali vsa razpoložljiva gradiva iz drugih držav, CDC, PHE, SZO... Pripravili smo različna priporočila za ravnanje prebivalcev v vsakdanjem življenju ter za različne dejavnosti, katerih neposredne storitve prebivalci uporabljajo in tako prihajajo v neposreden stik z izvajalci storitev. Med prvimi so bila priporočila za živilske trgovine, za čiščenje in razkuževanje prostorov, o pravilnem prezračevanju zaprtih prostorov, o čiščenju javnih sanitarij, o primernih razkužilih za inaktivacijo novega koronavirusa in pravilnem načinu priprave učinkovitih raztopin razkužil, o ravnanju z živili in z embalažo živil, priporočila za večstanovanjske stavbe glede čiščenja skupnih prostorov in prezračevanja ter samozaščitnega ravnanja uporabnikov.

Pred vrnitvijo prve skupine državljanov Slovenije iz tujine, za katere je bila odredena karantena, smo pripravili priporočila za ravnanje v COVID hotelu (obdobje priprave na sprejem in obdobje, ko so v njem nastanjene osebe v karanteni).

Med sproščanjem ukrepov po epidemiji so sledila priporočila za gostinske obrate (v začetku izključno dostava živil), druge različne trgovine ter za storitvene in servisne dejavnosti (tehnične trgovine, trgovski centri, papirnice, knjigarne, fotokopirnice, trgovine z oblačili, obutvijo, za šiviljstvo in čevljarstvo, za izvajanje obrtniških in servisnih del ter dimnikarskih storitev na domu, za izvajalce postopkov registracije in tehničnih pregledov vozil, za avtopralnice, za izvajanje šole vožnje in voznških izpitov, za jezikovne in računalniške tečaje...). Nadalje za storitve, kot so: izvajanje upravnih in drugih javnopravnih zadev, pogrebna dejavnost... Nadalje za nego telesa (frizerske, kozmetične, masažne storitve, savne...), vse vrste javnega prevoza (redni mestni in medkrajevni avtobusni prevoz, občasni avtobusni prevoz za zaključene skupine, železniški in ladijski javni prevoz, prevoz z žižnicami, izposoja koles, za organizirane osnovnošolske prevoze z avtobusi in kombiji), za različne rekreativne športne dejavnosti na prostem in v zaprtih prostorih (priporočila za uporabo športno rekreativnih površin in športnih objektov na prostem in na površinah za šport v naravi, na športnih tribunah, priporočila pri izvajanju športne vadbe, za

bazenska kopališča in kopalno vodo v bazenih, za športna bazenska kopališča, fitness centre, za športna tekmovanja, za naravna kopališča v času sproščanja ukrepov po epidemiji...); za ljubiteljsko izvajanje različnih kulturnih dejavnosti ter za obisk kulturnih prireditev (za izvajanje dejavnosti muzejev in galerij, knjižnic, priporočila za izvajanje skupinskih kulturnih dejavnosti, za kino, gledališče in glasbene umetnosti, za glasbene šole), izvajanje in obisk verskih dejavnosti in druga. Sodelovali smo tudi pri pripravi navodil za različne profesionalne športne dejavnosti, zdravilce, psihologe.

Vsako dejavnost smo natančno preučili in priporočila pripravili v skladu s tveganji za prenos, ki se pojavlja pri posamezni dejavnosti.

Zelo obsežna naloga je bila priprava higienskih navodil za vrtce, šole in univerze ter dijaške in študentske domove v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport RS. Ob negotovosti pri ponovnem odpiranju šol smo pripravili natančna higienska priporočila, namenjena za varno izvedbo mature. Sodelovali smo pri pripravi dokumenta Modeli in priporočila za šolsko leto 2020/21 in pri odgovorih na vsa vprašanja, dileme, ki jih z MIZŠ, pa tudi od drugod, usmerjajo na NIJZ.

Pripravili smo obsežna priporočila za gostinsko turistično dejavnost.

Pri pripravi vseh higienskih priporočil smo uporabljali rezultate mednarodno priznanih raziskav, dobre tuje prakse in znanje o načinih prenosa virusa ter preživetju virusa na različnih površinah, ki se spreminja in dopolnjuje. Navodila, tako glede na nova spoznanja in verjetnost prenosa, smo posodabljali, zlasti pa še v zadnji četrtini leta.

Ves čas smo sodelovali z različnimi deležniki: Ministrstvom zdravje RS, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport RS, ZIRS, Skupnostjo vrtcev Slovenije, Združenjem ravnateljev, Ministrstvom za kulturo RS, Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti, predstavniki posameznih kulturnih ustanov, različnimi športnimi ustanovami, Gospodarsko zbornico Slovenije, Obrtno podjetniško zbornico Slovenije, sodstvom, kolegi zdravniki s področja medicine dela, prometa in športa, pediatrije, šolske medicine, Združenjem invalidov Slovenije, Društvom psihologov Slovenije

Večina priporočil je objavljenih na spletni strani NIJZ: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2-v-obdobju-sproscanja-ukrepov> in <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>.

V medijih smo sodelovali v pogovornih oddajah na radiu in televiziji ter s pripravo odgovorov na številna različna vprašanja novinarjev. Nudili smo strokovno podporo klicnemu centru za informacije o korona virusu.

V CZE imamo odprt naslov okolje@nijz.si, na katerega vsakodnevno dobivamo najrazličnejša vprašanja javnosti glede ravnanja za preprečevanje širjenja okužb z novim koronavirusom ter tudi druga vprašanja s področja zdravja in okolja (uporaba mask, učinkovitost različnih mask, vizirjev, uporaba druge osebne varovalne opreme, razkuževanje, razkužila, učinkovitost UVC, ozona, glede ukrepov v gostinskih lokalih, v javnem prevozu, ob porokah, pogrebih, čiščenju in prezračevanju večstanovanjskih stavb, o samozaščitnih ukrepih na prireditvah in predstavah, vprašanja iz vrtcev in šol v zvezi z novim koronavirusom idr. Odgovarjali smo tudi o drugi problematiki zdravja v povezavi z okoljem.

Od julija do sredine oktobra smo podajali strokovna mnenja za javne prireditve, ki se jih udeležuje 50-500 ljudi. V tem času smo obravnavali 4988 vlog in na vsako vlogo podali mnenje ob predvidenem zbiranju ter dodatna higienska priporočila za preprečevanje okužb s SARS-CoV-2.

BIOLOŠKI DEJAVNIKI TVEGANJA IZ OKOLJA

Pripravljali smo strokovna mnenja za ZIRS glede tveganja za pojav in širjenje nalezljivih bolezni ob različnih bioloških dejavnikih tveganja.

Na področju varnosti živil smo revidirali določena obstoječa in izdelali nova gradiva za potrošnike. Izdelana gradiva so objavljena na spletni strani NIJZ: <http://www.nijz.si/sl/podrocja-dela/moje-okolje/varnost-zivil>. Ob aktualnih dogodkih smo informirali prebivalce preko medijev in spletnih strani NIJZ o varnem ravnanju z živili.

Sodelovali smo na sestankih EFSE in drugih znanstvenih mrež EU na področju živil ter zastopali stališča Slovenije.

KEMIJSKI DEJAVNIKI TVEGANJA IZ OKOLJA

Ocena tveganja kemičnih snovi in drugi vidiki toksikovigilance vključno z nutrivigilanco in kozmetovigilanco

Aktivnosti v zvezi z oceno izpostavljenosti prebivalcev Slovenije onesnaževalom v ribah in ribjih izdelkih na slovenskem trgu na osnovi razpoložljivih podatkov v okviru priprave Nacionalnih priporočil glede varnega uživanja rib: Ocenili smo izpostavljenost prebivalcev Slovenije živemu srebru (Hg) na slovenskem trgu na osnovi razpoložljivih podatkov. Pripravili smo podatkovne zbirke o individualnih koncentracijah Hg v vzorcih uradnega nadzora rib in druge morske hrane s slovenskega trga od leta 2011 do 2019. Izpostavljenost smo ocenili deterministično in probabilistično (verjetnostno). Za slednjo se uporabljajo simulacijska programska orodja, ki izračunajo vpliv variabilnosti na vmesne rezultate in končni izid. Za vsako simulacijo je izbrana naključna vrednost vsake spremenljivke, kar ima za posledico verjetnostno porazdelitev. V EU se najpogosteje uporablja orodje MCRA - Monte Carlo Risk Assessment (<https://mcra.rivm.nl/>). To orodje smo uporabili za oceno izpostavljenosti različnih starostnih skupin prebivalcev Slovenije Hg zaradi uživanja rib in morske hrane na nivoju posameznih vrst rib (nivo L5 po FoodEx2 klasifikaciji). Rezultate MCRA simulacij smo predstavili tudi grafično.

Skupini ekspertov pri FAO/WHO smo posredovali podatke, informacije in obrazložitve podrobnosti naših preteklih raziskav v zvezi z oceno tveganja tropanskih alkaloidov v hrani za ponovno oceno tveganja z namenom predlogov mejnih vrednosti v žitih in žitnih kosmičih (<http://www.fao.org/food-safety/news/news-details/en/c/1363024/>).

Pripravili smo načrt raziskave Ocena in uporaba podatkov iz epidemioloških študij za prostorski prikaz na primeru ugotavljanja izpostavljenosti arzenu v raziskavi »Poglobljena ocena tveganja za zdravje otrok zaradi izpostavljenosti arzenu v občini Zagorje ob Savi«.

Spremljali smo tekoče prijave s področja nutrivigilance in pripravili predlog prenovljenih vsebin za spletno stran o nutrivigilanci. Nudili smo strokovno podporo ZIRS glede varnosti prehranskih dopolnil. Pripravili smo stališča za pristojne organe (MKGP, MZ, UVHVVR) za področje novih živil in varnosti živil. Pregledali smo vprašalnike na področju kozmetovigilance, popravke Uredbe za

kozmetiko (novi UV filter in barvila za lase), končne verzije prevoda popravka Uredbe 10/2011 (materiali v stiku z živili) in poročilo OCCL (Official cosmetics control laboratories) mreže za kozmetične izdelke.

Vpeljava novih pristopov in metodologij v skladu z razvojem stroke

Uvedli smo probabilistično metodo ocenjevanja izpostavljenosti. Sodelovali smo pri pripravi članka o uporabi pristopa količnika izpostavljenosti pri kumulativno oceni tveganja (Sprong C, Crepet A, Metruccio F, Blaznik U, Anagnostopoulos C, et al. Cumulative dietary risk assessment overarching different regulatory silos using a margin of exposure approach : a case study with three chemical silos. Food and Chemical Toxicology. 2020, vol. 142, 111416.) Ocenili smo vnos izbranih aditivov in arom s hrano z uporabo orodja EFSA FAIM in izvozili podatke SI.Menu 2018 v MCRA orodje (projekt EuroMix follow up). Pregledali in komentirali smo zadnje verzije dokumenta »Harmonization Project Document No.8 WHO human health risk assessment toolkit: chemical hazards«.

Vzpostavitev nacionalne mreže ocenjevalcev tveganj kemičnih snovi v sklopu priprav na projekt PARC. Na podlagi preteklega sodelovanja in poizvedb smo trikrat povabili ustanove in posameznike k vključitvi v ad-hoc nacionalno mrežo ocenjevalcev tveganja kemičnih snovi. Vabilom so se odzvale naslednje ustanove: ARSO, IJS, KI, MIZŠ, MKGP, MZ, NIB, NLZOH, tri strokovna društva, podjetje delujoče na področju kemijske varnosti, UKC Lj (Ginekološka klinika), ONKOI, UNI Lj (BF, FF, MF), UNI Mb (MF), URSK, UVHVVR in ZVD. Člane mreže smo redno obveščali o dogodkih in publikacijah s področja ocene tveganja kemičnih snovi. Večina navedenih ustanov je tudi izrazila interes za sodelovanje v projektu PARC (Obzorje 2021-2027), ki se bo predvidoma začel v 2022. V skladu s pripravo dokumentacije za razpis smo dopolnjevali tekoče verzije konceptualnega dokumenta in na nacionalni ravni oblikovali predlog članov nacionalnega upravnega odbora, podpisnikov pogodbe, pridruženih institucij in članov nacionalnega vozlišča. V prvi polovici leta je interes za sodelovanje pri projektu izrazila večina članov ad-hoc nacionalne mreže. Zbrali in uredili smo izražene interese za vodenje posameznih delovnih paketov in nalog ter podatke o okvirnem lastnem vložku. Uredili smo nacionalni imenik. Vse zbrano smo posredovali glavnemu koordinatorju. Podatke o okvirnem lastnem vložku za čas trajanja projekta je posredovalo le manjše število zainteresiranih. Vendar smo, glede na to da bo razpis objavljen leta 2021, o pripravah na projekt tudi nadalje obveščali in spodbujali vse, ki so prvotno izrazili interes za sodelovanje. Namen projekta je okrepitev znanstvenih temeljev ocenjevanja tveganja kemičnih snovi v EU, povezovanje ocenjevalcev tveganja z upravljalci s tveganjem in z raziskovalci za pospeševanje razvoja metodologije, pridobivanja manjkajočih podatkov, informacij in znanja ter nadaljnjega razvoja na dokazih temelječih ocen tveganja s ciljem varovanja zdravja in okolja (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/research_and_innovation/funding/documents/ec_rtd_he-partnerships-chemical-risk-assessment.pdf).

Aktivno smo sodelovali v nacionalnih (Nacionalno vozlišče za humani biomonitoring, Komisija za kozmetiko, Svet za varno hrano itd.) in mednarodnih mrežah, strokovnih odborih, ekspertnih skupinah in svetovalnih forumih (EC, ECHA, EFSA, OECD, Svet Evrope, SZO): Na platformi SZO smo prijavili dejavno ob Mednarodnem tednu preprečevanja zastrupitev s svinčcem, in sicer priprava elektronskih informativnih letakov (1-viri svinca v okolju, 2- viri onesnaženega prahu, načini raznosa in preventivni ukrepi za preprečevanje izpostavljenosti) ter lutkovnega filmčka o izpostavljenosti prahu pri pometanju. Preko šolskih, vrtčevskih komunikacijskih sistemov in objav

preko lokalnih medijev smo materiale distribuovali v lokalni skupnosti. Udeleževali smo se in poročali o vsebini telekonferenc, webinarjev v naslovu navedenih ekspertnih skupin in mrež, ter diseminirali informacije znotraj nacionalnih mrež (MZ, MKGP, GZS, ZIRS, FURS, JAZMP, NIJZ, SIST TC-OTR). Ostale specifične aktivnosti in izdelki so v tabelaričnem delu poročila.

FIZIKALNI DEJAVNIKI TVEGANJA IZ OKOLJA

Delo, načrtovano za delovno skupino, ki obravnava fizikalne dejavnike tveganja, je bilo v letu 2020 realizirano v okrnjenem obsegu. Na manjšo realizacijo je vplivalo tako dejstvo, da je večina članov skupine od sredine marca dalje v celoti delala na problematiki korona virusa (nekaj je bilo tudi bolniških odsotnosti) kot tudi dejstvo, da so bile šole in vrtci skoraj polovico leta zaprti oz. je veliko časa pouk potekal na daljavo, v vrtcih pa je bilo zgolj nujno varstvo.

Zgoraj navedena dejstva se najbolj odražajo na nalogah v zvezi z osveščanjem pri obravnavi problematike UV sevanja, katerih glavniko, zaradi sezonske naravnosti, vedno izvedemo v prvi polovici leta in jih ni možno prestaviti v drugo polovico leta. Na področju promocije zaščite pred UV sevanjem smo tako v prvih dveh mesecih delali na pripravi gradiv ter administrativni pripravi za izvedbo programa Varno s soncem in k sodelovanju aktivno povabili vse vrtce in osnovne šole. Zaradi zaprtja šol in vrtcev sredi marca so dejavnosti potem zastale. Pred poletjem smo šole in vrtce vseeno pozvali k osveščanju otrok in na spletnem mestu Varno s soncem tudi objavili gradiva za podporo pri seznanjanju predšolskih otrok in učencev o zaščiti pred UV sevanjem. Izvedbo programa Varno s soncem 2020 v običajnem obsegu pa smo odpovedali (<https://www.nijz.si/sl/varno-s-soncem>).

Podobno se nam je zgodilo tudi glede osveščanja dijakov. 4. marca smo sicer uspešno izvedli strokovno srečanje »UV sevanje – vplivi na zdravje in preventiva« za predstavnike CKZ in predstavnike zdravstvenih domov, ki izvajajo preventivo po osnovnih in srednjih šolah. Namen srečanja je bil vzpodbuditi in poenotiti prikaz problematike UV sevanja s poudarkom na izvajanju preventivnih ukrepov med otroki in mladostniki. Zaradi zaprtja šol in vrtcev so ure, namenjene preventivni dejavnosti, odpadle. Smo pa pred poletjem najstnike tudi direktno spodbudili k izvajanju zaščite pred UV sevanjem z objavami na naši spletni strani

[https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/uv sevanje -kako poskrbim za svoje zdravje.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/uv_sevanje_kako_poskrbim_za_svoje_zdravje.pdf) in spletni strani dostopni mladim, To sem jaz <https://www.tosemjaz.net/clanki/zascita-pred-soncem/>.

Skladno s planiranim smo opravili vse predvidene aktivnosti v okviru delovne skupine za pripravo »Smernic za zadostno preskrbo posameznih populacijskih skupin prebivalcev Slovenije z vitaminom D«, katere pobudnik in koordinator smo.

Na področju zmanjševanja vplivov onesnaženega zraka na zdravje smo glede sezonske pogojenosti do aprila pretežno obravnavali problematiko delcev PM, po tem obdobju pa ozona. Zaradi specifične letošnjega leta (koronavirus) je bilo naše delo omejeno bolj ali manj na pripravo mnenj oziroma odgovorov zainteresirani javnosti. Uspeli pa smo do konca maja posodobiti in objaviti dokument o vplivih ozona na zdravje in priporočenemu ukrepanju (<https://www.nijz.si/sl/povisane-koncentracije-troposferskega-ozona-priporocila-za-prebivalce>) in s predstavniki ARSO tudi uskladiti posodobljen okoljsko zdravstveni indeks in napoved. V oktobru smo objavili posodobljen dokument o vplivih delcev PM na zdravje in priporočenemu

ukrepanju (<https://www.nijz.si/sl/povisane-ravni-delcev-pm10-v-zraku-priporocila-za-prebivalce>). Trenutno, z nekoliko zamude, pripravljamo dokument Poročilo s pregledom vpliva onesnaženega zraka s PM na zdravje, po posameznih območjih (obdobje 2017-2019).

Vpliv pojavljanja kooronavirusa se odraža tudi na področju osveščanja prebivalstva o nevarnostih odpadnega azbesta. Na spletu imamo ves čas objavljena gradiva na to temo (<https://www.nijz.si/sl/priporocila-za-prebivalce-o-ravnanju-z-azbestnimi-odpadki-ob-cistilnih-akcijah>), posamezna mnenja oziroma odgovore pa smo, tako kot tudi za ostala področja fizikalnih dejavnikov tveganja, pripravljali glede na interes javnosti.

OCENJEVANJE VPLIVOV NA ZDRAVJE V OKVIRU CPVO IN PVO

Delo v okviru delovne skupine imenovane »Presoje vplivov na okolje (PVO)« je v letu 2020 na področju izdelave mnenj za potrebe Ministrstva za zdravje sledilo zastavljenemu planu. Za potrebe Ministrstva za zdravje RS smo izdelali 310 mnenj.

Mnenja so se nanašala na različne planske dokumente in z njimi povezana okoljska poročila ali poročila o vplivih na okolje. Od teh jih je bilo 238 vezanih na različne planske dokumente, 36 na izdajo okoljevarstvenih soglasij za posege v okolje, 22 na spremembe zakonodaje, preostala pa so bila vezana na različne druge teme, vezane na okolje in zdravje. Med drugim smo izdelali mnenje za daljnovod 2x110 kV Brestanica Družinska vas, več mnenj v zvezi z gradnjo tretje razvojne osi, mnenja, vezana na sežigalnico odpadkov v Anhovem, za Nacionalno strategijo opuščanja premoga in prestrukturiranje premogovnih regij, skladišča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov NEK, gradnjo kanalizacijskega kanala CO čez VVO na območju Ljubljanskega polja, več mnenj za gradnjo medobčinskih vodovodov, mnenje za Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt republike Slovenije (NEPN) ter številna mnenja v zvezi s pripravo občinskih prostorskih in občinskih podrobnih prostorskih načrtov.

Splošna ugotovitev v zvezi z mnenji za potrebe Ministrstva za zdravje RS je, da število naročil za izdelavo mnenj še vedno narašča. V ponazoritev naraščanja obsega dela je v nadaljevanju prikazano število izdelanih mnenj v obdobju od 1. januarja do 31. decembra za obdobje 2016 - 2020:

1. 1. - 31. 12. 2016: 152 mnenj

1. 1. - 31. 12. 2017: 164 mnenj

1. 1. - 31. 12. 2018: 224 mnenj

1. 1. - 31. 12. 2019: 257 mnenj

1. 1. - 31. 12. 2020: 310 mnenj (kljub epidemiji koronavirusa in posledicam, ki jih je v poslovanje institucij epidemija prinesla).

Mnenja, ki jih naroča Ministrstvo za zdravje, izdelujemo v zahtevanih rokih, torej ni zamud niti ni nedokončanega dela. Poleg izdelave mnenj za potrebe Ministrstva za zdravje plan za leto 2020 obsega tudi izdelavo osnutka splošnih smernic za urejanje prostora z vidika okoljskega zdravja za državne prostorske načrte in izdelavo nadgradnje predloga splošnih smernic za urejanje prostora z vidika okoljskega zdravja za občinske prostorske načrte. Predlog smernic je bil v letu 2019 posredovan na Ministrstvu za zdravje v pregled in pripombe. Ministrstvo se v do sedaj na predlog še ni odzvalo. Delo se bo nadaljevalo, ko se bo odzvalo Ministrstvo.

Sproti pripravljamo tudi nasvete za javnost, ki se na nas obračajo z vprašanji v zvezi z okoljskim zdravjem.

Delovna naloga: ZVOČNO OKOLJE

Objavili smo poročilo Glasba in sluh - Zbirno poročilo o pilotnih anketah, izvedenih med osnovnošolci v času sistematičnega zdravstvenega pregleda sluha, 2015-2018

<https://www.nijz.si/sl/glasba-in-sluh>. Organizirali smo natečaj MOJ SVET ZVOKOV za osnovne in srednje šole v sklopu Mednarodnega leta zvoka 2020 v sodelovanju s Slovenskim društvom za akustiko in Mednarodne komisije za akustiko ter Slovensko mrežo zdravih šol. Natečaj je zaradi epidemije covid-19 prestavljen v leto 2021. <https://www.nijz.si/sl/mednarodno-leto-zvoka-2020-poziv-osnovnim-in-srednjim-solam-za-sodelovanje-v-mednarodnem-natečaju>.

Obeležili smo Mednarodni dan ozaveščanja o hrupu 2020. ZVOKI POMLADI 2020. <https://www.nijz.si/sl/mednarodni-dan-ozavescanja-o-hrupu-zvoki-pomladi-2020> Odzivi javnosti na našo objavo na spletni strani in družbenem omrežju so predstavljeni na naslednji povezavi: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/zvoki_pomladi_2020_odzivi.pdf.

Aktivno smo sodelovali na mednarodnem posvetu *Hrup vetrnih elektrarn in mogoči vplivi na življenjsko okolje z objavo* JERAM, Sonja. Vetrne elektrarne v slovenskih prostorskih načrtih. V: DOVJAK, Mateja (ur.). *Hrup vetrnih elektrarn in mogoči vplivi na življenjsko okolje = Wind turbine noise and possible impacts on living environment : mednarodni znanstveni posvet = international scientific consultation, Ljubljana, 15. 1. 2020 : zbornik prispevkov*. Ljubljana: Slovensko društvo za akustiko: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, 2020. Str. 35-42. ISBN 978-961-94085-1-3. http://www.drustvo-akustika.si/files/2020/04/Zbornik_MEDNARODNI-ZNANSTVENI-POSVET-O-HRUPU-VETRNIH-ELEKTRARN-IN-MOZNIH-VPLIVIH-NA-ZIVLJENJSKO-OKOLJE.pdf.

Izdelali smo 36 mnenj/priporočil/nasvetov za občane, ki nas prosijo za pomoč pri reševanju problematike hrupa v njihovem bivalnem okolju prek naslovov NIJZ PR, NIJZ INFO in naslova okoljskihrup@nijz.si ali na osebni službeni e-naslov oziroma telefon.

ZAGOTAVLJANJE ZDRAVJA PREBIVALCEV Z IZBOLJŠANIM DOSTOPOM DO VARNE VODE

V sodelovanju s vsemi deležniki, ki lahko prispevajo k izboljšanju dostopa prebivalcev do varne pitne vode, MZ, ZIRS, NLZOH, MOP, MKGH, upravljavci vodovodov, prebivalci-uporabniki in drugi, želimo dolgoročno prispevati k skupnemu cilju: ohranitvi in izboljšanju zdravja z odpravo in/ali obvladovanjem vseh dejavnikov tveganja v povezavi z vodo, ki bi lahko potencialno vplivali negativno na zdravje uporabnikov. Izpostavljamo izvedbo strokovnega srečanja s predstavniki ZIRS na temo snovi in postopkov priprave vode.

Pregledali smo navodila in priporočila, opredeljena v obstoječi zakonodaji o pitni vodi in zakonodaji v pripravi in jih po potrebi posodobili.

Obravnavali smo predlog besedila nove Direktive o pitni vodi in podali pripombe.

V letu 2020 smo nadaljevali z razvojem GIS prikaza o dostopnosti do pitne vode po naseljih in v aplikacijo vnesli izboljšave. Ves čas poteka urejanje in usklajevanje podatkov z NLZOH zaradi dopolnitev in ureditve pomanjkljivosti v bazi MPV, kot vira podatkov za prikaz.

Kot vsako leto smo izračunali kazalnike kakovosti pitne vode za predhodno tri-letno obdobje, za naselja in za občine.

Na novo smo nastavili bazo in izračune kazalnikov v želji po avtomatizaciji procesa izračuna kazalnikov, žal pa ugotavljamo, da so podatki v bazi MPV nepopolni in zahtevajo vsakokratno preverjanje in testiranje.

Posodobili in razširili smo prikaze v spletni aplikaciji za Pitne vode. Dodatno smo prikazali plast občin z oceno mikrobiološke kakovosti pitne vode in uredili povezavo na HTML metodološka navodila za Arc-gis aplikacijo Pitne vode. Na ta način želimo izboljšati informiranost prebivalstva o kakovosti pitne vode, ki jo pijejo in posledično vplivati na reševanje problematike, oz. odpravo dejavnikov tveganja za zdravje uporabnikov na teh območjih. Izvedli smo predstavitev Arc-gis on-line aplikacije "Dostop do pitne vode v Sloveniji" ožji strokovni skupini za pitne vode in predstavniku MZ RS. Zaradi razglasitve epidemije in prezasedenosti kadra z nalogami za zajezitev epidemije covid-19, smo predstavitev na MZ in dokončno ureditev pred javno objavo preložili v naslednje leto.

Sodelovali smo pri planiranju državnega monitoringa pitne vode in spremljali zdravstveno ustreznost pitne vode v Sloveniji in ocenjevali kakovost vode po posameznih oskrbovalnih območjih in prostorskih enotah ter si prizadevali za sprejem sistemskih ukrepov za izboljšanje njene kakovosti kakor tudi preprečevanje nezaželenih posledic za zdravje v povezavi s pitjem vode.

Izpostavljamo sodelovanje v operativni skupini na ARSO po onesnaženju s kerozinom, spremljanje rezultatov izrednega monitoringa – Rižana, odreditev ukrepov za zaščito zdravja uporabnikov.

V drugi polovici leta smo aktivno sodelovali z vsemi deležniki (upravljavec vodovoda, ZIRS, inšpekcija za okolje, županja občine Anhovo, občinska uprava, predstavniki lokalne skupnosti, civilne zaščite, gasilci, lastniki vodarne Močila, podjetje Salonit, povzročitelj nesreče, podjetje Eternit in drugi) pri odpravi okoljskega industrijskega onesnaženja na vodovodu Anhovo iz tovarne Eternit. Upravljavcu vodovoda ter lokalni skupnosti smo naložili izvedbo kratkoročnih in dolgoročnih ukrepov za zagotavljanje zdravstvene ustreznosti pitne vode na tem oskrbovalnem območju.

Na povezavah v nadaljevanju so dostopne pregledne objave v povezavi s kakovostjo in dostopom do pitne vode v Sloveniji:

Letopis NIJZ, podatki za leto 2018 – 2019: Poglavje 3: DETERMINANTE ZDRAVJA –DEJAVNIKI TVEGANJA, 3.7 OKOLJE, 3.7.1 MONITORING PITNE VODE. Gale I, Prodan V. Monitoring pitne vode. Zdravstveni statistični letopis 2018:1-14. Dostopno na:

http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/publikacije/letopisi/2018/3.7.1_pitne_vode_2018.pdf.

Kazalniki okolje in zdravje ARSO – za pitno vodo. Dostopno (dne 4. 2. 2020) na spletni strani: http://kazalci.arso.gov.si/sl/iskalnik?search_api_views_fulltext=Dostop+do+pitne+vode.

1. [ZD05] Dostopnost do pitne vode,
2. [VD08] Kakovost pitne vode,
3. [ZD04] Hidrični izbruhi (epidemije).

Spremljali smo reševanje problematike onesnaženja površinske kopalne vode na morju v sodelovanju z ARSO, MO Koper, JP Okolje Piran in JP Marjetica Koper (urejenost odvajanja komunalnih in meteornih vod v zaledju) in sodelovali pri sprejemanju ukrepov za zaščito zdravja kopalcev.

Z objavo in posodobitvijo priporočil in predlogi ukrepov smo vplivali na dvig osveženosti uporabnikov kopališč oziroma bazenov glede higiene, varnosti pred poškodbami in utopitvami, zlasti občutljivih skupin (preprečevanje, poti širjenja, zaščita), kakor tudi ukrepov.

Podali smo različne odgovore, pojasnila za splošno in strokovno javnost in izdelali različna priporočila v času razglasitve epidemije zaradi okužbe z novim koronavirusom, kakor tudi v obdobju sproščanja ukrepov, po preklicu epidemije v zvezi s preprečevanjem širjenja okužb na kopališčih:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/sport_bazeni.pdf,

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/bazenska_kopalisca_brez_biol_sproscanje_covid.pdf,

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_priporocila_za_naravna_kopalisc_a_v_casu_sproscanja_ukrepov_po_epidemiji_covid-19.pdf.

Vezano na Pravilnik o minimalnih higienskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopališča in kopalna voda v bazenih smo določili najpogostejše mineralne snovi v polnilni/kopalni vodi, ki ne motijo postopkov priprave kopalne vode in priporočene oz. mejne vrednosti za te snovi v kopalni vod (1. odstavek 6. člena pravilnika). Opredelili smo tudi minimalni obseg vzorčenja polnilne vode v skladu s Pravilnikom o pitni vodi (2. odstavek 6. člena pravilnika). Dostopno (dne 4. 2. 2021) na spletni strani: <https://www.nijz.si/sl/kopalne-vode-v-bazenih-konvencionalni-in-biološki-bazeni>,

Izdelali in posodobili smo kazalnike zdravja in okolja, povezane s kakovostjo kopalne vode.

Kazalci okolja v Sloveniji – za kopalno vodo na površinskih vodah (<http://kazalci.arso.gov.si>) :

4. [MR05] Kakovost kopalnih voda obalnega morja. Dostopno (dne 4. 2. 2021) na spletu: http://kazalci.arso.gov.si/sl/iskalnik?search_api_views_fulltext=kakovost+kopalnih+voda+obalnega+morja .

5. [VD09] Kakovost celinskih kopalnih voda. Dostopno (dne 4. 2. 2021) na spletni strani: http://kazalci.arso.gov.si/sl/iskalnik?search_api_views_fulltext=kakovost+celinskih+kopalnih+voda.

Posodobili smo Register kopalnih voda: kopališča, bazeni, rezultati vzorčenja in izdelali Poročilo o kakovosti bazenskih kopalnih voda za leti 2017 in 2018, za leto 2019 je še v delu. Poročila so dostopna (dne 4. 2. 2021) na spletni strani NIJZ: <https://www.nijz.si/sl/spremljanje-kakovosti-kopalnih-voda-v-bazenih>. Posodobljeni register smo posredovali NLZOH za pomoč pri izdelavi spletne aplikacije-registra kopališč in bazenov.

Zagotavljali smo strokovno podporo pri reševanju vprašanj s področja pitne in kopalne vode izvajalcem uradnega nadzora (ZIRS, IRSKGHO...) in resornim ministrstvom (MZ, MKO).

PODNEBNE SPREMEMBE

V letu 2020 smo pregledali in ocenili učinke različnih dejavnikov tveganja, nastalih ali okrepljenih zaradi podnebnih sprememb (vpliv na obolevnost - obiski urgence, hospitalizacije ter umrljivost zaradi vročine...) kar omogoča natančnejšo identifikacijo ranljivih skupin pri nas. Naredili smo analize povezanosti med vročinskimi valovi in:

- umrljivostjo po spolu, diagnozah, starosti in mestnem/ruralnem okolju za celotno Slovenijo, za leto 2019;

- umrljivostjo po spolu, diagnozah in mestnem/ruralnem okolju za starejše od 75 let za celotno Slovenijo, za obdobje od 2014 do 2019 (za namen spremljanja trenda in uspeha ukrepov);
- umrljivostjo po spolu, diagnozah, starosti in mestnem/ruralnem okolju za celotno Slovenijo, za obdobje od 2014 do 2019 (za namen spremljanja trenda in ukrepov);
- številom obiskov na Urgenci (UKC Ljubljana) po spolu, diagnozah in starosti, za obdobje od 2013 do 2017.

Objave v tujih revijah so v pripravi oz. recenziji. Dosegljive so na Centru zdravstvene ekologije. Z dvema izvlečkoma o povezanosti vročinskih valov in umrljivostjo/obolevnostjo v Sloveniji smo sodelovali na virtualnem Svetovnem Kongresu Javnega Zdravja v Rimu <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckaa166.158> in <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckaa166.121>. Informirali in spodbujali smo prebivalstvo ob pojavu novega korona virusa o ukrepih s posodobljenimi nasveti in dodanimi Zdravstvenim nasveti za ravnanje v vročem vremenu v času covid-19 (prevod in priredba WHO dokumenta z dovoljenjem WHO). V vročem obdobju je posebej pomembno prezračevanje in klimatizacija, zato smo sodelovali pri pripravi Priporočil za prezračevanje. Posodobili smo kazalec Število umrlih v obdobju vročinskih valov, za leto 2019 <http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/vpliv-vrocinskih-valov-na-zdravje-ljudi> in pripravili oceno ranljivosti na podnebne spremembe v treh UE v regijah, ki so močnejše obremenjene z vročino. Udeležili smo se 8. srečanja delovne skupine na področju zdravja in podnebnih sprememb (HIC) preko videokonference. Pri vsem delu smo bili pozorni na nov dejavnik tveganja SARS-CoV-2 in epidemijo, ki je naše delo vsebinsko razširila, zaradi prerazporeditve na delo ob epidemiji pa tudi zavrla načrtovano delo na področju podnebnih sprememb.

ODZIV NA NARAVNE IN DRUGE NESREČE, KI BI LAHKO IMELE VPLIV NA JAVNO ZDRAVJE: NEVARNOSTI KEMIČNEGA IN OKOLJSKEGA IZVORA OB NARAVNIH IN DRUGIH NESREČAH

Sistem za odziv na naravne in druge nesreče je v Sloveniji organiziran v okviru Ministrstva za obrambo oz. natančneje Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Ostali sektorji v njem sodelujejo glede na vsebino svojega dela. Tradicionalno je zelo dobro pokrito področje urgentne medicine oz. terapije za neposredne zdravstvene posledice nesreč, vse bolj pa se izraža tudi potreba po celovitejšem ukrepanju na področju javnega zdravja. Za to je bila na NIJZ vzpostavljena naloga, ki se neposredno ukvarja s tem področjem. Pri tem ne moremo delovati samostojno, ampak se vključevati v vzpostavljen sistem zaščite in reševanja. Primarno merilo za spremljanje uspešnosti naloge je odzivnost NIJZ v primeru aktivacije in uspešno pokrivanje področja javnega zdravja v teh primerih. V letu 2020 je bilo aktivacij s strani centrov za obveščanje malo, nekaj na račun manjšega števila nesreč, nekaj na račun boljšega obvladovanja področja s strani posredovalcev. Največji tovrstni dogodek je bil meseca marca v Mariboru, ko je zagorela deponija odpadkov in smo se ustrezno odzvali. V začetku leta 2020 smo sodelovali na tematskih usposabljanjih prvih posredovalcev, ki jih izvaja URSZR, kasneje pa so bili ti dogodki zaradi protiepidemijskih ukrepov za nedoločen čas prestavljeni. Za krovni vsebinski dokument naloge »Nesreče - odziv na naravne in druge nesreče, ki bi lahko imele vpliv na javno zdravje« smo pripravili dodatne vsebine. Prvo je področje obravnave možnih dolgoročnih vplivov na zdravje, kot posledice nesreč, drugo pa kontaktni seznam relevantnih partnerjev..

OKOLJSKA EPIDEMIOLOGIJA

Poglobljena analiza podatkov: arzen v občini Zagorje ob Savi

Namen:

Na primeru že pridobljenih podatkov v raziskavi Poglobljena ocena tveganja za zdravje otrok zaradi izpostavljenosti arzenu v občini Zagorje ob Savi oceniti možnost izvedbe prostorskih prikazov s podatki, pridobljenimi v epidemioloških študijah, in oceniti njihovo kakovost za uporabo pri pripravi prostorske analize.

Realizacija in glavne ugotovitve:

- Opredelili smo kriterije za prostorski prikaz podatkov (izhodišče: standard SIST EN ISO 19157:2015 Geografske informacije – Kakovost podatkov; znanstveni članki).
- Pregledali in analizirali smo podatke o izpostavljenosti z vidika kakovosti za možnost priprave geografske analize (študija prostorskih vzorcev na populacijski ravni).
- Pregledali in zbrali smo podatke o potencialnih virih izpostavljenosti arzenu (npr. rudniki v Zagorju ob Savi, njihova lokacija, potencialni industrijski viri). Določili smo njim tudi geokode za potrebe geografske analize.
- Izvedli smo sistematični pregled literature na temo geografskega povezovanja zdravstvenih in okoljskih podatkov, s poudarkom na problematiki arzena in prostorskemu prikazu podatkov.

Analiza podatkov o zdravju otrok v osnovnih šolah zaradi onesnaženega zraka v učilnicah

Namen analize je bil oceniti povezanost med boleznimi dihal, alergijami in opazovanimi dejavniki tveganja v šolskem in bivalnem okolju, med otroci, ki so bili vpisani v 3. razred izbranih osnovnih šol (OŠ) v ljubljanski zdravstveni regiji.

Realizacija in glavne ugotovitve:

- na podlagi pregleda spremenljivk v vprašalniku smo opredelili opazovane zdravstvene izide (pogostostjo boleznih dihal oziroma alergijskih boleznih dihal v zadnjih 12-ih mesecih), opazovane pojasnjevalne dejavnike (kakovost zraka v učilnici) ter skupine potencialnih motečih dejavnikov tveganja (značilnosti stavbe in njenih sistemov, zdravstvena anamneza otrok, značilnosti bivalnega okolja, demografski podatki).
- izvedli smo preliminarno raziskavo z naslovom: »Vpliv onesnaženega notranjega zraka v šolskem okolju na pojav boleznih dihal in alergijskih boleznih dihal pri otrocih.«
Narejena je bila univariatna in multivariatna analiza povezanosti med opazovanimi pojavi. Rezultati multivariatnih modelov povezanosti med opazovanimi pojavi, standardizirano na moteče dejavnike tveganja, so pokazali statistično značilen vpliv spremenljivke tip naselja, kjer je lokacija OŠ ($RO_{\text{mestno vs. ruralno}} = 2,713$; $p = 0,017$ ter $RO_{\text{mestno vs. manjše mestno naselje}} = 2,215$; $p = 0,048$) in prisotnosti boleznih dihal v prvem letu otrokovega življenja ($RO = 6,241$; $p = 0,009$) na razširjenost boleznih dihal v zadnjih 12-ih mesecih. V primeru multivariatnih modelov, kjer je bil opazovani zdravstveni izid alergijskih boleznih dihal v zadnjih 12-ih mesecih so rezultati pokazali statistično pomemben vpliv uporabe preproge v otroški sobi ($RO = 1,411$; $p = 0,032$).

Ključni izdelki na področju okolja in zdravja v letu 2020:

- Priprava strokovnih mnenj in higienskih priporočil za preprečevanje širjenja novega koronavirusa.

- Mnenje o ustreznosti okoljskega poročila in mnenje o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na okolje za segment zdravje in počutje ljudi v postopku celovite presoje vplivov na okolje za plan Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije -Mnenje po dopolnitvah osnutka okoljskega poročila.
- Mnenje o ustreznosti okoljskega poročila in mnenje o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na okolje za segment zdravje in počutje ljudi v postopku celovite presoje vplivov na okolje za plan Nacionalna strategija za opuščanje rabe premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda za opuščanje rabe premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda.
- Dopolnjen dokument »NESREČE - odziv na naravne in druge nesreče, ki bi lahko imele vpliv na javno zdravje«
- Ocena izpostavljenosti prebivalcev Slovenije onesnaževalom v ribah in ribjih izdelkih na slovenskem trgu na osnovi razpoložljivih podatkov, v okviru priprave Nacionalnih priporočil glede varnega uživanja rib.
- Ocena trenda umrljivosti v obdobju vročinskih valov in ocena obolevnosti (hospitalizacije) v obdobju vročinskih valov:
  - ❖ S Percic, A Hojs, T Cegnar, M Pohar, H Mozina. The impact of heatwaves on ED visits at Ljubljana University Medical Center, from 2013 to 2017. *European Journal of Public Health*, Volume 30, Issue Supplement_5, September 2020, <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckaa166.158>.
  - ❖ S Percic, T Cegnar, A Hojs. Has the impact of heatwaves on mortality changed in Slovenia? A study of the heatwaves, 2014-2018. *European Journal of Public Health*, Volume 30, Issue Supplement_5, September 2020, <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckaa166.121>.
  - ❖ Obremenitve s toploto in covid-19: Posodobljeni nasveti in dodani Zdravstveni nasveti za ravnanje v vročem vremenu v času covid-19 (prevod in priredba WHO dokumenta z dovoljenjem WHO), <https://www.nijz.si/sl/napotki-prebivalcem-za-ravnanje-v-vrocini>.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Analize sistema zdravstvenega varstva so pomembna podlaga za odločanje zdravstvene politike. Pri tem NIJZ sledi ključnim prioritetam Ministrstva za zdravje (MZ) in tako tudi opredeljuje prednostne naloge. Omejitev za te je seveda samo razpoložljivost kadrov, ki za to področje potrebujejo precej specifična znanja.

V letu 2020 sta bili kot izraziti prednostni nalogi za MZ opredeljeni **načrtovanje števila zdravnikov specialistov po specialnostih s projekcijami** (za skupaj pet prednostnih specializacij) in **spremljanje in analiziranje dogajanja na področju čakalnih dob v ambulantni specialistiki in na hospitalizacije**. Prva naloga je bila nadaljevanje dela iz let 2018 in 2019, ko smo v okviru projekta SRSS izpeljali prvo poročilo za izbrane specialnosti in uveljavili metodologijo projekcij. V letu 2020 smo v skupini, ki se ukvarja z analizami kadrovske mreže in povpraševanja po storitvah na področju posameznih vrst zdravstvenih dejavnosti (VZD) veliko časa namenili pridobivanju

podatkov s strani MJU in ZZS. V predhodnih analizah smo namreč ugotovili, da za izračun FTE potrebujemo tudi podatek o nadurah in urah opravljene v času dežurne službe v posamezni VZD, le teh pa v evidencah NIJZ ne beležimo - podatke o urah zbira MJU. Ugotovili smo tudi, da podatki o zaposlitvah v RIZDDZ s strani delodajalcev niso ažurirani, ZZS pa ima podatke, ki bi nam pomagali osvežiti RIZDDZ. Zaradi občutljivosti podatkov smo jih uspeli pridobiti šele s pomočjo Letnega programa statističnih raziskovanj 2020 v drugi polovici leta 2020; datoteke predstavljajo pomemben doprinos h kakovosti podatkov, s katerimi izvajamo analize kadra. Zaradi epidemije covid-19 podatkov žal še nismo uspeli obdelati. Pripravili smo spletno srečanje s predstavniki pediatrov: Združenja za pediatrijo, Sekcije za primarno pediatrijo in RSK za pediatrijo, s katerimi smo v odprti razpravi oblikovali nekatera odprta vprašanja, ki zahtevajo odločitve zdravstvene politike in jih posredovali na MZ in ZZS. Z ZZS redno sodelujemo pri pridobivanju podatkov za izračune v analizah kadra in povpraševanja po storitvah v posameznih VZD. Skupaj smo pripravili pet poročil o analizah kadra in povpraševanja po storitvah v sledečih dejavnostih: Nevrologija, Otroška nevrologija, Dermatovenerologija, Infektologija in Revmatologija.

Druga od izpostavljenih nalog je bila sestavljena iz dveh podnalog, in sicer **Analize dostopnosti do zdravstvenih storitev in delo na projektu covid-19 in Optimizacije dostopnosti do zdravstvenih storitev v aktivnem sodelovanju z Ministrstvom za zdravje.**

- Priprava predstavitve ter analiza podatkov: Dostopnost do zdravstvenega varstva: prva analiza – aktualni podatki o čakajočih in čakajočih nad dopustno čakalno dobo v sistemu zdravstvenega varstva in slovenskih bolnišnicah.
- Vpliv covid-19 na izvajanje prvih specialističnih pregledov v zunajbolnišnični specialistični ambulantni dejavnosti na podlagi podatkov ZZS o mesečni realizaciji programov ter analiza podatkov za obdobje 2018-20 (nov) na podlagi podatkov ZZS;
- Vpliv covid-19 na čakajoče vrste v zdravstvu za izbrane skupine zdravstvenih storitev, in sicer prvi specialistični pregledi, diagnostični postopki ter operativni oziroma terapevtski posegi na podlagi podatkov NIJZ o mesečna stanja za obdobje januar – november 2020.

Sodelovanje v delovni skupini za implementacijo nalog po predlogu Komisije za optimizacijo dostopnosti do zdravstvenih storitev, na podlagi sklepa ministra za zdravje, po sklopih:

- a. Aneks 1 k Splošnemu dogovoru za leto 2020 (priprava strokovnih podlag in analiz podatkov);
- b. Nacionalni razpis za leto 2020/21 (priprava strokovnih podlag in analiz podatkov);
- c. Zagotavljanje kakovosti podatkov in strateško nakupovanje zdravstvenih storitev (priprava strokovnih podlag in analiz podatkov).

Izpeljani sta bili tudi dve aktivnosti komuniciranja s strokovno javnostjo, in sicer:

- Predstavitev Dostopnost do zdravstvenega varstva: prva analiza – aktualni podatki o čakajočih in čakajočih nad dopustno čakalno dobo v sistemu zdravstvenega varstva in slovenskih bolnišnicah na jesenskem srečanju Združenja direktorjev slovenskih bolnišnic v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje (izvedba preko videokonference: 8. 12. 2020).
- Dostopnost do zdravstvenega varstva: prva analiza – aktualni podatki o čakajočih in čakajočih nad dopustno čakalno dobo v sistemu zdravstvenega varstva in slovenskih bolnišnicah v sklopu izvajanja aktivnosti projekta covid-19 ter širše strokovne javnosti (izvedba preko videokonference: 22. 12. 2020).

Poleg tega so potekale v nadaljevanju naloge, ki so del rednega nabora nalog s področja analiz zdravstvenega varstva. Gre najprej za **analize kazalnikov kakovosti dela v bolnišnicah**, kar je že ustaljena naloga, ki izhaja iz nabor 78 pred opredeljenih kazalnikov. Tudi v letu 2020 smo za leto 2019 pridobili podatke kazalnikov kakovosti, ki jih izvajalci zdravstvenih storitev objavljajo na spletnih straneh in jih zbira Ministrstvo za zdravje. Ostale podatke sta posredovala Ministrstvo za zdravje in Zdravstveno podatkovni center NIJZ. Za večino kazalnikov smo pripravili analizo podatkov in podali komentarje ter pripravili uvod in uredili kazala. Letno poročilo o kazalnikih kakovosti je bilo objavljeno na spletni strani Ministrstva za zdravje.

V letu 2020 smo pripravili **dve publikaciji s področja porabe zdravil**. Pripravili smo tako že ustaljeno publikacijo o **ambulantnem predpisovanju zdravil**, poleg tega pa v letu 2020 že drugič celovito **poročilo o porabi zdravil v bolnišnicah**. S tem je poročilo o porabi zdravil v Sloveniji končno res celovito, saj so za leto 2019 prav vse bolnišnice sporočile podatke o porabi zdravil. Poleg tega pa smo začeli s pripravami na analizo antimikrobne rezistence, pri kateri bo poseben del namenjen tudi protimikrobnim zdravilom in bo poročilo prvič pripravljeno za leto 2020.

Tudi v letu 2020 smo pripravili **vrsto analiz ekonomskega bremena bolezni, ki so vse navedene v seznamu izdelkov spodaj ob koncu tega podpoglavja**.

Prav tako je bil v letu 2020 pripravljen **posnetek mreže patronažnega zdravstvenega varstva za leto 2019** ter pripravljeno **poročilo o petih letih dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva**, za obdobje med 2014 in 2019.

Za leto 2020 so kot končni rezultat na področju analiz sistema zdravstvenega varstva na voljo naslednji ključni izdelki:

- Projekcije števila specialistov do leta 2035 za pet specialnosti: nevrologija, otroška nevrologija, dermatologija, infektologija, revmatologija. Vse projekcije se bile pripravljene na podlagi metodologije, ki smo jo uporabili že v letu 2019. (oddano MZ).
- Poročilo o kazalnikih kakovosti dela v bolnišnicah v letu 2019 – oddano v roku in z ohranjenim obstoječim modelom poročanja (oddano MZ, ki je poročilo objavilo na spletni strani MZ - <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/Dostopnost-in-varnost-zdravstvenega-varstva/Kakovost-zdravstvenega-varstva/Porocila/Kazalniki-kakovosti-v-zdravstvu-2019.pdf>).
- Poročilo o porabi zdravil v bolnišnicah v letu 2019 – poročilo, ki vključuje celotno porabo zdravil v bolnišnicah, tako po učinkovinah, kot tudi po ocenjenih stroških porabe (dostopno

na spletni strani NIJZ - : <https://www.nijz.si/sl/publikacije/poraba-bolnisnicnih-zdravil-v-sloveniji-v-letu-2019>)

- Poročilo o ambulantno predpisanih zdravilih na recept v letu 2019 – ustaljeno poročilo objavljeno že junija 2020 (dostopno na spletni strani NIJZ - <https://www.nijz.si/sl/publikacije/poraba-ambulantno-predpisanih-zdravil-v-sloveniji-v-letu-2019>).
- Poročilo o številu zaposlenih v patronažnem zdravstvenem varstvu v letu 2019 (dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/podatki/evidenca-patronazne-zdravstvene-nege>
- Delovanje patronažnega zdravstvenega varstva Slovenije v letih 2014 do 2019 - kadri in odziv stroke na demografske spremembe; dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/publikacije/delovanje-patronaznega-zdravstvenega-varstva-slovenije-v-letih-2014-do-2019>
- Ekonomska ocena bremena demence:
  - a. Zaključena in objavljena publikacija z naslovom Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2015-2017. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije/datoteke/demenca_porocilo_maj_2020_splet_0.pdf
  - b. Prva analiza ekonomskega bremena demence na osnovi rutinskih zdravstvenih podatkovnih zbirk in drugih podatkov. Dostopno na: https://www.zbornica-zveza.si/wpcontent/uploads/2020/06/UTRIP_JunijJulij_2020_splet.pdf.
  - c. Objavljen članek Ekonomsko breme demence. https://zdrzz.si/f/docs/Aktualno/Novis_julij-avgust_2020.pdf.
- Ekonomska ocena bremena alkohola
  - a. Zaključeno poročilo z naslovom Ekonomske posledice tveganega in škodljivega pitja alkohola v Sloveniji v obdobju 2015-2017. <https://nijz.si/sl/publikacije/ekonomske-posledice-tveganega-in-skodljivega-pitja-alkohola-v-sloveniji-v-obdobju-2015>
  - b. Poročilo z naslovom – Analiza ekonomskih posledic tveganega in škodljivega pitja alkohola, v Sloveniji, v obdobju 2018-2020, še v pripravi in bo zaključeno v letu 2021.
- Ekonomska ocena bremena kajenja
  - a. Zaključeno poročilo z naslovom - Ekonomsko breme kajenja v Sloveniji v obdobju 2012-2016.
  - b. Predstavitve z naslovom Ekonomske posledice kajenja v Sloveniji, na nacionalnem simpoziju ob Svetovnem dnevu brez tobaka, 28.maj 2020.
- Ekonomska ocene bremena mišično-skeletnih bolezni in vezivnega tkiva
  - a. Sprejet povzetek in prispevek na mednarodno znanstveno konferenco (Portorož)- Ekonomsko breme bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva ter vpliv posledic na delo v organizacijah.
  - b. Sodelovanje pri specialistični nalogi z naslovom Predlog pristopa h krepitvi kostno mišičnega zdravja v Sloveniji.
- Ekonomska ocena bremena samomora
  - a. Povabilo k sodelovanju pri monografiji - še neobjavljeno, zaključeno poglavje z naslovom – Posredni stroški samomora v Sloveniji v obdobju 2008-2019.

UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH ZDRAVSTVENIH PROGRAMOV

V okviru javne službe na NIJZ poteka nacionalno upravljanje programa zdravstvene in zobozdravstvene vzgoje, upravljanje Nacionalnega programa duševnega zdravja (delno), zagotavljanje podpore ambulantam družinske medicine, programa odvajanja od kajenja QuitLine, programa Zdravje v vrtcu in programa Slovenska mreža Zdravih mest.

Z vzpostavitvijo integriranih centrov za krepitev zdravja v 28 zdravstvenih domovih smo v letu 2019 na NIJZ pričeli z integracijo upravljanja preventivnih programov za otroke, mladostnike, nosečnice in odrasle. V letu 2020 smo izdelali navodila za delovanje integriranih centrov za krepitev zdravja in vzpostavili kazalnike za spremljanje CKZ. Izdelali smo Strokovna priporočila za delo na področju priprave na porod in starševstvo, vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike, zobozdravstvene vzgoje ter aktivnosti centrov za krepitev zdravja in zdravstvenovzgojnih centrov v času drugega vala epidemije covid-19.

Program zdravstvene in zobozdravstvene vzgoje: Izvajali smo dejavnosti priprave, koordiniranja, vodenja in evalvacije programov vzgoje za zdravje, ki se izvaja v okviru primarne zdravstvene dejavnosti. Zasedovali smo cilje, ki se navezujejo na koordinirano in poenoteno izvajanje programa vzgoje za zdravje, dobro upravljanje programa, postavitve vsebinskih standardov in kadrovskega normativov za izvajanje vzgoje za zdravje, posodobitev spremljanja dejavnosti ter prenos znanj izvajalcem vzgoje za zdravje. V letu 2020 smo intenzivno pomagali in spodbujali izvajalce k sodelovanju z vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami, jih spodbujali k izvajanju drugih dejavnosti vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike, jih informirali o novostih pri poročanju izvajanja dejavnosti, jim pomagali pri izvajanju dejavnosti (vzpostavljanje sodelovanja s šolami in vrtci ter drugimi). Vsi izvajalci, ki imajo v svojem okolju organizacije, ki vključujejo t.i. osipnike, izvajajo delavnice in dejavnosti tudi za to ciljno populacijo. V letu 2020 so dejavnosti potekale v skladu z načrtom dela (z delnimi prilagoditvami glede na epidemiološko situacijo v državi in sprejetimi ukrepi). Največji poudarek v tem obdobju je bil namenjen pomoči izvajalcem pri vzpostavljanju sodelovanja z vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami in usklajevanju s ključnimi partnerji (MZ, MIZŠ, ZZS) ter vzpostavljanju stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev na področju vzgoje za zdravje.

Za upravljanje preventivnega programa za otroke in mladostnike ter programa reproduktivnega zdravstvenega varstva – Program ZDAJ, sredstva niso bila zagotovljena.

Nacionalni program duševnega zdravja: NIJZ je aktivno upravljal izvajanje Nacionalnega programa duševnega zdravja (NPDZ). Aktivnosti so bile usmerjene predvsem na področje vzpostavljanja mreže Centrov za duševno zdravje odraslih ter otrok in mladostnikov (podpora pri vzpostavljanju, izvajanje izobraževanj za zaposlene, organizacija dela, povezovanje deležnikov, izobraževanja za strokovne in laične javnosti, priprava sistemskih rešitev financiranja itn.). Vzpostavili smo upravljavsko strukturo NPDZ: 15 interdisciplinarnih delovnih skupin za vsa področja NPDZ in strokovni svet. Izdelana je bila celostna grafična podoba NPDZ (Program MIRA) ter izdelani osnovni komunikacijski izdelki za krepitev prepoznavnosti NPDZ. Izvedli smo

raziskavo o oceni stanja in potreb. Izdelali smo pregled mreže služb za duševno zdravje. Pripravili smo Akcijski načrt NPDZ 2021-2023, ki smo ga konec leta 2020 poslali v pregled nosilnim ministrstvom in v medresorsko usklajevanje.

Delovanje pisarne za podporo delovanja ambulant družinske medicine je močno zaznamovala epidemija covid-19. Ambulante družinske medicine (ADM) so v obdobju marec-maj ter od 23.10.2020 naprej prenehale z izvajanjem preventivnih pregledov (razen v izjemnih nujnih primerih), vse dipl.med.sestre iz ADM v zdravstvenih domovih pa so bile v velikem obsegu prerazporejene na naloge, povezane s covid-19. Zaradi tega v letu 2020 ni bila dosežena realizacija preventive pri odraslih, v letno poročilo pa, zaradi prerazporeditev v ADM in posledičnega neporočanja, nismo mogli vključiti vseh ambulant. Pripravili smo priporočila za delo ADM v času epidemije.

Program odvajanja od kajenja QuitLine je nemoteno deloval v celotnem obdobju epidemije covid-19. Izvajali smo redne mesečne supervizije. Prenovili smo orodje za spremljanje oseb, ki poiščejo pomoč na telefonu za odvajanje od kajenja QuitLine.

Program Slovenske mreže Zdravih mest je v letu 2020 nadaljeval s širitvijo mreže. Vzpostavljen je bil usmerjevalni odbor. Uspešno smo izvedli letno srečanje mreže.

Ključni izdelki v letu 2020 na področju upravljanja preventivnih zdravstvenih programov so bili:

- Navodila za delovanje integriranih centrov za krepitev zdravja.
- Strokovna priporočila za delo na področju priprave na porod in starševstvo, vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike, zobozdravstvene vzgoje ter aktivnosti centrov za krepitev zdravja in zdravstvenovzgojnih centrov v času drugega vala epidemije covid-19.
- Nacionalna uvedba posodobljenega beleženja in spremljanja dejavnosti vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike (eSZBO).
- Prenova sistema spremljanja zdravstvene in zobozdravstvene vzgoje.
- Izvedba nacionalno – regijskih srečanj koordinacije zdravstvene in zobozdravstvene vzgoje.
- Razširitev programov za t.i. osipnike v vse slovenske regije.
- Raziskava o oceni stanja in potreb (Program MIRA).
- Akcijski načrt NPDZ 2021-2023.
- Priporočila za delo ambulant družinske medicine v času epidemije covid-19.
- Svetovalni telefon za pomoč pri opuščanju kajenja.
- Prenovljeno orodje za spremljanje na QuitLine.
- Letno srečanje Slovenske mreže Zdravih mest.

INFORMATIKA V ZDRAVSTVU IN eZDRAVJE

NIJZ se je v letu 2020 osredotočal predvsem na dvigovanje ravni uporabe rešitev eZdravja s strani končnih uporabnikov, izboljšanje kakovosti delovanja rešitev ter njihovo celovito vzdrževanje in nadgrajevanje v skladu s potrebami oz. zakonskimi zahtevami ter epidemiološko

situacijo zaradi epidemije covid-19. Hkrati si je NIJZ v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje prizadeval za promocijo eZdravja in priložnosti, ki jih ponujajo rešitve eZdravja. Podatki na področju uporabe rešitev eZdravja so spodbudni, saj kažejo, da se rešitve eZdravja vse bolj uveljavljajo v vsakodnevem poslovanju slovenskega zdravstvenega sistema in so nepogrešljive v epidemoloških razmerah, še vedno pa obstajajo določene težave glede točnosti poslanih podatkov (eNaročanje) in samega poročanja v rešitve eZdravja (eRCO), ki so posledica različnih dejavnikov.

V sklopu upravljanja rešitev eZdravja in s ciljem povečevanja njihove uporabe je NIJZ skozi leto 2020 izvajal sledeče aktivnosti:

- upravljanje in koordinacija aktivnosti za razvoj, uvedbo in vzdrževanje rešitev eZdravja;
- spremljanje in vrednotenje uspešnosti in kakovosti rešitev eZdravja.

NIJZ je v letu 2020 nadaljeval s promocijo eRecepta in z aktivnostmi za dodatno uporabo omenjene informacijske rešitve pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti. Cilji na področju eRecepta so bili zagotoviti še stabilnejše (še manj izpadov) in hitrejšo delovanje rešitve, ter spremembe v skladu s sprejetimi odločitvami strokovne skupine za eRecept. V letu 2020 je delež eReceptov v povprečju na mesečni ravni obsegal približno 96%, kar je v povprečju na mesečni ravni znašalo približno 1.150.000 eReceptov. eRecept je bil v razmerah epidemije nepogrešljivo orodje za ohranitev dostopnosti pacientov do zdravstvenih storitev in izvajanja potrebnih terapij.

Centralni sistem eNaročanja večinoma deluje stabilno in brez večjih težav. Delež izdanih eNapotnic v letu 2020 je na povprečni mesečni ravni znašal preko 93%, kar v absolutnih številkah znaša cca. 270.000 eNapotnic v povprečju na mesečni ravni. Število eNapotnic je upadlo zaradi zaostrenih epidemioloških razmer. Določene težave se pojavljajo predvsem v smislu netočnih podatkov o čakalnih dobah. Težave še vedno ostajajo pri eNaročilih, ki so še vedno na nizki ravni. Ocenjujemo, da so glavni vzroki za to: ne-seznanjenost (neusposobljenost) pacientov z novimi možnostmi naročanja, nezanesljivi podatki o čakalnih dobah, ki jih poročajo izvajalci zdravstvene dejavnosti, pomanjkanje Info-točk pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti, ki bi izvajali eNaročanje. ipd. NIJZ bo tudi v prihodnjem obdobju skupaj z MZ in ZZS nadaljeval z aktivnostmi in ukrepi za povečanje uporabe eNaročanja in izboljšanje kakovosti podatkov o čakalnih dobah.

NIJZ je v letu 2020 izvajal aktivnosti za vključitev še ne-vključenih izvajalcev zdravstvene dejavnosti v Centralni register podatkov o pacientih (CRPP). V letu 2020 smo dosegli vključenost večjega števila koncesionarjev v CRPP, na strani javnih zdravstvenih zavodov so vključeni vsi subjekti razen Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana. Izvajalci zdravstvene dejavnosti, sicer še ne poročajo v celotnem obsegu vseh dokumentov, kljub vsemu pa se število dokumentov, ki jih pošiljajo v CRPP (in povzetek podatkov o pacientih - PPop), povečuje iz meseca v mesec. Vključitev v pošiljanje v CRPP v tem primeru pomeni, da javni zdravstveni zavod pošilja vsaj en tip dokumenta (izvid, odpustno pismo, PPop), oziroma da poizveduje po dokumentih v CRPP. Čeprav se število koncesionarjev, ki se vključujejo v zNET (in poročajo v CRPP oz. druge informacijske rešitve - registre), v letu 2020 bistveno povečalo, pa je njihovo število še vedno nezadovoljivo. Za vključitev v zNET so poleg VPN dostopa na voljo tudi drugi načini vključitve, ki

pa so povezani z materialnimi stroški. Od omenjene dinamike vključevanja koncesionarjev v zNET bo odvisno tudi vključevanje koncesionarjev v pošiljanje dokumentov v CRPP, pa tudi v druge informacijske rešitve (eRCO). Glavna težava na področju eRCO ostaja neključenost cepiteljev koncesionarjev v zNET, kar onemogoča njihovo celovito poročanje o izvedenih cepljenjih.

Promocija in spodbujanje uporabe portala zVEM se je tekom leta 2020 izvajalo ob vsaki priložnosti (predstavitve, predavanje, komunikacija z uporabniki ipd.) in se bo nadaljevala tudi v prihodnje. Statistika uporabe portala zVEM kaže, da je bilo ob koncu leta 2020 registriranih več kot 52.000 uporabnikov portala. V letu 2020 je portal zabeležil skoraj 1,9 mil. (v letu 2019 je bilo 768.000 obiskov).

Vzdrževanje in razvoj informacijske platforme za Program Svit je potekalo skladno z zahtevami Strokovnega sveta Programa Svit, kot je bilo planirano in brez odstopanj.

Kljub hudim kadrovskim težavam in odhodom določenih zaposlenih (kritično pomanjkanje ustreznih kadrov na trgu dela, ki niso zainteresirani za zaposlitev v javnem sektorju) je bila večina nalog eZdravja v letu 2020 realiziranih. Zaradi omenjenih razlogov so ostale nedokončane posamezne naloge na širšem področju eZdravja, na področjih razvoja in uvedbe inovativnih rešitev na področju telemedicine in pripravi osnutka strategije na področju informatizacije zdravstva.

Pregled ključnih aktivnosti NIJZ in realiziranih izdelkov na področju informatike v zdravstvu oz. eZdravja v letu 2020 zajema:

- integracija informacijskih sistemov laboratorijev z zbirko nalezljivih bolezni NIJZ
- informacijska rešitev za zajem in prenos rezultatov testiranj na covid-19 v CRPP
- informacijska rešitev za zajem izjav volje po zPacP,
- pričetek zbiranja izvidov mikrobioloških preiskav,
- množično zbiranje izvidov radioloških preiskav (CT, MR...),
- začetek množičnega zbiranja diagnoz (tudi akutnih),
- vzpostavitev infrastrukture za razširjene RPPE storitve (primer uporabe inf. sistem ZORA),
- implementacija možnosti začasnega dostopa do zdravstvene dokumentacije pacienta v primeru izvajanja nujne medicinske pomoči (break-the-glass),
- priprava in izvedba Akcijskega načrta - izboljšana kakovost in natančnost podatkov o čakalnih vrstah in čakajočih,
- priprava specifikacij za nadgradnjo sistema eNaročanje, verzija 3 (V3),
- samodejna kontrola maksimalnega odmerka pri predpisu zdravila,
- samodejna sprememba statusa recepta po poteku roka veljavnosti,
- integracija VS z repozitorijem ATNA,
- nova priključena storitev - aplikacija IPPO,
- uvedba elektronskega obrazca za priklop v zNet omrežje,
- uvedba zVEM Plus portala,
- omogočena funkcionalnost vnosa in hrambe Izjav volje (na zVEM),
- omogočena funkcionalnost vpogleda v RPPE (na zVEM Plus za profesionalne uporabnike),

- prenovljena spletna stran <https://podpora.ezdrav.si>,
- vključitev novih uporabnikov na eTriažo in migracija obstoječih na novo aplikacijo,
- nadgradnja Teleradiologije, ki omogoča lažje iskanje in prenos radioloških gradiv,
- pričetek pošiljanja radioloških izvidov v CRPP,
- usklajen plan usposabljanja za uporabnike Teleradiologije.

UPRAVLJANJE NACIONALNIH ZBIK PODATKOV IN IZKAZOVANJE PODATKOV

Upravljanje nacionalnih zbirk podatkov vključuje zajem, kontrolo, shranjevanje, analiziranje, posredovanje in uporabo podatkov. NIJZ skrbi za zbirke podatkov, ki so določene v Zakonu o zbirkah podatkov na področju zdravstvenega varstva in nekaterih drugih zakonih s tega področja. Pri tem zagotavlja varstvo osebnih podatkov na eni strani in dosegljivost statističnih prikazov na drugi strani. Pomembne javno zdravstvene podatke prikazuje na svoji spletni strani, pripravlja pa tudi poročila različnim uporabnikom, med drugim tudi WHO, OECD, statističnemu uradu Evropske unije (Eurostat), EMCDDA in drugim mednarodnim organizacijam.

NIJZ je v letu 2020 zaključeval letne podatkovne zbirke, večinoma za leto 2019 in sprotno obdeloval podatke za leto 2020, izvajal koordinacijo in izobraževanje poročevalcev (obveščanje in uvajanje poročevalcev o spremembah in dopolnitvah obrazcev ter Metodoloških navodil za zajem podatkov v letu 2020 ter pripravil Metodološka navodila za zajem podatkov v letu 2021), usklajeval podatke med posameznimi zbirkami, urejal pripadajočo dokumentacijo; ter pripravljaj različne tipe baz za leto 2019 glede na življenjski cikel: o bolniškem staležu, zdravstveni vzgoji, sterilizacijah in umetnih osemenitvah, zobozdravstveni dejavnosti, izvajalcih zdravstvene dejavnosti, umrlih osebah, uživalcih prepovedanih drog, sterilizaciji, poročilu o delu komisije I. in II. stopnje za UPN in sterilizacijo, materinskih šolah, o patronažnem zdravstvenem varstvu, zunaj-bolnišničnih obravnavah, porodih in rojstvih, fetalnih smrtih, uporabi materničnih vložkov, rabi kontracepcije, vse skladno z zakonom, ki ureja področje zbirk podatkov na področju zdravstvenega varstva. Ker obstoječa dinamika rednega zbiranja podatkov o bolnišničnih obravnavah ni zadostila potrebam po podatkih o hospitalizacijah pacientov okuženih s SARS-CoV-2, smo za obdobje od 4.3.2020 do 31.5.2020 v štirih bolnišnicah, ki so v tistem obdobju sprejemale covid-19 paciente vzpostavili ad hoc zajem podatkov o bolnišničnih obravnavah zaradi covid-19. Posledično je bila spremenjena tudi dinamika rednega zajema podatkov za zbirko Spremljanje bolnišničnih obravnav (zbirke NIJZ 8, NIJZ 10 in NIJZ 12), pri čemer smo iz četrletnega zajema, prešli na mesečni zajem. Z zbirko podatkov NIJZ 48 (Evidenca nalezljivih bolezni) je bilo vzpostavljeno tudi redno posodabljanje podatkov o okuženih zdravstvenih delavcih s SARS-CoV-2 s podatki iz Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ) ter redno preverjanje podatkov o umrlih osebah okuženih s SARS-CoV-2 s podatki iz Zdravniškega poročila o umrli osebi (NIJZ 46).

Med rednimi poročili, ki smo jih pripravljali, so bila tudi mesečna poročila o čakalnih dobah. V letu 2020 smo zaradi epidemije in s tem povezanimi zastoji v zdravstvenem sistemu zaznali problematiko netočnih podatkov, saj izvajalci zdravstvene dejavnosti niso prenaročali pacientov, kar se je posledično v podatkovnem sistemu izkazovalo kot zmanjšanje števila čakajočih pacientov. Te težave so bile odpravljene v obdobju avgust-september 2020. Od takrat dalje je

spet vzpostavljen sistem rednih mesečnih poročil ter rednega posredovanja podatkov Zdravstvenemu inšpektoratu RS.

NIJZ skrbi za klasifikacije in šifrante ter pripravlja definicije za zdravstveni informacijski sistem. Uvaja tudi nove metodologije za spremljanje zdravja in zagotavljanje ključnih indikatorjev na področju javnega zdravja. Na mednarodni ravni deluje v ekspertnih skupinah za spremljanje indikatorjev na področju javnega zdravja. V letu 2020 sta bila posodobljena šifranta vrst zdravstvenih storitev (VZS) in vrst zdravstvenih dejavnosti (VZD), pripravljena je bila verzija VZS za družinsko medicino, opravljeno je bilo tudi vzdrževalno delo pri povezovalnih šifrantih VZD in VZS.

V letu 2020 smo pripravili posodobitev klasifikacije in šifranta MKB-10-AM s kodami U07-U09, med katerimi sta vključeni tudi diagnozi U07.1 in U07.2 za spremljanje covid-19. Izvajalcem zdravstvene dejavnosti so bila poslana tudi navodila za beleženje in poročanje diagnoz U07.1 in U07.2 za statistične namene.

V letu 2020 smo nadaljevali z aktivnostmi za vpeljavo **spremljanja zunajbolnišničnih obravnav** (SZBO). S 1. 1. 2020 se bila načrtovana nacionalna uvedba spremljanja vsebinskega področja vzgoja za zdravje (VZCT) pri 25 izvajalcih CKZ s pomočjo spletne aplikacije IPPO. V času epidemije je bil kader v CKZ-jih prerazporejen na druga delovna mesta in preventivno delo je bilo ustavljeno.

Izvajalcem, ki izvajajo vsebine povezane v povezavi z Vzgojo za zdravje skupin, smo dali možnost, da s 1. 1. 2020 začnejo v svojih informacijskih sistemih spremljati aktivnosti po novih MN, tudi te aktivnosti so bile upočasnjene zaradi epidemije.

Pripravljeni so bili opisi podatkov in šifrantov v podatkovni bazi za omenjena vsebinska področja in vso metodološko gradivo, prav tako so bile pripravljene samostojne spletne strani za SZBO¹, VZSK² in ZVCT³.

Spremembe ZZDej v letu 2018 so zahtevale spremembe Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ), ki so bile zaključene jeseni 2019. Posledično so v letu 2020 v okviru možnosti, ki jih je narekovala epidemija, tekle aktivnosti za izboljšanje kakovosti podatkov v RIZDDZ.

V letu 2020 je NIJZ izvedel vnaprej načrtovano Nacionalno raziskavo o zdravstveni pismenosti 2020, poleg tega pa glede na pojav pandemije tudi ad-hoc anketne raziskave (npr. Zdravstvena pismenost študentov v povezavi s covid-19). Slovenija se je v aprilu in maju 2020 pridružila evropski spletni raziskavi o uporabi drog (European Web Survey on Drugs: covid-19), ki je potekala pod okriljem Evropskega centra za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami. Namen raziskave je bil pridobiti informacije o vplivu pandemije covid-19, oz. z njo povezanih

¹ <https://www.nijz.si/sl/podatki/spremljanje-zunajbolnisnicnih-obravnav-szbo>

² <https://www.nijz.si/sl/podatki/vzgoja-za-zdravje-skupin-vzsk>

³ <https://www.nijz.si/sl/podatki/zdravstvenovzgojni-centri-centri-za-krepitev-zdravja-zvct>

omejitvenih ukrepov na uporabnike drog. Proti koncu leta 2020 pa je NIJZ z namenom preučevanja pandemske izčrpanosti začel izvajati raziskavo o vplivu pandemije na življenje (raziskava SI-PANDA). Raziskavo SI-PANDA izvajamo na dva načina: 1) presečno-pregledna anketna raziskava v 2 ponovitvah, 2) raziskava v obliki panelnega spletnega vprašalnika v 12 ponovitvah (ponovitve enkrat na dva tedna, začetek 4. 12. 2020). Raziskavo izvajajo tudi druge evropske države. Ker se uporablja metodologija Svetovne zdravstvene organizacije, bodo podatki tudi mednarodno primerljivi.

V letu 2020 je NIJZ že šestič izvedel raziskavo Z zdravjem povezan vedenjski slog 2020 (CINDI 2020). Z raziskavo smo pridobili nove podatke o tistih vedenjih in navadah, ki lahko na zdravje prebivalcev vplivajo pozitivno ali pa ga ogrožajo. Na osnovi zbranih podatkov bomo lažje oblikovali programe za izboljšanje zdravja vseh prebivalcev Slovenije. Na podlagi ugotovitev prejšnjih raziskav smo že predlagali uvedbo brezplačnih strokovnih preventivnih zdravstvenih programov za zdrav življenjski slog, ki se jih lahko prebivalci udeležijo v njihovem zdravstvenem domu. Zastavili smo jim tudi nekaj vprašanj o njihovem življenju med 1. valom epidemije covid-19. K sodelovanju v raziskavi smo povabili 17.500 prebivalcev Slovenije, ki so lahko izbirali med možnostjo spletnega vprašalnika in vprašalnika na papirju (poštna anketa). Zbiranje podatkov se je zaključilo konec meseca avgusta 2020, temu pa sta sledila čiščenje podatkov in priprava končne baze.

V letu 2020 je NIJZ izvedel tudi ad hoc prvo longitudinalno raziskavo Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju (ang. Health Behaviour in School-Aged Children, HBSC). Gre za ključno raziskavo nacionalnega pomena, ki nam bo dala uvide v spremembe, ki so se dogajale na področju zdravja in z zdravjem povezanih vedenj med slovenskimi mladostniki v letu 2020. V raziskavo smo dodali tudi vprašanja o ključnih vidikih spopadanja s pandemijo covid-19.

NIJZ je v letu 2018 začel s projektom **»Izdelava orodij in vzpostavitev mehanizmov za spremljanje izkušenj pacientov ter samooceno pacientov po določenih posegih«** (PREMs PROMs), kjer je sodeloval z nizozemskim inštitutom NIVEL. Marca 2019 je NIJZ izvedel prvo nacionalno raziskavo o izkušnjah odraslih pacientov z zunajbolnišnično specialistično zdravstveno obravnavo, v kateri je sodelovalo preko 8000 pacientov in 149 zdravstvenih izvajalcev. ZPC je v letu 2020 razvil programsko kodo za avtomatično generiranje kvantitativnih in kvalitativnih rezultatov raziskave za posameznega izvajalca, kar pomeni, da bo v prihodnosti NIJZ lahko hitreje pripravil individualizirana poročila o izkušnjah pacientov z zdravstveno obravnavo za posameznega izvajalca. Pripravljeno je bilo poročilo o raziskavi za spletno mesto Moja izkušnja, naše zdravstvo, dokument o metodologiji nacionalne raziskave ter oblikovni predlog same spletne strani. V letu 2020 smo nacionalno raziskavo v specialističnih ambulantah ponovili, vendar v drugih zdravstvenih dejavnostih.

Razvit je bil tudi vprašalnik o izkušnjah odraslih pacientov z akutno bolnišnično oskrbo, bolnišnična raziskava pa je potekala v začetku decembra 2019, sodelovalo je 22 zdravstvenih izvajalcev. Vprašalnik je veljavno izpolnilo preko 3.500 pacientov. ZPC je skupaj z nizozemskim inštitutom NIVEL pripravil Akcijski načrt za implementacijo rezultatov projekta PREMs&PROMs. Analiza podatkov bolnišnične raziskave je bila opravljena v letu 2020 in tudi poslana

bolnišnicam, ki so sodelovale v raziskavi. V letu 2020 smo načrtovali ponovno izvedbo raziskave o izkušnjah odraslih pacientov v akutnih bolnišnicah, gradivo za izvajalce in paciente je bilo pripravljeno in vprašalnik minimalno osvežen. Zaradi pandemije covid-19 izvedba ni bila mogoča.

V zvezi s samoocenami pacientov po določenih posegih (PROMs), je bilo tekom projekta ugotovljeno, da mora Slovenija uporabiti enega od mednarodno razvitih PROMs instrumentov ter da je potrebno pri implementaciji tovrstnih instrumentov nujno vključiti klinike oziroma morajo biti PROMs inštrumenti integrirani v klinični potek zdravljenja. NIJZ se je glede na objavljene mednarodne smernice OECD o rabi PROMs inštrumentov pri elektivnih zamenjavah kolka in kolena usmeril na področje ortopedije, kjer smo vzpostavili aktivnosti za imenovanje delovne skupine za implementacijo PROMs na področju menjave kolka in kolena. Kljub prizadevanjem in interesu stroke delovna skupina v letu 2020 ni bila vzpostavljena, predvidoma zaradi pandemije covid-19.

V letu 2019 je NIJZ pričel tudi s sodelovanjem v delovni skupini za ureditev vzpostavitve nacionalnega centralnega registra oploditev z biomedicinsko pomočjo, katere delo se je nadaljevalo tudi v letu 2020. Pripravljen je bil osnutek metodoloških navodil za vzpostavitev nacionalnega centralnega registra oploditev z biomedicinsko pomočjo (OBMP) ter pripravljena ocena stroškov vzpostavitve.

Na spletnih straneh NIJZ je bil v zadnjih letih vsebinsko ter organizacijsko **prenovljen in dopolnjen NIJZ podatkovni portal**⁴. V letu 2020 je bil portal osvežen z zadnjimi dostopnimi podatki, objavljenimi v skladu s koledarjem objav⁵, kjer so vnaprej napovedane objave pooblaščenih izvajalcev državne statistike ter dopolnjen s širokim spektrom Kazalnikov obvladovanja sladkorne - bolezni.

Ministrstvo za javno upravo je v preteklem letu vzpostavilo Nacionalni portal odprtih podatkov Slovenije OPSI⁶, ki je zgrajen na odprtokodni programski opremi. OPSI predstavlja enotno nacionalno spletno točko za objavo odprtih podatkov za celotni javni sektor. Tudi v letu 2020 smo nadaljevali z objavami povezav datotek in metapodatkov NIJZ podatkovnega portala (več kot 400) na portalu OPSI – Odprti podatki Slovenije (<https://podatki.gov.si/>). Objava povezav na podatke je umeščena v področje Zdravja.

Posredovanje podatkov mednarodnim organizacijam ter uporabnikom, ki želijo po meri pripravljene podatke, je pomemben del celotne diseminacije podatkov in informacij.

V letu 2020 je bilo preko poštnega predala edamis@nijz.si prejetih 16 zahtevkov s strani mednarodnih in slovenskih organizacij, hkrati pa so bili oddane tudi anonimizirane baze podatkov⁷ in metapodatki na podlagi zavezujočih uredb Evropske komisije.

---

⁴ <https://podatki.nijz.si/>

⁵ <https://www.nijz.si/sl/podatki/koledar-objav-za-let-2020>

⁶ <https://podatki.gov.si/>

⁷ COD, EHIS, ESAW, EODS, ...

Najobsežnejši del sta predstavljala dva mednarodna vprašalnika, ki z dodatnimi vprašanji in poizvedbami in pripravo dodatnih pojasnil in potrditvijo podatkov/kazalnikov, običajno predstavljajo večmesečno korespondenco z mednarodnimi organizacijami. Zaradi obsežnosti vsebin je potrebna med organizacijska koordinacija znotraj Slovenije (SURs, ONKO, ZZS, URSVS, MZ, IRSSV, SSZ, FŠ, Zdravniška zbornica, Združenje zavarovalnic ...) in NIJZ.

Ključna obsežna vprašalnika mednarodnih organizacij sta:

- OECD Health Data Questionnaire,
- OECD/Eurostat/WHO Europe Joint Questionnaire on Non-monetary Health Care statistic,

Poleg prej navedenih vprašalnikov, smo v poštni predal prejeli še 13⁸ zahtev za pripravo podatkov, kazalnikov in dodatnih pojasnil o podatkih. Poleg podatkovnih zahtev smo z Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) sodelovali tudi pri pregledu mednarodno zelo odmevne publikacije »Health at a Glance 2020«, ki povzema celoten spekter podatkov, objavljenih na OECD podatkovnem portalu ter drugih mednarodnih inštitucijah.

V obdobju od januarja do decembra 2020 smo v statistično pisarno prejeli 228 zahtevkov za pripravo in obdelavo podatkov. Od teh je bilo zaključenih 188 zahtevkov, za katere so bili pripravljene podatki in oddana pojasnila. Ostali zahtevki (44) so bodisi v pripravi, bodisi preusmerjeni na druge institucije ali niso bili naročeni. Za večino zaključenih povpraševanj je bilo potrebno obračunati stroške dela. Znesek obračunanih stroškov dela znaša 5.421,31 EUR brez DDV. V kolikor so bili podatki že pripravljene in/ali objavljeni na NIJZ podatkovnem portalu ali v publikacijah, so bili pripravljene in posredovane brezplačno. Iz tega razloga so tudi obračunani stroški nižji, saj je na portalu objavljenih čedalje več podatkov.

Pomembno diseminacijsko orodje so tudi publikacije podatkov, krovno publikacijo pa predstavlja Zdravstveni statistični letopis, ki prinaša informacije in podatke z različnih področij zdravja in zdravstvenega varstva. Publikacija za leto 2019 je trenutno še v zaključni fazi priprave, objava pa je predvidena v spomladanskem času 2021. Hiter pregled publikacije nudi že objavljen plakat Zdravje v Sloveniji 2019: <https://www.nijz.si/sl/publikacije/zdravje-v-sloveniji-2019>.

---

⁸ Seznam:

- OECD Regional questionnaire (koordinira SURS),
- Mortality and population data collection, WHO
- UNECE – Gender statistics,
- Medical abortion statistics,
- Zaključni računi, MZ,
- SDG baza kazalnikov Združenih narodov (WHO), v koordinaciji SURS,
- Zahtevke o kazalnikih težav duševnega zdravja,
- OECD vprašalnik o začasnih odsotnostih z dela
- OECD Regional statistics,
- WHO European Health for All Database, 2020,
- Health at a Glance,
- Konvencija o otrocih,
- Launch of SDG

NIJZ deluje tudi kot pooblaščen izvajalec v sistemu državne statistike za področje zdravja, zdravstvenega varstva in varstva pri delu. NIJZ tu uspešno izvaja naloge, kot so v soglasju s SURS definirane v vsakokratnem letnem programu statističnih raziskovanj, o čemer tudi poroča skupaj z drugimi izvajalci v sistemu državne statistike v Poročilu o izvajanju Letnega programa statističnih raziskovanj (glej <http://www.stat.si/StatWeb/LegislationAndDocuments/StatSurveys>).

Ključni izdelki v letu 2020 na področju zagotavljanja podatkov in izkazovanja zdravstvenih informacij so bili:

- Priprava podatkovnih baz za leto 2019, vključno s spremljajočo dokumentacijo k posameznim zbirkam (metapodatki) in priprava metodoloških navodil za leto 2021,
- Prilagoditev zbirke podatkov o bolniški odsotnosti na nov vir podatkov (eBOL),
- Objava podatkov večine zbirk in zdravstvenih kazalnikov ter publikacije Zdravstveni statistični letopis na spletni strani NIJZ,
- Izvedba raziskav Z zdravjem povezan vedenjski slog 2020 (CINDI 2020), o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), ad hoc longitudinalno raziskavo Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju (HBSC covid-19 2020),
- Priprava podatkov za poročanje mednarodnim organizacijam: OECD, WHO, Eurostat, EMCDDA,...
- Izvedba nalog v skladu z veljavnim Letnim programom statističnih raziskovanj,
- Izvedba nacionalne ankete o izkušnjah pacientov v specialističnih ambulantah (PREMs).

NALOGE JAVNO ZDRAVSTVENEGA TIMA NA OBMOČNI ENOTI NA PODROČJU NENALEZLJIVIH BOLEZNI V OKVIRU JAVNE SLUŽBE

Sodelavci na vseh območnih enotah so izvajali naloge vodenja podatkovnih zbirk in sicer kot sodelavci v procesu zbiranja, kontrole podatkov, komunikacije in usklajevanje podatkov s poročevalci; informirali so poročevalce o novostih v metodoloških navodilih pri zbirkah NIJZ2, NIJZ3, NIJZ5, NIJZ6, NIJZ16, NIJZ48, NIJZ49, NIJZ50, NIJZ54, NIJZ60, NIJZ61. Poleg tega so kodirali podatke pri zbirki NIJZ5 in vnašali podatke v zbirko NIJZ16.

Na področju diseminacije podatkov in informacij so območne enote NIJZ sodelovale pri pripravi Zdravstvenega statističnega letopisa, pri diseminaciji in promociji uporabe orodja Zdravje v občini / regiji in odgovarjale na ad-hoc poizvedbe po podatkih in informacijah v lokalnih okoljih.

Javnozdravstveni tim območne enote je na področju krepitve zdravja in preventivnih programov izvajal regijsko koordinacijo slovenske mreže zdravih šol in programa zdravje v vrtcu ter usposabljanja zaposlenih v teh ustanovah za izvajanje različnih programov promocije zdravja v vrtčevskem in šolskem okolju; strokovno spremljal področje prehrane in svetoval vzgojno izobraževalnim zavodom; koordiniral in strokovno usmerjal izvajalce preventivnih programov za zmanjšanje razširjenosti dejavnikov tveganja in zgodnje odkrivanje kroničnih nenalezljivih bolezni pri odraslih; koordiniral in strokovno usmerjal izvajalce programov vzgoje za zdravje otrok in mladostnikov; sodeloval pri implementaciji Strategije dolgožive družbe; koordiniral aktivnosti na področju zagotavljanja zdravja otrok v povezavi z okoljem na regionalni ravni

(zdravo s soncem, kemijska varnost, zmanjševanje negativnih posledic izpostavljenosti hrupu); obeleževal z zdravjem povezane svetovne dni; izvajal aktivnosti krepitev zdravja v lokalnih okoljih.

Območne enote NIJZ zagotavljajo administrativno in tehnično podporo delu zastopnikov pacientovih pravic.

4.2.2. Program dela za plačnika ZZS v letu 2020

UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH ZDRAVSTVENIH PROGRAMOV

PROGRAM VZGOJE ZA ZDRAVJE OTROK IN MLADOSTNIKOV

V okviru programa dela za plačnika ZZS je potekalo regijsko upravljanje programa zdravstvene in zobozdravstvene vzgoje. Kontinuirano smo zagotavljali strokovno usmerjanje in podporo izvajalcem vzgoje za zdravje v regijah. Reševali smo aktualne izzive vstopanja zdravstvenih delavcev v vzgojnoizobraževalne ustanove, doseganja realizacije storitev ter razvijali nove poti in pristope za boljše sodelovanje med VIZ in ZD.

Izvedli smo nacionalni strokovni srečanja za izvajalce vzgoje za zdravje »UV sevanje – vpliv na zdravje in preventiva« in »Vzgoja za zdravo spolnost«.

Izvedli smo nacionalno raziskavo o sodelovanju med izvajalci vzgoje za zdravje ter šolami oz. vrtci z otroki s posebnimi potrebami za šolsko leto 2019/20.

Z letom 2020 smo prešli na pododobljeno beleženje in poročanje dejavnosti vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike preko eSZBO. Regijski koordinatorji so nudili izvajalcem podporo pri posodobitvi beleženja.

V času razglasitve epidemije covid-19 smo dejavnosti prilagajali sprejetim ukrepom in pripravili različna priporočila za izvajanje dejavnosti vzgoje za zdravje v času epidemije (npr. prilagojeno izvajanje v živo in/ali preko video povezav Priprave na porod in starševstvo, sodelovanje s šolami in vrtci, objave na spletu, druge dejavnosti). Sodelovanje, srečanja in sestanki z izvajalci vzgoje za zdravje otrok in mladostnikov so v času razglašene epidemije potekale večinoma preko videopovezav, po telefonu in/ali po e-pošti.

PROGRAM INTEGRIRANE PREVENTIVE KRONIČNIH NENALEZLJIVIH BOLEZNI PRI ODRASLIH – PROGRAM SKUPAJ ZA ZDRAVJE

NIJZ upravlja program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni, ki združuje Nacionalni program primarne preventive srčno-žilnih bolezni, razširjen program preventive kroničnih nenalezljivih bolezni v (referenčnih) ambulantah družinske medicine in delovanje zdravstveno-vzgojnih centrov ter centrov za krepitev zdravja, v nov enovit program Skupaj za zdravje.

Izvedli smo Temeljno izobraževanje za promocijo zdravja in preprečevanje kroničnih bolezni v primarnem zdravstvenem varstvu – teoretični in praktični del in Temeljno izobraževanje za DMS v ADM – modul preventiva (ena izvedba). Izvedli smo tudi obdobja srečanja timov v zdravstvenovzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravja. Usposabljanja in delovna srečanja smo uspešno izvedli, kljub novim razmeram epidemije covid-19. Nekatere sklope usposabljanj je mogoče izvajati le v živo; večino teh sklopov smo izvedli pred 11.3.2020 in v poletno jesenskem času 2020. Izvajalcem preventivnih programov na primarni ravni zdravstvenega varstva smo v času epidemije covid-19 zagotavljali strokovno podporo ter pripravili navodila za izvajanje storitev v času sproščanja in zaostrovanja ukrepov.

V letu 2020 smo izdelali navodila za delovanje integriranih centrov za krepitev zdravja in vzpostavili kazalnike za spremljanje CKZ. Izdelali smo Strokovna priporočila za delo na področju priprave na porod in starševstvo, vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike, zobozdravstvene vzgoje ter aktivnosti centrov za krepitev zdravja in zdravstvenovzgojnih centrov v času drugega vala epidemije COVID-19.

Zagotavljali smo delovanje mentorske mreže na področju psihoedukativnih intervencij in na področju sladkorne bolezni. Obe mreži zagotavljata mentorstvo izvajalcem teh obravnav v zdravstvenovzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravja. Delovanje mentorskih mrež je bilo še posebej pomembno pri zagotavljanju strokovne podpore in supervizij izvajalcem v času epidemije covid-19. S pomočjo regijskih odgovornih zdravnikov smo zagotavljali podporo ambulantam družinske medicine pri izvajanju preventive v času epidemije.

Zagotavljali smo delovanje spletnih strani državnih preventivnih programov Skupaj za zdravje (namenjen odrasli populaciji) in Zdaj – Zdravje danes za jutri (namenjen staršem, otrokom, mladostnikom in nosečnicam). Preko teh spletnih strani smo tudi v času epidemije covid-19 komunicirali ključne vsebine krepitev zdravja in preventivnih programov za vse populacijske skupine.

Založili in izdali smo preko 70.000 kosov gradiv za izvajalce in uporabnike programov preventive in krepitev zdravja.

UPRAVLJANJE NACIONALNEGA PROGRAMA DUŠEVNEGA ZDRAVJA

V letu 2020 smo izvajali upravljanje Nacionalnega programa duševnega zdravja. Vzpostavili smo upravljavsko strukturo NPDZ: 15 interdisciplinarnih delovnih skupin za vsa področja NPDZ in strokovni svet. Interdisciplinarne delovne skupine (IDS): IDS za mrežo CDZOM, IDS za mrežo CDZO, IDS za izobraževanje na področju DZ, IDS za področje raziskovanja, spremljanja, evalvacije na področju duševnega zdravja ter zagotavljanja kakovosti delovanja CDZ ter IDS za področje komuniciranja na področju duševnega zdravja.

Aktivnosti so bile usmerjene predvsem na področje vzpostavljanja mreže Centrov za duševno zdravje odraslih ter otrok in mladostnikov (podpora pri vzpostavljanju, izvajanje izobraževanj za zaposlene, organizacija dela, povezovanje deležnikov, izobraževanja za strokovne in laične

javnosti, priprava sistemskih rešitev financiranja itn.). Izdelali smo izhodišča za dogovarjanja v Splošnem dogovoru, seznam storitev ZZZS, organizacijske in kadrovske pogoje delovanja centrov za duševno zdravje.

Izobraževali in usposabljali smo strokovnjake, zaposlene v CDZ in novo zaposlene koordinatorje na OE NIJZ: Na področju izobraževanja in usposabljanja strokovnega kadra iz CDZ je bilo v preteklem letu izvedenih 10 sklopov izobraževanj oz. 17 dni. Poleg tega so člani timov CDZOM, ki nimajo klinične specializacije, vključeni v enoletno izobraževanje, ki poteka 2 dni mesečno ter je primarno namenjeno specializantom pedopsihiatrije in ga organizira psihiatrična klinika Ljubljana in Pedopsihiatrični oddelek Pediatrične klinike UKC Ljubljana.

Izdelali smo metodologijo, nabor kazalnikov in načrt spremljanja in evalvacije implementacije NPDZ in CDZ. Izdelali smo prvo poročilo o evalvaciji centrov za duševno zdravje.

Izdelana je bila celostna grafična podoba NPDZ (Program MIRA) ter izdelani osnovni komunikacijski izdelki za krepitev prepoznavnosti NPDZ. Izvedli smo raziskavo o oceni stanja in potreb. Izdelali smo pregled mreže služb za duševno zdravje.

DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA IN ZGODNJEGA ODKRIVANJA RAKA NA DEBELEM ČREVESU IN DANKI – PROGRAM SVIT

V letu 2020 je bilo v Program Svit povabljenih 308.703 oseb z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem. Komplet testerjev za odvzem dveh vzorcev blata za odkrivanje prikrite krvavitve je bil vsaj enkrat poslan 186.090 osebam. Za analizo primerne vzorce je v centralni laboratorij Programa Svit vrnilo 176.731 (94,56%) oseb. Med analiziranimi osebami je imelo 165.670 (93,74%) oseb negativen izvid in 11.061 (6,26%) oseb pozitiven izvid. Opravljenih je bilo 10.741 kolonoskopij pri 10.361 osebah in potrjenih je bilo 7.646 histopatoloških preiskav. Odzivnost v program je bila v letu 2020 enaka 64,37% in presejanih je bilo 177.491 oseb oz. 60,05% povabljene populacije. Po do sedaj zbranih podatkih je bilo v letu 2020 odkritih 216 primerov raka debelega črevesa in danke in 2.131 oseb je imelo napredovani adenom, ki predstavlja večje tveganje za nastanek raka.

V letu 2020 je Program Svit zaključil s 6. presejalnim krogom.

V letu 2020 smo posebno pozornost namenili komuniciranju pomena redne udeležbe v Programu Svit, tudi v času epidemije covid-19. Želeli smo doseči zavedanje, da se je v presejalni program potrebno odzvati redno, na vsaki dve leti. Program Svit je namenjen zdravim ljudem, da svoje zdravje tudi ohranijo. Poleg tega je bilo naše ključno sporočilo, da je udeležba v Programu Svit, kljub covid-19, varna tako za udeležence programa kot za zdravstveno osebje.

Izvedli smo kampanjo, ki je zajemala predvajanje spotov tako v lokalnih kot nacionalnih medijih in postavitev plakatov na plakatnih mestih po vsej Sloveniji. V kampanjo smo vključili različne vsebinske prispevke v t. im. life-style revijah.

V sodelovanju s programoma ZORA in DORA in preko objav na spletni strani Programa Svit in NIJZ smo obveščali, da programi delujejo nemoteno in spodbujali vse, ki so prejeli vabilo, da se nanj odzovejo, saj udeležba v presejalnih programih lahko reši življenje. Pomembno vlogo so imeli tudi ambasadorji Programa Svit, ki so svoje poslanstvo izvajali predvsem preko lokalnih medijev. Ker ima pri doseganju zelene odzivnosti v Program Svit pomembno vlogo komuniciranje, smo izvedli Nacionalno raziskavo o učinkovitosti komuniciranja Programa Svit. Anketni vprašalnik je bil izveden med septembrom in novembrom 2020. Vzorec je pripravil Statistični urad RS, po verjetnostni metodi. V vzorec so bile vključene osebe, ki so 25. 8. 2020 dopolnile najmanj 40 let in ki so bile 30. 11. 2020 stare največ 75. let. V vzorec je bilo vključenih 8.000 prebivalcev RS. Odziv vabljenih k reševanju anketnega vprašalnika pa je bil 60,3 %.

Na osnovi ugotovitev in spoznanj raziskave bomo lahko komunikacijske intervencije prilagodili konkretnim potrebam izvajanja programa in na podlagi podatkov prilagodili načrtovanje prihodnjega komuniciranja.

V mreženje za podporo implementaciji Programa Svit na regijski ravni so bile tudi v letu 2020 aktivno vključene območne enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

10. 12. 2020 je potekalo spletno strokovno srečanje za izvajalce Programa: Svitov dan 2020.

ZMANJŠEVANJA ŠKODE NA PODROČJU DROG (OE KOPER)

V letu 2020 smo izvajali nacionalni program zmanjševanje škode na področju drog, pri tem smo sledili Resoluciji o nacionalnem programu na področju drog (2014-2020) in ciljem Akcijskega načrta na področju drog (2019-2020). Izvajali smo koordinacijo programov zmanjševanja škode, zagotavljali sterilni pribor za injiciranje, koordinirali zbiranje in odvoz odpadnih igel, zbirali in analizirali epidemiološke in druge podatke ter se odzivali na potrebe programov zmanjševanja škode ter skupnosti. Tudi v letu 2020 se je večina lokalnih skupnosti soočala s pojavom »odprtih scen«. Pojav vidnega uživanja drog v skupnosti je posledica slabšega socialno-ekonomskega položaja ranljivih družbenih skupin. Z večanjem problematike brezdomstva v času COVID-a med injicirajočimi uporabniki prepovedanih drog, migracijami in poglobljanjem revščine, se soočamo tudi z vidnejšo uporabo prepovedanih drog v skupnosti in pojavom infektivnih odpadkov tako v/na javnih kakor tudi v/na zasebnih prostorih. NIJZ OE Koper se je ob izvajanju rednih nalog aktivno odzival tudi na potrebe lokalnega okolja s ciljem varovanja javnega zdravja.

Koordinacija programov zmanjševanja škode (v nadaljevanju ZŠ)

V letu 2020 smo v okviru NIJZ OE Koper nadaljevali s koordiniranjem mreže programov zmanjševanja škode na področju drog. Mrežo sestavlja enajst programov, ki so razpršeni po celotnem območju Slovenije. V tem obdobju so programi izvajali terensko delo v več kot sedemdesetih krajih, na več kot 80 lokacijah po Sloveniji. V osmih programih so vzpostavljeni dnevni centri, ki ponekod delujejo na več lokacijah, šest programov je izvajalo terensko delo, od tega jih je bilo pet opremljenih z mobilno enoto, en program pa je izvajal klasično terensko delo na dveh lokacijah.. Programi zmanjševanja škode so sodelovali pri doseganju večine ciljev Akcijskega načrta, povezanih z aktivnostmi zmanjševanja škode. Večina programov je namenjenih visoko tveganim uporabnikom prepovedanih drog, eden pa osebam, ki droge uporabljajo v nočnem življenju. V letu 2020 so programi izdali 590.530 igel in brizg. V okviru mreže omenjenih programov delujeta tudi zavetišče za brezdomne uporabnike drog in varna

hiša za ženske uporabnice drog. Programi so usmerjeni v zmanjševanje družbene, socialne in zdravstvene škode, ki nastaja zaradi uporabe prepovedanih drog. Z redno koordinacijo mreže in zagovorništvom programov zmanjševanja škode je NIJZ OE Koper podpiral razvoj kakovostnejšega terenskega dela z visoko-tveganimi uporabniki drog in hkrati preverjali potrebe po novih programih pomoči. V 2020 je NIJZ OE Koper izvedel pet sestankov s strokovnimi vodji programov ZŠ. Gre za kontinuirano spremljanje izvajanja programov in sprotni odzivi na potrebe, kar pomeni: izvedba petih sestankov s strokovnimi delavci programov; aktivna udeležba na zoom konferenci Zveze NVO na področju drog in zasvojenosti; zbiranje podatkov o uporabi drog med uporabniki programov, vnos in obdelava podatkov ter izdelava poročila; priprava prispevkov za NP na področju prepovedanih drog; priprava regijskih ocen o razširjenosti uporabe opiatov; sodelovanje s strokovno javnostjo – predavanje v okviru strokovnega seminarja, ki ga je organizirala Socialna zbornica Slovenije (29. 10. 2020) in na nacionalnem posvetu ob svetovnem dnevu Aidsa (27. 11. 2020).

Zagotavljanje sterilnega materiala za injiciranje drog

NIJZ OE Koper zagotavlja sterilne materiale za varno injiciranje za vse programe ZŠ v Sloveniji. Letno izvede javno naročilo za nakup materialov, spremlja potrebe po določenih materialih, skrbi za skladiščenje, vodenje evidenc, distribucijo, spremlja ustreznost materialov in ureja morebitne reklamacije s ponudniki ter skrbi za vso potrebno administracijo. V sodelovanju s programi ZŠ ugotavlja potrebe po novih oz. drugačnih materialih ter preverja možnosti nabave (npr. potreba po vodi za injekcije). V programih zamenjave sterilnega pribora se zbirajo odpadne igle. NIJZ OE Koper zagotavlja neprodušne posode za zbiranje infekcijskih odpadkov ter odvoz in strokovno uničenje; skrbi tudi, da imajo programi urejene zbiralnice za odpadke.

Program zamenjave sterilnega pribora za injiciranje je osnovno izhodišče za vse druge pristope v okviru zmanjševanja škode, ki so namenjeni injicirajočim uporabnikom drog, saj je olajšan dostop do sterilnega pribora pomemben tako zaradi preventivnih razlogov preprečevanja okužb z nalezljivimi boleznimi kakor tudi zaradi boljšega dostopa do skrite populacije uporabnikov drog. Programi zamenjave sterilnega pribora potekajo v dnevnih centrih in na terenu, ki ga delavci izvajajo na lokacijah, na katerih se zadržujejo uporabniki. Poleg zamenjave brizg in igel ter distribucije drugih pripomočkov za injiciranje (alkoholne krpice, 'žličke' za pripravo droge, askorbinska kislina, žepni kontejnerji za odpadne igle...) terenski delavci in delavci v dnevnih centrih razdeljujejo tudi informativna gradiva o nalezljivih boleznih in manj tveganem injiciranju. Te aktivnosti pomembno vplivajo na nizko razširjenost okužbe s HIV med uporabniki prepovedanih drog. Hkrati pa programi svetujejo o nevarnostih okužbe s hepatitisom C ter napotujejo uporabnike na testiranje za hepatitis C in jih motivirajo za zdravljenje. Programi tudi aktivno sodelujejo v sodelovanju z Infekcijsko kliniko v programu evidentiranja okuženih.

V okviru omenjenega, NIJZ OE Koper skrbi tako za zagotavljanje materiala, njegovo ustrezno zbiranje v ustrezni embalaži, kakor tudi za odvoz in strokovno uničenje uporabljenega oz. infektivnega materiala. V letu 2020 je NIJZ OE Koper pripravil razpisno dokumentacijo za izvedbo javnega naročila za materiale za varno injiciranje ter uspešno izvedel javno naročilo. NIJZ OE Koper je skrbel tudi za sprotno nabavo materiala za injiciranje drog in dostavo tega materiala društvom, ki izvajajo program zamenjave sterilnega materiala ter vodil zaloge omenjenega

materiala. Izvajala se je tudi sprotne nabave plastičnih posod za enkratno uporabo z zapiranjem za infekcijske odpadke, ki se zbirajo v programih ter koordinacija odvoza infektivnega materiala.

Zbiranje epidemioloških podatkov na področju drog

V 2020 se je kontinuirano spremljalo trende na področju injiciranja prepovedanih drog z zbiranjem evidenc o izdanem in vrnjenem materialu za injiciranje in podatkov o porabi materialov ter številu kontaktov v programih zmanjševanja škode na področju drog ter podatkov o trendih uporabe drog med uporabniki, ki uporabljajo storitev zamenjave sterilnega pribora. Izvedli smo izvedli Anketo o uporabi drog med uporabniki programov ZŠ. Podatke smo vnesli v bazo, jih analizirali in objavili v Nacionalnem poročilu o stanju na področju drog 2020 ter v standardnih tabelah EMCDDA (Tabela 7: High Risk Drug Use; Tabla 10: Harm Reduction).

Spremljanje in odzivi na epidemijo z novim koronavirusom covid-19: potekalo je kontinuirano svetovanje zaposlenim v programih in sprotne odzivi na potrebe (oskrba programov z zaščitno opremo); priprava Higienških priporočil za socialno varstvene programe zmanjševanja škode na področju prepovedanih drog in zasvojenosti ter brezdomstva; izvedba hitrega pregleda stanja na področju brezdomnih oseb med pandemijo z novim koronavirusom v Sloveniji; izvedba raziskave o trendih na področju problematične uporabe drog v času epidemije novega koronavirusa. V 2020 se je kontinuirano spremljalo trende na področju injiciranja prepovedanih drog z zbiranjem evidenc o izdanem in vrnjenem materialu za injiciranje in podatkov o porabi materialov ter številu kontaktov v programih zmanjševanja škode na področju drog ter podatkov o trendih uporabe drog med uporabniki, ki uporabljajo storitev zamenjave sterilnega pribora. V letu 2020 smo posodobili metodološka orodja za zbiranje podatkov – Vprašalnik o porabi materialov ter Anketo o uporabi drog. Podatke bomo uporabili za pripravo Nacionalnega poročila o stanju na področju drog in Statističnega letopisa ter v standardnih tabelah EMVDDA (Tabela 7: High Risk Drug Use; Tabla 10: Harm Reduction). Pripravili pa smo tudi metodološka navodila in excell tabelo za zbiranje podatkov (stikov) na zamenjavi sterilnega pribora za izračun problematične uporabe drog. Na podlagi pridobljenih podatkov smo pripravili regijske/lokalne ocene na področju problematične uporabe opijatov.

Odzivi na potrebe na področju varovanja javnega zdravja v skupnosti

NIJZ OE Koper se je aktivno odzival na pojav uporabe drog na javnih mestih s sodelovanjem na posvetih, okroglih mizah in osveščanjem splošne javnosti. NIJZ OE Koper je v letu 2020 glede skrbi za »varno ravnanje z infektivnimi odpadki« izvedel naslednje aktivnosti: nabava plastičnih posod za 1-kratno uporabo z neprodušnim zapiranjem (za odpadek 18 001 03*), odvoz in strokovno uničenje odpadkov 18 01 03*; spremljanje ustreznosti zbiralnic infektivnih odpadkov v programih; zmanjševanje vidne uporabe drog v skupnostih in načrtovanje ukrepov ob pojavu posledic uporabe drog na javnih prostorih.

Sodelovanje pri aplikaciji programov zmanjševanja škode v lokalnih skupnostih

Aktivno sodelujemo v delovni skupini Mestne občine Ljubljana, ki išče načine, kako vzpostaviti programe varnih sob v Ljubljani in kako vzpostaviti mrežo programov zdravljenja in razdeljevanja sterilnega pribora v Ljubljani.

Pri našem delu nastajajo materialni stroški v obliki poštnine, čiščenja in za nabavo materiala, ki ga potem razdeljujemo.

PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA IZVAJANJE OBVEZNEGA PROGRAMA CEPLJENJA IN PRIPOROČLJIVIH CEPLJENJ

NIJZ je tudi v letu 2020 zagotavljal preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili. Plan je bil pripravljen na podlagi predloga letnega programa cepljenja in zaščite z zdravili, ki ga je NIJZ predlagalo Ministrstvo za zdravje.

Spremembe programa cepljenja v letu 2020:

- Uvedba šest-valentnega cepiva (cepljenje proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, otroški paralizi, hemofilusu influence b in hepatitisu tipa b) namesto 5-valentnega in spremenjena shema cepljenja iz "3+1" v "2+1";
- Cepljenje malčkov (6 mesecev do 23 mesecev starosti) proti gripi v breme OZZ.

Zaradi pandemije covid-19 je vlada tik pred začetkom sezone gripe sprejela odločitev, da bo cepljenje proti gripi v sezoni 2020/21 brezplačno (krito iz proračuna) za vse državljane.

Tabela 2: Preskrba z zdravili za Letni program cepljenja

Vrsta zdravila	Plan nabave 2020	Nabava 2020	Nabava/Plan 2020	Distrib. 2019	Distrib. 2020	Indeks 20/19
Humani imunoglobulin proti tetanusu	4.000	3.920	0,980	5.984	4.764	0,796
Humani imunoglobulin proti hepatitisu tipa B	100			6	5	0,833
Humani imunoglobulin proti steklini	150	150	1,000	180	115	0,639
Palivizumab 50 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	450	432	0,960	419	379	0,905
Palivizumab 100 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	900	899	0,999	829	966	1,165
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	300	295	0,983	292	220	0,753
Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W ₁₃₅ in Y)	500	206	0,412	287	213	0,742
Cepivo proti meningokokom tipa B	1.000	210	0,210	713	517	0,725
Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	20.000	20.602	1,030	23.780	24.129	1,015
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	2.000	1.300	0,650	1.279	1.553	1,214
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (13 valentno)	45.000	44.905	0,998	35.893	41.429	1,154
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (10 valentno)		3		5.273	3	0,001

Vrsta zdravila	Plan nabave 2020	Nabava 2020	Nabava/Plan 2020	Distrib. 2019	Distrib. 2020	Indeks 20/19
Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	25.085	10.900	0,435	39.432	31.912	0,809
Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	25.000	19.000	0,760	36.340	30.440	0,838
Cepivo proti tuberkulozi z oslavljenimi bakterijami	15.000	14.100	0,940	8.750	9.900	1,131
Cepivo proti tifusu s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	10					
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	31.000	21.028	0,678	10.831	23.197	2,142
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	50.000	5.500	0,110	10.968	10.164	0,927
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke in za odrasle)	150.500	270.043	1,794	131.405	268.111	2,040
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	60.000	55.000	0,917	58.560	56.600	0,967
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	3.500	1.430	0,409	3.613	2.175	0,602
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle, dializne bolnike)	2.000	999	0,500	1.742	1.013	0,582
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	50	7	0,140	11	8	0,727
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	200	80	0,400	160	83	0,519
Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	400	230	0,575	346	233	0,673
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslavljenimi virusi	51.000	39.940	0,783	41.760	42.360	1,014
Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	500	340	0,680	348	306	0,879
Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	1.000	300	0,300	709	374	0,528
Cepivo proti noricam z oslavljenimi virusi	200	14	0,070	69	47	0,681
Cepivo proti humanim papiloma virusom (devetvalentno)	24.000	22.100	0,921	19.275	16.470	0,854
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	30.000	22.014	0,734	75.374	27.347	0,363
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B (rekombinantno) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	51.540	66.620	1,293	2.668	36.021	13,501

4.2.3. Izvajanje terciarne dejavnosti v letu 2020

Obrazec 6: Poročilo o terciarni dejavnosti 2020

PROGRAM USPOSABLJANJA ZA POSEBNA ZNANJA

V okviru usposabljanj za posebna znanja je bilo v letu 2020 organiziranih pet delavnic v sodelovanu Centra za nalezljive bolezni in Službe za preskrbo s cepivi, za izvajalce cepljenja v Sloveniji na temo varnega cepljenja in dobre skladiščne/distribucijske prakse cepiv, od tega smo tri delavnice organizirali preko spleta (junij, november, december 2020). Delavnic se je udeležilo 156 udeležencev.

PROGRAM RAZVOJA IN RAZISKOVANJA

V okviru programa razvoja in raziskovanja financiramo določene interne projekte s posebnimi cilji in si zagotovimo lastno udeležbo pri slovenskih in evropskih razvojnih projektih.

V letu 2020 smo terciarna sredstva porabili za lastno udeležbo pri naslednjih projektih:

- Novi pristopi k oceni neregistrirane porabe alkohola v Sloveniji (NRPA 2019-2020)
- Epidemiološko spremljanje okužb s SARS-CoV-2 v priložnostnih skupinah
- P3-0124 Metabolni in prirojeni dejavniki reproduktivnega zdravja, porod II
- P3-0339 Raziskave na področju javnega zdravja
- P3-0395 Prehrana in javno zdravje
- L1-9191 Prepovedane droge, alkohol in tobak: epidemiologija na osnovi odpadnih vod, uspešnost čiščenja in ranljivost vodnega sistema
- V3-1716 Nacionalna raziskava življenjskega sloga, stališč, zdravja in spolnosti (ŽSSZS 2): Analize spolnega vedenja, poučenosti, stališč in zdravja v zvezi s spolnostjo prebivalcev Slovenije
- V3-1729 Pregled stališč, znanja in trenutnih praks glede elektronskih cigaret med zdravstvenimi delavci, ki delajo na področju preventivne zdravstvene dejavnosti in opuščanja kajenja, ter priprava izobraževalnih gradiv za enotno in z dokazi podprto svetovanje pacientom
- V3-1720 Analiza stanja in ocena kadrovskih potreb za izvajanje zdravljenja raka v Republiki Sloveniji
- V3-1721 Varnost zdravstvenega osebja pri obravnavi pacientov
- L3-8213 Prehrana otrok in odraslih kot zaščitni dejavnik ali dejavnik zdravstvenih tveganj
- J5-1796 E-znanje za duševno zdravje: razvoj, implementacija in evalvacija spletnih intervencij za preprečevanje samomora in krepitev duševnega zdravja
- V3-1902 Analiza prehranske sestave obrokov v osnovnih šolah in testiranje učinkovitosti računalniškega modela v podporo implementaciji smernic za zdravo prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih v Sloveniji
- V5-1905 Analiza arhitekturnih rešitev slovenskih zdravstvenih in socialno varstvenih zavodov
- V3-1908 Delež bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2, ki se zdravijo brez zdravil, in delež oseb z neprepoznano sladkorno boleznijo
- V3-1909 Ugotavljanje vzrokov za hospitalizacije pacientov zaradi sladkorne bolezni

- Razvoj trajnostnega modela strokovne podpore študentski prehrani – Dober tek, študent!
- Kontinuirano posodabljanje spletnega portala Šolski lonec za podporo implementaciji nacionalnih prehranskih smernic
- ASTAHG
- EHIS pilot EUROSTAT
- EUnetHTA JA3
- INTENT
- SINCP
- niCE-life
- TRAMIG

4.2.4. Druge storitve javne službe

PROGRAM UKREPOV ZA IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI OKOLJA V ZGORNJI MEŽIŠKI DOLINI ZMANJŠANJE ŠKODE ZA ZDRAVJE PRI LJUDEH V ZGORNJI MEŽIŠKI DOLINI ZARADI OBREMENJENOSTI S TEŽKIMI KOVINAMI (OE RAVNE NA KOROŠKEM)

NIJZ OE Ravne skladno z Odlokom o območjih največje obremenjenosti okolja in o programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini (Uradni list RS, št. 119/07) izvaja posebne naloge na področju zdravstvene ekologije. V sklopu dolgoročne sanacije s težkimi kovinami onesnaženega okolja izvajamo naslednje naloge: obveščanje in ozaveščanje prebivalcev o možnih virih strupenih kovin in načinih zmanjšanja njihovega vnosa v telo ter o varni in varovalni prehrani; koordinacija priprave letnih programov ukrepov in poročil o izvajanju programa ter strokovni nadzor nad izvajanjem ukrepov iz omenjenega odloka na operativni ravni na okoljskem delu programa; smo nosilec nalog na zdravstvenem delu programa.

Prva naloga v letu je bila priprava obdobjnega program ukrepov, ki ga je Vlada Republike Slovenije potrdila 21. 5. 2020. Potrjen program je tudi osnova za izvajanje ukrepov, čeprav nekatere aktivnosti, kot so informiranje prebivalstva in dopolnilna varovalna prehrana, tečejo kontinuirano. V mesecu juniju smo izpeljali monitoring svinca v krvi triletnikov iz Zgornje Mežiške doline. Na podlagi evidence triletnikov smo pripravil seznam kandidatov in v sodelovanju z laboratorijem ZD Ravne izvedli odvzem vzorcev krvi, ki so bili analizirani v analitskem laboratoriju UKC Ljubljana. Hkrati smo izvedli tudi anketiranje družin o možnih virih izpostavljenosti otroka svincu. V letu 2020 so bili odvzeti 104 vzorci krvi, 100 jih je ustrezalo kriterijem raziskave, pri 4 otrocih pa je bila presežena ciljna vrednost programa (100 µg Pb/l krvi). Po opravljenih laboratorijskih testih smo vse družine obvestili o rezultatu za njihovega otroka. Pri vseh otrocih z visokimi vrednostmi svinca v krvi smo izvedli usmerjeno svetovanje, pri otroku z najvišjo vsebnostjo svinca tudi terenski ogled ter ugotavljali možne vire izpostavljenosti svincu v neposrednem bivalnem okolju. Za otroke z visoko vrednostjo svinca v krvi smo zagotovili nadaljnjo obravnavo – kontrolni odvzem krvi, posvetovanje z osebnim zdravnikom, posvet pri specialistu nevrologu.

Ostale utečene aktivnosti na NIJZ: za program dopolnilne varovalne prehrane smo pripravili nabor živil/hrane, sodelovali pri izbiri dobaviteljev ter organizaciji načina dostave hrane VVZ in

ostalim otrokom. Kontinuirano smo zagotavljali informacije v zvezi s programom za medije in občane. V času mednarodnega tedna preprečevanja zastrupitev s svincom smo pripravili sporočilo za medije, staršem otrok iz vrtca in prvih razredov šole smo s pomočjo lokalnih šol in vrtcev preko namenskih informacijskih aplikacij posredovali informativne letake: viri svinca, onesnažen prah, suho pometanje. Prav tako je bil izdelan in objavljen lutkovni informativni filmček Mici – pometanje.

Vso delovanje v letu 2020 smo morali prilagoditi epidemijskim razmeram. Za komuniciranje so bile v večji meri uporabljene elektronske poti. Prenovili smo spletne vsebine na spletni strani programa »sanacija-svinec.si«. Vzporedno smo vsebine objavljali tudi na namenskem zavihku na spletni strani NIJZ.

V letu 2020 so bile v povprečju izmerjene najnižje vsebnosti svinca v krvi otrok od začetka izvajanja sanacijskega programa. Očitno je poostren higienski režim v času epidemije vplival tudi na manjši vnos svinca v telo otrok.

IZVAJANJE PROGRAMA HUMANI BIOMONITORING (HBM 2018-2022)

Skladno s pogodbo C2715-19-634802 o izvajanju nalog iz programa humanega biomonitoringa HBM 2018-2022 je NIJZ v letu 2020 opravil naslednje naloge:

- sodelovanje pri izvedbi druge polovice vzorčenja do skupnega števila preiskovancev;
- sodelovanje pri priravi individualnih poročil o ugotovitvah v okviru humanega biološkega monitoringa (urin) ter posredovanje končne informacije posameznim sodelujočim preiskovancem;
- urejanje spletne strani in komuniciranje ter pripravili ustreznih poročil.

Naloge, dogovorjene s to pogodbo, so potekale v sodelovanju z drugim soizvajalcem programa humanega biomonitoringa HBM 2018-2022, Inštitutom Jožef Stefan in so bile opravljene. Podrobno strokovno poročilo je bilo posredovano naročniku.

OCENA TVEGANJA BIOCIDNIH PROIZVODOV IN AKTIVNIH SNOVI ZA ZDRAVJE LJUDI - URSK

Na področju biocidnih sredstev (pogodba URSK) smo pripravili prvi osnutek ocene na ravni EU za aktivno snov MIT PT 6 (2-metil-2H-izotiazol-3-on), obrazložitve in dopolnitve ocene v skladu s komentarji Evropske agencije za kemikalije (ECHA) in držav članic v poglavju toksikologija (nevarnost in tveganje za zdravje ljudi). Začeli smo z ocenjevanjem aktivne snovi 2-metil-2,3-dihidro-1,2-tiazol-3-on hidroklorid (N-MIT-HCl). Ocenili smo štiri biocidne proizvode v postopku podaljšanja dovoljenja ali večje spremembe (Brodifakol 2.5 Paste, Ratimor Bromo WB, Ratimor Plus Wax Blocks, Ratimor Plus Grain Bait). Naredili smo pet validacij za biocidni proizvod/družino biocidnih proizvodov za nacionalno avtorizacijo (DM50 AE PT 19, AK50 LQ PT 19, Silvanol PT 8, Antiblue Select 3787, Ratimor Plus Fresh Bait). Pregledali smo osnutek ocene za družino biocidnih proizvodov z mlečno kislino za avtorizacijo Unije tri osnutke ocene za družino biocidnih proizvodov v postopku nacionalne avtorizacije (Biocel Sodium Hypochlorite Family, Lactic Acid Product Family, Holchem Sodium Hypochlorite Family). Pregledali smo dokumentacijo za osem snovi (di(2-propilheptil)ftalat (DPHP), ekstrakt *Chrysanthemum cinerariaefolium*, izopentil p-metoksicinamat (IPMC), 1-(5,6,7,8-tetrahidro-3,5,5,6,8,8-heksaametil-2-naftil)etan-1-on (Tonalid), 1,7,7-trimetil-3-[(4-metilfenil)metilen]dicklo

[2.2.1]heptan-2-on (4-MBC), 3-jodo-2-propinil butilkarbamat (IPBC), tetrametrin in d-trans tetrametrin) v zvezi z umestitvijo med KMES (kemične motilce endokrinega sistema). Podali smo mnenja glede uskladitve stavkov prve pomoči za biocidne proizvode, glede priprave seznama koformulantov, za katere poteka ocenjevanje za KMES, o klasifikaciji mlečne kisline, ki je uvrščena v Prilogo 1 Uredbe(EU) št. 528/2012 . Udeležili smo štirih sestankov delovne skupine za zdravje ljudi Odbora za biocidne proizvode (Human Health Working Group), ECHA. Sodelovali smo v koordinacijski skupini za biocidne proizvode v postopku avtorizacije Unije, ki vsebujejo L-(+)-mlečno kislino ter v Skupini strokovnjakov za KMES (Endocrine Disruptor Expert Group), ECHA in pripravili poročila o dogajanju v teh skupinah.

OCENE NEVARNOSTI IN TVEGANJA FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV (FFS) – UVHVVR

Na področju fitofarmaceutskih sredstev - FFS (pogodba z UVHVVR) smo posodobili zaključne verzije monografij za aktivni snovi giberelinsko kislino in gibereline, pripravili komentarjev na EU toksikološko oceno za aktivni snovi daminozid, spiroksamin, žveplo, cimoksanil, in oksamil, protiokonazol in S-metolaklor. Aktivno smo sodelovali na šestih sestankih strokovnjakov s področja toksikologije Pesticide Peer Review, EFSA, kjer so bile obravnave aktivne snovi: daminozid, spiroksamin, protiokonazol, metolaklor, flouxastrobin, Calcium Carbonate, Triflusaluron, Straight Chain Lepidopteran Pheromones in *Bacillus amyloliquefaciens* IT-45. Udeležili smo se predstavitve EFSA-MSs o uporabi podatkovne base IUCLID. Pripravili smo štiri conske ocene nevarnosti in tveganja, 74 nacionalnih povzetkov ocen FFS, šest ocen nujnih sredstev in štiri ocene za razširitev registracije FFS. Pregledali in komentirali smo 19 conskih ocen FFS in osnutek Uredbe o izvajanju Uredbe 178/2002. Pripravili smo predloga o vključitvi novo registriranih aktivnih snovi in njihovih metabolitov v monitoring podtalnice. Podali smo mnenje o mejni vrednosti kremenca v kristalinični obliki v okviru Aneksa nedovoljenih koformulantov FFS. Naredili smo poizvedbe za stalni odbor za pesticide Evropske komisije o slovenskih aktivnostih na področju pojava proti azolom odporne glive *Aspergillus fumigatus*, ki je morebitna posledica uporabe konazolnih pesticidov. Utemeljili smo predlog za uporabo varnih zapiral embalaže pripravka Ferramol. Sodelovali smo pri pripravi predloga vključitve metabolitov aktivnih snovi v monitoring podtalnice v RS, glede na sposobnost spiranja v podtalnico, toksikološke lastnosti, tretirano kulturo in prodajo z namenom izboljšanja in dopolnitve programa monitoringa pesticidov. Sodelovali smo v oddaji Ugriznimo znanost, Življenje s pesticidi (<https://4d.rtvsl.si/arhiv/ugriznimo-znanost/174729975>). Pripravili smo obvestilo Ostanke pesticidov klorpirifosa in klorpirifos-metila v citrusih za spletno stran NIJZ (<https://www.nijz.si/sl/ostanki-pesticidov-klorpirifosa-in-klorpirifos-metila-v-citrusih>).

PROGRAM CENTRA ZA PREPREČEVANJE ODVISNOSTI (OE MARIBOR)

Program »Center za preprečevanje odvisnosti« je visokopražen program s ciljem doseganja stabilne abstinence od vseh prepovedanih drog in drugih kemičnih substanc, izobraževanja ali zaposlitve v skladu s sposobnostmi in motivi posameznika, oblikovanje nove socialne mreže in kvalitetne izrabe prostega časa. Vključuje neposredno svetovalno delo z zasvojenimi osebami, eksperimentatorji, njihovimi ožjimi svojci in z vsemi bližnjimi, ki posebejajo za posameznika pomembno in neogrožujočo socialno mrežo. Uporabniki programa skozi celoten čas ostajajo

integrirani v domačem okolju in ohranjajo pomembne socialne stike kot so bivanje v družini, nadaljevanje rednega ali drugih oblik izobraževanja, iskanje zaposlitve ali zaposlitev.

Z uporabniki programa delajo izvajalci programa posamezno v obliki individualnih razgovorov in v skupinah. V letu 2020 je bilo povprečno 96 uporabnikov na mesec z delom na stabilni abstinenci, vodenje dokumentacije uporabnikov, pisanje poročil o delu z njimi za sodišča, CSD). Povprečna vključenost posameznega uporabnika na mesec je znašala 7 ur.

Program redno sodeluje s strokovnimi službami za uporabnika (CSD-ji, šole, zdravstveni domovi, UKC Maribor, policija, sodišče, Univerza v Mariboru, dijaški domovi, študentski domovi, Mladinski dom Maribor, vzgojni zavodi..) V dogovoru s posameznimi šolami iz regije smo izvedli krajše intervencije zgodnjega posredovanja ob prvih pojavih uživanja prepovedanih drog in alkohola.

ZAGOTAVLJANJE PODPORE DELOVANJU ZASTOPNIKOV PACIENTOVIH PRAVIC

NIJZ je tudi v letu 2020 zagotavljal podporo delovanju zastopnikov pacientovih pravic in sicer tako v smislu zagotavljanja delovnega prostora, opreme in materialnih pogojev, kot tudi v smislu administrativne podpore pri njihovem delu, skladno s pogodbo o financiranju dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje za leto 2020, saj prepoznavamo institut Zastopnika pacientovih pravic kot pomemben element delovanja zdravstvenega sistema na način, ki je za uporabnika prijazen.

4.2.5. Izvajanje storitev na trgu

VAROVANJE ZDRAVJA PREBIVALSTVA S CEPLJENJEM

V okviru te naloge smo zagotavljali zdravila v skladu s Program cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2020. V ambulantah območnih enot NIJZ smo izvajali cepljenje zainteresiranih posameznikov in skupin. Poleg tega je NIJZ izvajal tudi svetovanje, cepljenje in kemoprofilakso za potnike v mednarodnem prometu.

V ambulantah smo izvajali tudi zaščito posameznikov s cepljenjem proti KME, gripi, pnevmokoknim okužbam, hepatitisom, meningitisom, rumeni mrzlici, tifusu, tetanusu, davici, oslovskemu kašlju, otroški paralizi, noricam, HPV, ošpicam, mumpsu, rdečkam in rotavirusom. Skupno smo opravili **39023 samoplačniških cepljenj**.

V ambulantah za potnike, ki delujejo v okviru OE NIJZ, smo obravnavali potnike pred odhodom na potovanje, jim po potrebi predpisali antimalarično zaščito in izvedli potrebna cepljenja. Potnikom smo nudili obsežne informacije za zaščito zdravja na potovanju. Obravnavali smo **1575** potnikov in predpisali **347** receptov za antimalarično zaščito.

Na OE Kranj so v letu 2020 opravili 143 odvzemov kužnin za diagnostiko spolno prenosljivih okužb in 416 ostalih odvzemov (glive, garje, borelija, revma,...).

Tabela 3: Preskrba s samoplačniškimi cepivi in specifičnimi imunoglobulini

Vrsta zdravila	Plan nabave 2020	Nabava 2020	Nabava/Plan 2020	Distrib. 2019	Distrib. 2020	Indeks 20/19
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	50	5	0,100	12	10	0,833
Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W ₁₃₅ in Y)	1.000	494	0,494	885	526	0,594
Cepivo proti meningokokom tipa B	1.000	990	0,990		1.025	
Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	1.200			1.131	582	0,515
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	3.000	7.175	2,392	2.387	3.821	1,601
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (13 valentno)	1.800	3.695	2,053	1.857	3.424	1,844
Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	250	100	0,400	308	54	0,175
Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	800	1.000	1,250	840	450	0,536
Cepivo proti tuberkulozi z oslabljenimi bakterijami	1.000			200	50	0,250
Cepivo proti tifusu s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	4.000	3.000	0,750	3.533	1.050	0,297
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	35.000	33.712	0,963	35.335	31.129	0,881
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	71.000	69.860	0,984	71.849	69.428	0,966
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke in za odrasle)	50.000	99	0,002	52.634	3.680	0,070
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	50			40		
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	5.500	3.170	0,576	5.714	3.996	0,699
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	1.000	283	0,283	815	301	0,369
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	5.500	2.120	0,385	5.428	2.099	0,387
Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	4.500	1.970	0,438	4.847	2.017	0,416
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslabljenimi virusi	2.500	60	0,024	2.730	1.410	0,516
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu, rdečkam in noricam z oslabljenimi virusi	300	400	1,333	278	348	1,252
Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	180	260	1,444	176	124	0,705
Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	600	200	0,333	615	340	0,553
Cepivo proti rotavirusom z oslabljenimi virusi	12.500	12.380	0,990	12.522	12.485	0,997
Cepivo proti rotavirusom, petvalentno, z oslabljenimi virusi	1.100	1.046	0,951	1.169	1.090	0,932
Cepivo proti noricam z oslabljenimi virusi	1.200	886	0,738	1.025	807	0,787
Cepivo proti pasavcu z oslabljenimi virusi	20	25	1,250	22	12	0,545
Cepivo proti rumeni mrzlici z oslabljenimi virusi	2.000	800	0,400	2.040	390	0,191
Cepivo proti humanim papiloma virusom (devetvalentno)	2.500	2.900	1,160	2.884	2.361	0,819
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu	10	281	28,100	8	25	3,125

Vrsta zdravila	Plan nabave 2020	Nabava 2020	Nabava/Plan 2020	Distrib. 2019	Distrib. 2020	Indeks 20/19
kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano						
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B (rekombinantno) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano		20		56	4	0,071

PREVENTIVNE AKTIVNOSTI V ZVEZI Z ZDRAVJEM DELAVCEV

Pooblaščen zdravnik medicine dela – Boris Kopilović, dr. med., spec. medicine dela, prometa in športa, ter Peter Otorepec, dr. med., spec. medicine dela, prometa in športa

Ambulantno delo medicine dela se je v letu 2020 izvajalo v prostorih ambulate NIJZ OE Kranj, tako kot vsa leta doslej. Ambulanta je ustrezno opremljena za opravljanje dejavnosti na področju medicine dela. Poleg dveh zdravnikov specialistov medicine dela, prometa in športa, je opravljala delo ena diplomirana medicinska sestra ob pomoči še ene diplomirane medicinske sestre.

V ambulanti medicine dela, športa in prometa (MDŠP) so opravili 141 preventivnih obdobjih zdravniških pregledov, od tega je bilo 74 zaposlenih na NIJZ.

4.2.6. Raziskovalni in razvojni projekti

V letu 2020 smo pričeli z začetnimi aktivnostmi na naslednjih projektih:

- **EU projekti:** JADECARE in Best ReMaP Joint Action, ALHABRA, CoMix, Equal-Life, PHIRI, Sonar Global in X-eHealth.
- **Kohezijski projekti:** Ukrepi na področju obvladovanja širitve covid-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva ter postavitve modularnih pisarn, PKMO (Promocija aktivnosti za preprečevanje kostno-mišičnih obolenj in psihosocialnih tveganj pri delu) in SECAP (Akcijski načrt za trajnostno energijo in podnebne spremembe).
- **ARRS projekti:**
 J3-2537 Nova metoda za oceno pridobljenih let življenja v populacijskih presejalnih programih za raka,
 P3-0124 Metabolni in prirojeni dejavniki reproduktivnega zdravja, Porod III,
 V3-2032 Vpliv epidemije covid-19 na obvladovanje raka v Sloveniji,
 V3-2034 Epidemiologija, diagnostika, zdravljenje in preprečevanje covid-19,
 V3-2036 Epidemiologija sočasnih virusnih okužb v epidemiji covid-19,
 Z3-2652 Ocena potreb na področju duševnega zdravja v Sloveniji: razvoj, priprava in implementacija orodja,
 projekt mlade raziskovalke Klare Rebernik.
- **MZ projekti:**

KATIS (Preventivno delo z mladostniki po celostnem modelu 10 delavnic za razvijanje socialnih in čustvenih veščin ter pozitivne samopodobe)

- **Interni terciarni projekti:**

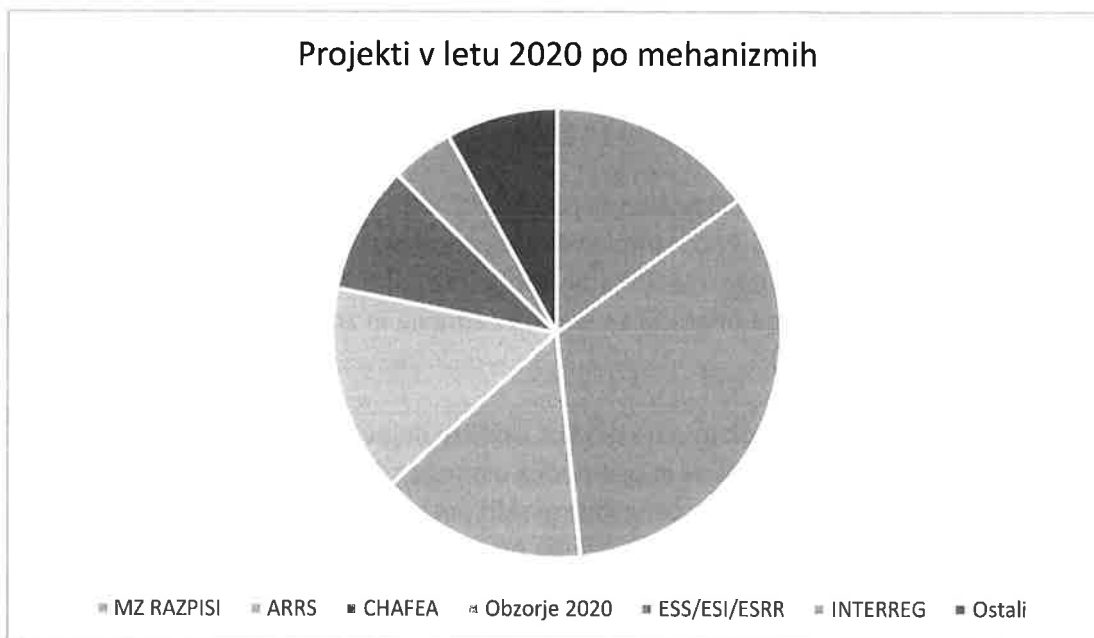
Epidemiološko spremljanje okužb s SARS-CoV-2 v priložnostnih skupinah

Hkrati so se v letu 2020 zaključili naslednji projekti:

- **EU projekti:** CHRODIS-PLUS: Implementing good practices for chronic diseases
- **Kohezijski projekti:** Informacijska podpora integrirane preventive v ZD, INTENT in MOST (Model skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih)
- **ARRS projekti:**
L3-8213 Prehrana otrok in odraslih kot zaščitni dejavnik ali dejavnik zdravstvenih tveganj,
V3-1715 Analiza kazalnikov in promocija ustnega zdravja prebivalcev Slovenije,
V3-1720 Analiza stanja in ocena kadrovskega potreb za izvajanje zdravljenja raka v RS,
V3-1721 Varnost zdravstvenega osebja pri obravnavi pacientov,
V3-1729 Pregled stališč, znanja in trenutnih praks glede električnih cigaret med zdravstvenimi delavci, ki delajo na področju preventivne zdravstvene dejavnosti in opuščanja kajenja ter priprava izobraževalnih gradiv za enotno in z dokazi podprto svetovanje pacientom
V5-1712 Prevalenca in dolgoročni vplivi obremenjujočih izkušenj v otroštvu na funkcioniranje v odraslosti
- **Interni terciarni projekti:**
Novi pristopi k oceni neregistrirane porabe alkohola v Sloveniji (NRPA 2019-2020)

V letu 2020 smo najpogosteje sodelovali pri projektih naslednjih mehanizmov:

- Razpisi s strani Ministrstva za zdravje: 13
- ARRS: 29
- Tretji zdravstveni program Evropske unije (CHAFEA): 13
- Obzorje 2020: 13
- ESI/ESS/ESRR skladi (kohezija): 8
- INTERREG: 4
- Ostali mehanizmi: 7

Skupno je NIJZ v letu 2020 sodeloval pri 87 projektih, veliko teh delno ali v celoti financira Evropska unija preko različnih skladov in mehanizmov. Za razliko od preteklih let, ko je NIJZ vsako leto povečal število aktivnih projektov za približno ¼, je zaradi epidemije covid-19 v letu 2020 prišlo do drastičnega upada števila aktivnih projektov, in sicer na raven iz leta 2018 (leto 2019 – 108 projektov, leto 2018 – 87 projektov, leto 2017 – 70 projektov). Številne projektne aktivnosti so bile ustavljene oz. so se upočasnile, veliko projektov se je podaljšalo brez dodatnih finančnih sredstev.

4.2.7. Druge dejavnosti

DEJAVNOST KNJIŽNICE

V letu 2020 smo v bazo Cobiss na novo vnesli 771 bibliografskih zapisov. Gre za 145 monografskih publikacij, od tega 30 enot gradiva Svetovne zdravstvene organizacije, 11 serijskih publikacij, 391 sestavnih delov in 224 izvedenih del. Vsem znanstvenim delom smo priskrbeli ureditev verifikacije tipologije dokumentov za bibliografije raziskovalcev na IBMI.

Podatkovne zbirke, ki so dostopne našim strokovnjakom, so PubMed in WoS. Geselski dostop do IZUM baz je v letu 2020 dodeljen ca. 100 sodelavcem.

ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

V letu 2020 smo redno objavljali številke treh znanstvenih in strokovnih revij in 53 strokovnih in znanstvenih monografij, priročnikov, analiz zdravja in zdravstvenega varstva, zbornikov in raziskovalnih poročil.

KOMUNICIRANJE V LETU 2020

Leto 2020 je za Center za komuniciranje pomenilo posebno leto v številnih ozirih. Še bolj kot običajno smo se namreč soočili s težavno nalogo komuniciranja javnozdravstvenih tem – kriznega komuniciranja covid-19 in virusa SARS-CoV-2. Osredotočenost javnosti na epidemiološke razmere je pomenila manko pozornosti za prav tako pomembne teme preventive in krepitve zdravja.

V Centru za komuniciranje smo se z mnogimi komunikacijskimi aktivnostmi trudili predstavljati v javnosti tako teme, ki jih NIJZ vsakoletno izpostavlja, kot tudi ažurno informirati prebivalce o epidemioloških razmerah in priporočilih NIJZ.

KRIZNO KOMUNICIRANJE – PANDEMIJA COVID-19

Osrednja vloga NIJZ v soočanju z epidemijo covid-19 v Sloveniji je za Center za komuniciranje pomenila večkratno povečanje obsega dela. NIJZ je postal eden od osrednjih virov informacij za različne javnosti – tako za splošno javnost kot tudi za številne druge javnosti, kot so novinarji, ministrstva, fakultete, politiki, gospodarstveniki. Pri tem je zanimivo, da se je krog zainteresirane javnosti močno razširil in za številne med njimi je NIJZ poslal ključna inštitucija za posredovanje informacij (npr. za različne gospodarske dejavnosti na mikro in makro ravni, organizatorje prireditev, kulturnike, športnike itd.). Za posredovanje kredibilnih informacij javnosti glede podatkov in priporočil je bilo nujno vsakodnevno sprotno usklajevanje tako znotraj NIJZ kot tudi z drugimi pomembnimi akterji v epidemiji, kot so Ministrstvo za zdravje RS in Urad za komuniciranje RS. Strokovnjaki NIJZ so vsakotedensko nastopali na uradnih vladnih novinarskih konferencah.

Poleg pandemije smo se v letu 2020 soočili tudi z infodemijo neslutnih razsežnosti. Širjenje mitov in neresnic o epidemiji in cepljenju je pomembno vplivalo tudi na uspešnost ukrepov za preprečevanje širjenja SARS-CoV-2. V Centru za komuniciranje smo z uporabo več komunikacijskih orodij skušali obdržati zaupanje, katerega, sodeč po javnomnenjskih raziskavah, še vedno uživajo nekateri strokovnjaki NIJZ. K temu so pripomogli tudi pogosti nastopi strokovnjakov NIJZ v medijih. Javnostim smo kredibilne informacije posredovali preko spletne strani NIJZ, ki je postala referenčna spletna stran za verodostojne epidemiološke podatke, kar se kaže v rekordnem mnogokratniku povečanega obiska. S konsistentno komunikacijo na družbenih medijih smo rekordno povečali tudi število sledilcev in s tem tudi precej razširili dosege na družbenih omrežjih.

Hkrati se je potrebno zavedati tudi učinka pandemske izčrpanosti in zasičenosti različnih javnosti z informacijami o epidemiji. V Centru za komuniciranje smo skušali izpostavljeni večplastnost javnozdravstvene krize, ki smo ji priča in v javnostih predstaviti tudi preventivne zdravstvene teme, predvsem na področju duševnega zdravja in zasvojenosti.

KOMUNIKACIJSKE KAMPANJE

Covid-19 spletna anketa:

- V letu 2020 smo dvakrat izvedli spletno raziskavo o vedenjskih navadah prebivalcev Slovenije v času epidemije. Prvo v začetku maja, naslednjo pa v novembru. Spletno anketo smo delili na profilih NIJZ na Facebooku (FB), Instagramu (IG) in Twitterju (TW). Z objavami smo dosegli več kot 100.000 oseb.
- V okviru projekta #VešKajPiješ smo izvedli anketo o vplivu pitja alkoholnih pijač na zdravje. Anketo smo promovirali na družbenih omrežjih in dosegli več kot 10.000 oseb.

Kampanja covid-19 - Nalezimo se dobrih navad

Skupaj z Ministrstvom za zdravje smo v septembru 2020 pričeli s kampanjo covid-19 s sloganom *Nalezimo se dobrih navad*. Njen namen je opozoriti javnost, da lahko z enostavnimi in vsem razumljivimi ukrepi veliko pripomoremo k zavezitvi širjenja virusa, predvsem pa, da je koronavirus hitro nalezljiv in da z osnovnimi ukrepi lahko pred obolenostjo zaščitimo sebe in s tem naše najbližje.

- Na družbenih medijih smo objavili osem objav na FB, šest objav na IG in dosegli več kot 300.000 ljudi.
- Vzpostavljena je bila spletna stran: <https://www.dobre.navade.si/>, ki jo upravlja Ministrstvo za zdravje.
- Narejen je tudi promocijski video *Nalezimo se dobrih navad* (Youtube): https://www.youtube.com/watch?v=0Jme2PfWwWQ&feature=youtu.be&ab_channel=MinistrstvoZaZdravje.

Duševno zdravje in zasvojenosti

Na področju duševnega zdravja smo obeležili Svetovni dan preprečevanja samomora, Svetovni dan duševnega zdravja in Mednarodni mesec preprečevanja zasvojenosti.

Pod okriljem Programa MIRA – Nacionalnega programa duševnega zdravja – in z ljubeznivo podporo Turizma Ljubljana smo v sodelovanju s Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo (SŠOF) Ljubljana uspešno izpeljali razstavo "Duševno zdravje skozi oči fotografov". Na 112 prejetih fotografijah so dijaki svoje videnje duševnega zdravja fotografsko raziskovali z motivi veselja, radosti, sočutja, empatije in gibanja v naravi. Komisija, v sestavi članov NIJZ, SŠOF in Turizem Ljubljana, je izbrala 22 sporočilno in umetniško najboljših fotografij, ki so bile razstavljene na 11 stojalih, na ogled od 1. julija do 24. avgusta 2020, na Krakovskem nasipu v Ljubljani. NIJZ je skladno s pogodbo o sodelovanju postal lastnik prejetih fotografij in jih bo lahko uporabil v promocijske namene Programa Mira. V decembru 2020 je zaživela tudi nova spletna stran Programa Mira, ki je dostopna [na naslednji povezavi](#).

Mediji in splošna javnost so večino pozornosti namenjali epidemiji, zato smo za spodbujanje pozornosti javnosti duševnemu zdravju in zasvojenosti uporabili tudi plačane oglase na FB in IG ter tako opozorili na drugo javnozdravstveno plat epidemije.

- Promocija telefona za psihološko podporo ob epidemiji covid-19. Pripravili smo pet različnih objav in skupaj dosegli skoraj 144.000 oseb. V mesecu dni smo namenili 475 evrov.
- Promocija spletnega mesta www.sopa.si, za katerega smo namenili 1142 evrov in dosegli skoraj 206.700 oseb. Oglas je bil aktiven dober mesec dni.
- Promocija spletnega mesta www.tosemjaz.net. Za dva meseca smo namenili 160 evrov in dosegli skoraj 67.000 oseb.
- Spletna raziskava EMCDDA: Ali uporabljate droge? Kako je pandemija vplivala na uporabo drog? Porabili smo 50 evrov za oglaševanje na FB za sedem dni. Z objavo smo dosegli 25.500 oseb. Objavo smo delili tudi na IG in TW.

Cepljenje proti gripi

V začetku leta 2020 smo nadaljevali FB kampanjo za cepljenje proti gripi. Tako sta od 7. do 20. januarja 2020 na FB dva oglasa spodbujala k celjenju proti gripi. V tem obdobju smo dosegli skoraj 221 tisoč ljudi. Strošek oglasov je znašal 142 evrov.

V jeseni 2020 smo znova pripravili leto pred tem uspešen komunikacijski koncept, s katerim bi nadaljevali vseslovensko kampanjo za cepljenje proti gripi. Zaradi spremenjenih razmer, ki so bile podrejene intenzivnemu širjenju virusa SARS-CoV-2, je bil interes za cepljenje proti gripi zelo velik še pred začetkom cepljenja in tudi večina cepiva je bila zelo hitro porabljena, zato intenzivna komunikacijska kampanja ni bila potrebna. Kljub temu pa smo skozi jesensko-zimske mesece na digitalnih komunikacijskih kanalih komunicirali ukrepe, ki pomagajo pred okužbo z virusom gripe.

REDNO DNEVNO KOMUNICIRANJE

Na podlagi komunikacijske strategije NIJZ smo v letu 2020 pripravili letni načrt komuniciranja, ki je obsegal vse od obeležitve svetovnih dni do posameznih javnozdravstvenih vsebin. Načrt smo prilagodili izrednim razmeram in izjemnemu povečanju obsega dela, kljub temu pa smo ohranili tudi načrtovane obeležitve svetovnih dni ter tako v javnosti izpostavljali večplastne javnozdravstvene učinke epidemije.

Pri komuniciranju z javnostmi smo uporabljali različna orodja in komunikacijske kanale – novinarske konference, izjave za medije, sporočila za javnost, objave na spletni strani in družbenih medijih itd.

– NOVINARSKÉ KONFERENCE IN SPOROČILA ZA MEDIJE

Na tej podlagi smo sami ali v sodelovanju s partnerji na nacionalnem in regionalnem nivoju medijem posredovali 33 sporočil za javnost. Ker je leto 2020 svet in tudi Slovenijo zaznamovala pandemija covid-19, je bila večina sporočil za medije tematsko posvečena tem temam. Ob tem smo poskušali obeleževati že tradicionalne in planirane svetovne dneve posvečene javnozdravstvenim temam ter dogodkom, ki smo jih organizirali v okviru NIJZ. Strokovnjaki NIJZ so sodelovali tudi na več novinarskih konferencah oz. izjavah za javnost, ki so jih organizirale druge inštitucije (Vlada, Ministrstvo za zdravje in druga ministrstva, Ukom, Univerzitetna klinična centra v Ljubljani in Maribori, Onkološki inštitut, Civilna zaščita, zdravstveni domovi, nevladne organizacije itd.).

– ODGOVORI NA NOVINARSKA VPRAŠANJA

V letu 2020 smo na NIJZ zabeležili 3827 novinarskih vprašanj. Število vprašanj je več kot dvakrat večje kot v letu 2019, ki je bilo do letošnjega leta prav tako rekordno. Novinarji so povpraševali po različnih temah, najpogosteje pa seveda o covidu-19.

Tabela: Podatki o številu zabeleženih novinarskih prošenj za obdobje 2014 - 2020

Leto	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Število novinarskih prošenj	3827	1859	1703	1630	1731	1542	1596

- SPLETNA STRAN NIJZ

Spletna stran NIJZ je bila v letu referenčna spletna stran za verodostojne epidemiološke podatke, kar je vidno tudi v rekordnem obisku. Zabeležili smo več kot 38 milijonov ogledov spletne strani, kar je 46-kratnik obiska v 2019, ko jih je bilo 818.896, ki je bilo prav tako rekordno.

Tabela: Podatki o obisku spletne strani za obdobje 2015 - 2020

Leto	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Število obiskov spletne strani	38.000.000	818.896	544.937	394.000	282.000	130.000

– KOMUNICIRANJE NA DRUŽBENIH OMREŽJIH

Facebook: V letu 2020 smo objavili 270 različnih vsebin. Konec leta smo imeli 86.911 sledilcev, kar je skoraj 50.000 več kot v letu 2019, ko smo jih imeli 37.577. Posamezne objave pa so dosegle precej več uporabnikov kot imamo sledilcev. V povprečju smo dosegli 37.389 oseb/objavo (organsko + plačano). Povprečje organskega dosega pa je znašalo 27.616 oseb/objavo. Največji (organski) doseg so imele naslednje objave:

1. Prevara glede obveščanja o opravljenem testu covid-19 - 376.897.
2. Telefon za psihološko podporo prebivalcem ob epidemiji covid-19 - 220.071.
3. Za preprečevanje okužbe z virusom SARS-CoV-2 je priporočljivo upoštevati vsakodnevne preventivne ukrepe. – 193.020.

Dostop do profila NIJZ je [na naslednji povezavi](#).

Twitter: V letu 2020 smo pripravili in objavili 202 različnih tvitov. Pridobivali smo tudi nove sledilce in jih do konca leta zabeležili prek 8093, kar je precej več kot leto prej, ko smo jih konec leta imeli 1911. Dostop do Twitter profila NIJZ je [na naslednji povezavi](#).

Youtube: V letu 2020 smo na YouTube profilu NIJZ objavili 91 različnih video posnetkov v zvezi z različnimi temami. Zabeležili smo 235.333 ogledov. Dostop do profila NIJZ je [na naslednji povezavi](#).

Instagram: V letu 2020 smo na Instagramu objavili več kot 200 vsebin. Konec leta smo imeli skoraj 6700 sledilcev, kar je za 4000 več, kot leto prej. Dostop do profila NIJZ je na naslednji povezavi.

Za objave na družbenih omrežjih izdelujemo infografike, ki pomenijo vizualno prezentacijo ključnih sporočil in podatkov ter različne videe, ki pomembno vplivajo na ogleda.

– OBELEŽITVE SVETOVNIH DNI NA DRUŽBENIH MEDIJIH:

- 31. januar – Dan brez cigarete: Dan brez kajenja naj postane življenje brez kajenja
  - Objava na FB, s katero smo dosegli cca. 18.300 ljudi, pet tvtov s skupnim dosegom skoraj 95.000. Pripravili smo pet objav na IG.
- 20. - 26. januar 2020: Evropski teden preprečevanja raka materničnega vratu
  - Objava na FB, doseg: 23.200; tri objave na IG.
- Svetovni dan boja proti raku: Nov zagon za premagovanja raka na evropski ravni
  - Objava na FB, doseg: 5800; ena objava na IG.
- Svetovni dan zdravja - Svetovni dan zdravja letos posvečen medicinskim sestram, zdravstvenim tehnikom in babicam
  - Objava na FB, doseg: 70.000.
- Mednarodni dan higiene rok - »Ohranimo življenja: očistimo roke«
  - Objava na FB, doseg 184.300; objava na IG.
- Evropski in svetovni teden cepljenja: Cepljenje, zaščita za vse generacije
  - Objava na FB, doseg 22.000.
- Mednarodni dan ozaveščanja o hrupu ZVOKI POMLADI 2020
  - Objava na FB, doseg 16.500; 1 objava na IG.
- Evropski dan ustnega zdravja
  - Objava na FB, doseg 14.000; 1 objava na TW.
- Dan slovenskega športa
  - Objava na FB, doseg 14.000; 1 objava na IG.
- Svetovni dan preprečevanja samomora Preprečevanje samomora je družbena naloga
  - Objava na FB, doseg 27.000; 1 objava na TW.
- Spodbujajmo nosečnost brez alkohola, saj je tako za mamo in njenega otroka najvarneje - Dan fetalnega alkoholnega sindroma 2020
  - 4 objave na FB s skupnim dosegom skoraj 95.000; 2 objavi na IG; 2 objavi na TW.
- Svetovni teden dojenja: Podprimo dojenje za zdravje planeta
  - Objava na FB, doseg 18.500.
- Svetovni dan duševnega zdravja: Korak naprej v smeri večje dostopnosti storitev s področja duševnega zdravja - 9 regijskih dogodkov ob Svetovnem dnevu duševnega zdravja
  - Objava na FB, doseg 22.300; 1 objava na TW.
- Svetovni dan kontracepcije
  - Objava na FB, doseg 28.500; 1 objava na IG.

- Evropski dan antibiotikov: Ohranimo učinkovitost antibiotikov
  - Objava na FB, doseg 11.900; 1 objava na IG; 3 objave na TW.
- Svetovni dan hrane
  - Objava na FB, doseg 36.000; 1 objava na IG; 1 objava na TW.
- Svetovni dan aidsa 2020 - Pripnimo si rdečo pentljo na daljavo:
  - Objava na FB, doseg 20.000; 1 objava na IG; 1 objava na TW.
- ODGOVORI NA VPRAŠANJA DRŽAVLJANOV

Do konca meseca marca 2020 smo prejeli 476 vprašanj državljanov prek spletne strani ter elektronskih naslovov info@nijz.si in pr@nijz.si. Državljeni so spraševali o različnih vsebinah, najpogosteje pa o nalezljivih boleznih in cepljenju in vplivih okolja na zdravje. Sicer dnevno prejemamo vprašanja tudi po telefonu. Z razglasitvijo epidemije, 12. 3. 2020, pa je bila večina prejetih vprašanj vsebinsko vezana na covid-19, vladne ukrepe, podatke itd. Zato smo s tem namenom odprli tudi nov elektronski naslov korona@nijz.si, na katerega smo od 15. 6. 2020, ko smo pričeli z beleženjem prejetih vprašanj preko korona@nijz.si, pa do konca leta prejeli skoraj 17.000 vprašanj.
- STATISTIČNA PISARNA

V okviru Centra za komuniciranje skrbimo tudi za posredovanje podatkov prek statistične pisarne. V obdobju od januarja do decembra 2020 smo v statistično pisarno prejeli 232 povpraševanj oziroma zahtevkov za pripravo podatkov. Do konca leta 2020 smo izvedli oziroma zaključili 188 zahtevkov. Ostali zahtevki (44) so še v izvedbi, na čakanju ali pa podatki niso bili naročeni.

IZREDNI DOGODKI

V letu 2020, ki je izredno že samo po sebi, smo aktivno krizno komunicirali tudi ob večjem požaru marca 2020 v Mariboru. Objavili priporočila za prebivalce tako na spletni strani NIJZ kot na družbenih omrežjih NIJZ. Naše objave smo posredovali tudi tistim, ki so aktivno sodelovali v komuniciranju pri posameznem dogodku, da so jih lahko objavili na svojih kanalih. Poleg tega smo se zelo hitro odzvali na vsa novinarska zaprosila in organizirali izjave za javnost ter medijem posredovali sporočila za javnost.

Prebivalce smo oktobra opozarjali tudi na povišane ravni delcev PM10 v zraku, julija 2020 pa na varnost kopalnih voda, v novembru 2020 smo objavili novico o pojavu aviarne influenze ter v decembru 2020 opozarjali na varnost živil.

Celotno komunikacijo smo usklajevali s partnerji – UKOM, ARSO, Uprava za zaščito in reševanje RS itd.

OBJAVE V MEDIJIH (KLIPING)

V letu 2020 smo zabeležili kar 11.283 novinarskih prispevkov z omembo NIJZ, kar je približno 4,5-krat več kot v letu 2019. Največkrat obravnavana tema je bila epidemija, prispevki pa so obravnavali tudi teme cepljenja (851), prehrane (131), samomora (91), depresije (89), presejalnega programa SVIT (88), alkohola (41), HPV (34), gibanja in telesne dejavnosti (32), drog (27), AIDSa (25) in e-zdravja (23).

Največ prispevkov na temo NIJZ je bilo objavljenih v nacionalnih medijih z največjim dosegom, in sicer na TV SLO 945 (lani 199), na RA SLO 1 859 (lani 163), v Dnevniku 740 (lani 128), v Večeru 713 (lani 124), v Delu 695 (lani 175), v Primorskih novicah 655 (lani 98) in na POP TV 506 (lani 99).

Tabela: Podatki o številu zabeleženih novinarskih prispevkov na temo NIJZ za obdobje 2014 - 2020

Leto	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Število novinarskih prispevkov z omembo NIJZ	11.283	2.494	2.170	2.111	2.080	1.679	1.519

PARTNERJI

V letu 2020 se je potrdilo, kako pomembno je čim širše sodelovanje s partnerji na različnih nivojih in področjih na lokalni, državni in mednarodni ravni - tesno smo sodelovali s službami za odnose z javnostmi različnih organizacij, kot so Urad vlade za komuniciranje RS, Ministrstvo za zdravje, Zdravstveni inšpektorat, ZZZS, Združenjem zdravstvenih zavodov Slovenije, Zdravniško zbornico Slovenije, UKC Ljubljana in UKC Maribor, Sekcijo za primarno pediatrijo, Agencijo RS za okolje, ter drugimi zdravstvenimi in nezdravstvenimi organizacijami. Pri načrtovanju kriznega komuniciranja smo podrobno spremljali usmeritve Svetovne zdravstvene organizacije in Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC), pri katerem smo del mreže komunikatorjev. Prav tako smo vpeti v druge mednarodne povezave: včlanjeni smo v Communications Experts Network pri Evropski agenciji za varnost hrane (EFSA), mrežo nacionalnih komunikatorjev pri Evropski komisiji (Health Security Communicators' network), mrežo komunikatorjev pri EuroHealthNet in druge.

KOMUNICIRANJE Z DRUGIMI JAVNOSTMI

Številni deležniki (različne strokovne javnosti, nevladne organizacije, ministrstva in druge javne ustanove, zbornice itd.), s katerimi imamo sicer vzpostavljene različne kanale komuniciranja, so se na NIJZ obračali za priporočila in nasvete, kako naj ravnajo.

Kot vsako leto, smo deležnike vabili tudi na različne dogodke in konference, ki jih organizira inštitut sam ali v sodelovanju z različnimi partnerji. Tako smo javnosti med drugim informirali o naslednjih dogodkih: strokovnih srečanjih na teme o preprečevanju zasvojenosti, duševnega zdravja, preprečevanja samomora, sladkorne bolezni, demence itd. Ob vseh dogodkih smo pripravili tudi različna gradiva, ki smo jih objavljali na spletni strani in družbenih medijih.

ŠOLA JAVNEGA ZDRAVJA

Hiter razvoj javnega zdravja, ki smo mu priča še zlasti v zadnjih dveh desetletjih – tako v vsebinskem smislu kot v smislu obsega dela, vpliva na stalno povečevanje potrebe po izobraževanju in usposabljanju. Da bi bili tem potrebam kos je potrebno na področju izobraževanja poiskati nove pristope in uporabiti sodobne možnosti, ki nam jih omogoča napredek v okviru pedagoškega in andragoškega dela.

Potreba po šoli javnega zdrava, ki bi v veliki meri lahko prispevala k napredku znanja in usposobljenosti na področju javnega zdravja, je v Sloveniji prisotna praktično od osamosvojitve

naprej. V tem času so nastale konkretne pobude, vendar so ostale neuresničene. Glede na to, da potrebe stalno naraščajo, je NIJZ sprejel odločitev, da šolo ustanovi v okviru NIJZ ter na ta način odgovori na potrebe vseživljenjskega izobraževanja in usposabljanja na področju javnega zdravja.

V letu 2020 je bilo delo na tem področju namenjeno predvsem jasni opredelitvi področja in načina delovanja Šole javnega zdravja kot organizacijske enote NIJZ.

4.3. POSLOVNI IZID

Tabela 3: Poslovni izid po letih v EUR, brez centov

	LETO 2019	RFN 2020	LETO 2020	INDEKS Real. 2020 / Real. 2019	INDEKS Real. 2020 / RFN 2020
CELOTNI PRIHODKI	39.086.820	42.816.937	44.085.183	112,79	102,96
CELOTNI ODHODKI	39.314.768	42.816.937	44.017.870	111,96	102,8
POSLOVNI IZID	-227.948	0	67.313		
Davek od dohodka pravnih oseb	0	0	2.224		
POSLOVNI IZID Z UPOŠTEVANJEM DAVKA OD DOHODKA	-227.948	0	65.089		

5. NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA

V trenutnih razmerah in ob številnih vprašanjih, ki se pojavljajo v zvezi z bolj dolgoročnimi usmeritvami in cilji na področju digitalizacije slovenskega zdravstva, je največja težava pomanjkanje ustreznih strateških in izvedbenih dokumentov, ki bi celovito urejali področje digitalizacije slovenskega zdravstva in nadaljnjega razvoja eZdravja. Obstoječi, vsebinsko večinoma zastarel in formalno neveljaven strateški dokument iz leta 2005, ne ponuja več ustreznih podlag za prihodnji razvoj informacijskih rešitev na področju zdravstva. Ena izmed ključnih nalog na poročju digitalizacije zdravstva je bila priprava izhodišč za strategijo eZdravja, ki pa v letu 2020 ni bila realizirana. Ministrstvo za zdravje je oblikovalo delovno skupino za pripravo strategije v začetku januarja 2020, le-ta pa je bila z nastopom novega ministra razpuščena, tako da so vse predvidene aktivnosti zastale.

Pri upravljanju preventivnih programov in programov krepitve zdravja NIJZ trenutno ne zagotavlja enotnega standarda. Program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni pri odraslih vključuje vse elemente upravljanja takega programa, kot so razvoj in načrtovanje, usposabljanje, usmerjanje in koordiniranje izvajalcev zdravstvenega varstva, spremljanje in evalvacijo.

Po drugi strani programi Priprava na porod in starševstvo, Preventivno zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov, Vzgoja za zdravje otrok in mladostnikov, ki vključuje tudi zobozdravstveno vzgojo, Program prvih 1000 dni (namenjen obravnavi ranljivih družin) in program preventivnega patronažnega varstva niso upravljani celovito; pri teh programih je predvsem potrebno vzpostaviti sistematično usposabljanje, usmerjanje in koordiniranje izvajalcev zdravstvenega varstva ter spremljanje in evalvacijo, saj so usmerjeni v specifično populacijo otrok in mladosntikov, ki zahteva posebna znanja za delo v različnih fazah telesne, duševne in socialne rasti in razvoja. Brez trajnega financiranja upravljanja teh programov na NIJZ bodo dosežki projektov Skupaj za zdravje in Krepitev zdravja za vse / MoST v segmentu, ki je bil razvit za otroke in mladosntike, na tem področju ugasnili s 1.7.2021. Ker so kadri na nalogah za otroke in mladostnike, ki so bili do leta 2014 razporejeni na Program javnega zdravja, bili v zadnjem petletnem obdobju financirani iz projektnih sredstev (Skupaj za zdravje in Krepitev zdravja za vse / MoST, je v letu 2021 nastala URGENTNA situacija, ko je potrebno nosilne kadre in na novo vzgojene kadre v projektih nujno premestiti nazaj na Program javnega zdravja in/ali na financiranje iz drugih finančnih virov (ZZZS) - sicer se bo ves potencial večletnega projektnega razvojnega dela izgubil.

V letu 2019 je NIJZ prevzel upravljanje Nacionalnega programa duševnega zdravja. Ob odsotnosti ustrezne podpore nosilnih resorjev in nezadostnem financiranju tega programa se povečuje tveganje, da cilji ne bodo doseženi. Izpostavljamo zagotavljanje nadaljnjega delovanja interdisciplinarnih delovnih skupin, vzpostavitev medresorskih delovnih teles in nujni reformni ukrepi na področju služb za duševno zdravje, kot ključne ukrepe za uspešno izvajanje celovitega upravljanja NPDZ, za kar je potrebno zagotoviti tudi zadostna finančna sredstva.

Programi promocije zdravja Zdrave šole, Zdravi vrtci in Zdrava mesta so osnovani prvenstveno na salutogenetskem pristopu v podpornih okoljih in se primarno tudi izvajajo v sektorjih izven zdravja, je pa zdravje pomemben deležnik. Metodološki pristopi pri teh programih in značilnosti njihovega upravljanja, kjer javno zdravje predvsem sodeluje, temeljijo na multidisciplinarni kompetenci, gradnji medsektorskih kompetenc za izvajanje pristopa zdravja v vseh politikah in skupnem vzpostavljanju oken priložnosti za dobim-dobiš ukrepe in aktivnosti. Tudi te programe je potrebno upravljati celovito, pri tem pa upoštevati njihovo močno razvojno komponento in potrebo po neprestani fleksibilnosti, ki izhaja iz sprotne evalvacijske aktivnosti. Programe promocije zdravja v podpornih okoljih je potrebno v prihodnje še bolj jasno salutogenetsko koncipirati na podlagi identificiranih skupnih interesnih področij nosilnih sektorjev, še posebej to sedaj ob proučevanju vplivov Covid sindemije in potrebe po razvoju novih rešitev in pristopov, še posebej v šolskem in vrtčevskem okolju. Za razvoj in izvajanje navedenih programov promocije zdravja je nujno potrebno zagotoviti tudi ustrezno financiranje.

V letu 2020 je bila načrtovana nacionalna raziskava o izkušnjah pacientov pri bolnišničnih obravnavah. Zaradi drugega vala epidemije raziskave nismo izvedli, kljub temu, da so bila vsa gradiva ter metodologija pripravljena. Odločitev o zamiku raziskave na leto 2021 smo sprejeli skupaj z izvajalci zdravstvene dejavnosti.

V času ukrepov za zaježitev epidemije se je neposredna komunikacija s strokovno in splošno javnostjo, organizacija dogodkov za krepitev nacionalnih kapacitet in promocijske aktivnosti na področju kemijskih dejavnikov tveganja iz okolja, ni izvajala. Izvedeno ni bilo:

- aktivnosti ozaveščanja in izobraževanja otrok in mladostnikov o zdravstvenih tveganjih, povezanih s kemikalijami v okolju po šolah ter aktivnosti osveščanja splošne javnosti s področja kemijske varnosti;
- delavnica z Inštitutom za celulozo in papir o materialih namenjenih stiku z živili;
- delavnica »Preprečevanje zastrupitev s svincem« in
- delavnica »Ocena tveganja kemijskih dejavnikov iz okolja«.

V okviru priprave Nacionalnih priporočil glede varnega uživanja rib, je bila izvedena samo ocena izpostavljenosti živemu srebru, zaradi opravljanja nepredvidenih nalog v okviru SARS-CoV-2. Tudi priprave predlogov ukrepanja v uradnem nadzoru na nalogi »Alergeni v živilih«, zaradi nalog v povezavi s SARS-CoV-2, nismo izvedli. Izvedba teh je prestavlja v leto 2021.

Eden od največjih problemov, ki se pojavlja v zvezi z realizacijo nalog v Centru za zdravstveno ekologijo, je stalno pomanjkanje kadra, ob nenehno naraščajočem obsegu dela. Npr. obseg dela v okviru naloge PVO je samo v lanskem letu narastel za 20 %. V primeru, da ne uspemo pridobiti novih kadrov, naročil Ministrstva za zdravje v okviru te skupine, skoraj ne bo nemogoče realizirati. Tudi v skupini Podnebne spremembe in zdravje, skupini Kemijski dejavniki tveganja iz okolja in v ostalih skupinah, se srečujemo s podobnimi problemi. Iz prej opisanega pa vidimo, da gre tu za ključne javnozdravstvene funkcije, ki jih mora udeleževati Nacionalni inštitut na področju javnega zdravja.

NIJZ je na področju epidemiologije umrljivosti, ki je ena od ključnih nalog javnega zdravja, v nekaj letih izgubil dve strokovnjakinji (odhod v pokoj in odhod iz NIJZ), prav tako v naslednjem letu pričakujemo upokožitev sodelavcev, ki se ukvarjajo s kodiranjem vzrokov smrti. Ker je analiza umrljivosti spričo epidemije Covid-19 postala še bolj pomembna kot prej, nujno potrebujemo kader, ki bo delal na epidemiologiji umrljivosti, tako s stališča kodiranja in vodenja zbirk podatkov kot metodologije ter vsebinske analitike in interpretacije podatkov ter javnozdravstvenega umeščanja podatkov in informacij v najustreznejši obliki za strokovno in odločevalsko javnost.

Zato je v dveh centrih NIJZ (CPRZ in ZPC) nujno potrebna krepitev javnozdravstvenih kapacitet (kadrovskih, finančnih in kapacitet znanja) za spremljanje in prikazovanje epidemiološkega stanja na morbiditeti zaradi kroničnih bolezni in epidemiološkega stanja, povezanega z mortaliteto nasploh. Potrebna je okrepitev epidemiologije nenalezljivih bolezni in njihovih socialnih, ekonomskih, okoljskih in komercialnih determinant oziroma proučevanje zdravja (od obolevnosti in umrljivosti do evalvacije ukrepov).

6. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

Zastavljene cilje smo v veliki meri dosegli. Kje cilji niso bili doseženi in razlogi za to, je natančneje pojasnjeno v Poglavju 9 tega poročila.

7. OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Zavod je v prvi polovici leta imela slabšo likvidnostno situacijo, vendar smo vseeno poizkušali iskati rešitve in poslovati relativno stabilno. Zaradi velikih projektov smo morali finančna sredstva za plačilo računov ves čas zalagati. Kljub temu smo uspeli plačevati svoje obveznosti in zagotavljati dokaj stabilno poslovanje. Prav tako smo učinkovito izpolnjevali tudi vse svoje pogodbene obveznosti tako do zunanjih uporabnikov, kot tudi notranjih. Zavod je na večjih področjih izboljšal način poslovanja, upošteval kljub skromnim sredstvom razvojne usmeritve in se trudil po svojih najboljših močeh zadovoljiti potrebe javnosti, prav tako pa tudi potrebe financerjev in ostalih uporabnikov naših storitev.

7.1. FINANČNI KAZALNIKI POSLOVANJA

Tabela 4: Finančni kazalniki poslovanja

KAZALNIK	LETO 2019	LETO 2020
1. Kazalnik gospodarnosti	0,99	1,00
2. Delež amortizacije v celotnem prihodku	0,03	0,02
3. Stopnja odpisanosti opreme	0,81	0,82
4. Dnevi vezave zalog materiala	38,74	13,30
5. Delež terjatev v celotnem prihodku	0,12	0,12
6. Koeficient zapadlih obveznosti	0,74	0,1
7. Kazalnik zadolženosti	0,55	0,57
8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi	0,77	0,81
9. Prihodkovnost sredstev	1,28	1,37

1. Kazalnik gospodarnosti = (celotni prihodki AOP 870 / celotni odhodki AOP 887)
Kazalnik gospodarnosti, ki prikazuje razmerje med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov, znaša za leto 2020 1,00 kar pomeni, da so celotni prihodki zadostovali za pokrivanje celotnih odhodkov. V letu 2020 smo zabeležili presežek prihodkov nad odhodki.
2. Delež amortizacije v celotnem prihodku = (amortizacija AOP 879 / celotni prihodki AOP 870)
Delež amortizacije v celotnih prihodkih znaša v letu 2020 2 %. Delež je podoben kot v predhodnih letih.

3. Stopnja odpisanosti opreme = (popravek vrednosti opreme AOP 007 / oprema in druga opredmetena osnovna sredstva AOP 006)
Stopnja odpisanosti opreme znaša v letu 2020 82 % in je na enakem nivoju kot v predhodnem letu. V kolikor bi dobili financirano vso amortizacijo, bi lahko nabavili oz. obnovili več opreme ter tako zmanjšali povečevanje odpisanosti opreme.
4. Dnevi vezave zalog materiala = (stanje zalog AOP 023: / stroški materiala AOP 873 x 365)
Dnevi vezave zalog materiala znašajo v letu 2020 13,30 dni. Glede na navedeno metodologijo izračuna kazalnika znašajo zaloge za nekoliko več kot 13 dni (cepiva).
5. Delež terjatev v celotnem prihodku = (stanje terjatev AOP 012 minus (AOP 013 in 014) / celotni prihodki AOP 870)
Delež terjatev v celotnem prihodku znaša za leto 2020 12 %.
6. Koeficient zapadlih obveznosti = (zapadle neplačane obvez. na dan 31. 12. / (mesečni promet do dobavit. AOP 871 / 12))
Koeficient zapadlih obveznosti se je v letu 2020 zelo izboljšal. V letu 2020 smo prejeli več sredstev za delovanje, kar se je poznalo na izboljšani likvidnosti. Pokrili smo lahko skoraj vse zapadle obveznosti. Na tem področju smo se zelo približali ciljni vrednosti koeficienta (0), kar bi pomenilo, da nimamo zapadlih obveznosti.
7. Kazalnik zadolženosti = (Tuji viri AOP 034+047+048+054+055) / Obveznosti do virov sredstev AOP 060)
Kazalnik zadolženosti prikazuje razmerje med tujimi viri in celotnimi obveznostmi do virov sredstev in znaša 0,57 v letu 2020, kar je nekoliko več kot v predhodnem letu.
8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi = (AOP 012+AOP 023) / AOP 034)
Kazalnik pokrivanja kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi znaša 0,81 v letu 2020 in kaže na to, da bi s svojimi gibljivimi sredstvi pokrili 81 % obveznosti. Gibljiva sredstva še ne zadostujejo za pokrivanje celotnih kratkoročnih obveznosti. Ustrezna vrednost kazalnika je 1,00, kar pomeni, da gibljiva sredstva zadostujejo za pokrivanje kratkoročnih obveznosti.
9. Prihodkovnost sredstev = (prihodek iz poslovne dejavnosti (AOP 860 / osnovna sredstva po neodpisani vrednosti AOP 002+004+006)
Kazalnik prihodkovnosti sredstev nam pove, koliko osnovnih sredstev imamo vloženi na enoto prihodka in predstavlja zasedenost obstoječih kapacitet. Kazalec prihodkovnosti sredstev se je, v primerjavi s predhodnim letom nekoliko zvišal in znaša 1,37. Razlog je v tem, da smo z osnovnimi sredstvi opravili več prihodkov kot v letu 2019.

8. OCENA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

Pravna podlaga za notranje revidiranje pri posrednih proračunskih uporabnikih je 100. člen Zakona o javnih financah (Ur. l. RS št. 11/11 – UPB, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZfisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18)), po katerem je za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega

poslovođenja in kontrol ter notranjega revidiranja odgovoren predstojnik neposrednega in posrednega uporabnika. Notranje revidiranje zagotavlja neodvisno preverjanje sistemov finančnega poslovođenja (menedžmenta) in kontrol ter svetovanje poslovođstvu za izboljšanje njihove učinkovitosti. Nosilec notranjega revidiranja na NIJZ je zunanja revizorska hiša.

V letu 2020 je bila izvedena notranja revizija na sledečih področjih:

- potni nalogi,
- avtorski honorarji,
- podjemne pogodbe.

Ugotovitve notranje revizije (povzeto po revizijskem poročilu):

- V primeru, ko potovanje vključuje tako letalski prevoz kot prevoz od kraja začetka potovanja (običajno kraj, kjer zaposlenih stanuje) do letališča, je iz vloge za službeno potovanje, prav tako pa iz obračuna potnega naloga, razvidno, da je zaposleni dobil kilometrino od kraja bivanja do ciljnega mesta (npr. Bruselj). Kilometrino je pravilno obračunana na relaciji od bivanja do letališča. Relacija je torej neustrezno prikazana. Prav tako je datum kilometrine neustrezno izkazan za primere, ko gre za večdnevno pot in je torej zaposleni prvi dan in zadnji dan dobil kilometrino za relacijo kraj bivanja–letališče. Ugotovitev nima vpliva na sam obračun.
- Iz obrazca »obračun knjiženih potnih stroškov« je razvidno, da je mogoče za priloge, ki dokazujejo nastale stroške, vnesti tudi opis stroška in številko računa. Ugotavljamo neenotno prakso pri izpolnjevanju: vnos opisa stroška + številke računa, vnos samo številke račune z opisom stroška »račun«.
- Glede na sprejeto Navodilo o službenih poteh, izobraževanju in šolanju zaposlenih se e-vlogi ob oddaji predloga za odobritev priložijo vse potrebne priloge (vabila, program, mail). Po končani službeni poti oz. izobraževanju se priložijo računi, katere povračilo zaposlenih zahteva. V primeru, da zaposleni nima dodatnih stroškov, kjer bi moral priložiti račune, teh prilog ni. Priloge, ki jih je priložil ob predlogu za odobritev, tako dokazujejo samo, da se poslovni dogodek namerava zgoditi, ne pa tudi, da se je dejansko zgodil. Pogosto te priloge obstajajo (npr. zapisniki sestanka z listo prisotnih), vendar jih v trenutni ureditvi k obračunu ni treba priložiti.
Prav tako zaposlenemu ni treba priložiti Poročila o udeležbi, razen če je službena pot financirana iz projekta.
- 173. člen ZUJF določa: »Če je zaposlenemu v službene namene odobrena uporaba lastnega avtomobila, se mu povrnejo stroški za občasno uporabo avtomobila v obliki kilometrine na podlagi potnega naloga. Kilometrino za uporabo lastnega avtomobila v službene namene znaša 18 odstotkov cene neosvinčenega motornega bencina – 95 oktanov za prevoženi kilometer. Kilometrino za stalno uporabo lastnega avtomobila za opravljanje dela iz pogodbe o zaposlitvi znaša 30 odstotkov cene neosvinčenega motornega bencina – 95 oktanov za prevoženi kilometer.« 1 Ugotavljamo, da cena kilometrine ni dosledno ažurirana glede na spremembo cen goriva.
- 166. člen ZUJP določa: »Če je zaposleni na službenem potovanju in ni upravičen do dnevnice v skladu s tem zakonom, mu pripada še en znesek regresa za prehrano v

primeru, da službeno potovanje traja več kot osem ur.« Ugotavljamo, da je zaposlenim v primeru, če je službeno potovanje trajalo več kot od 8 ur do 12 ur (ko ni upravičen do dnevnice), obračunan regres za prehrano v višini 3,94 EUR. V obračunu je vsebinsko napačno navedeno (Slovenija – od 8 do 12 ur – polna dnevnic), pravilneje bi bilo citirati zakonske podlage npr. »dodatni regres od 8 do 12 ur«.

- Pravila Skrbnega računovodenja v točki 1.12. določajo: »Knjigovodske listine so verodostojne, če se pri kontroliranju pokaže, da lahko strokovno usposobljene osebe, ki niso sodelovale v poslovnih dogodkih, na njihovi podlagi popolnoma jasno in brez kakršnihkoli dvomov spoznajo naravo in obseg poslovnih dogodkov«. Ocenjujemo, da je s prilogami e-vloge ob oddaji predloga za odobritev in nato še z priloženimi potrdili o višini stroškov za povračilo teh stroškov (kjer so ti stroški nastali) v veliki meri zagotovljena narava in obseg poslovnega dogodka, verodostojnost pa bi povečali z dokazili, da se je poslovni dogodek dejansko zgodil (torej: zapisniki sestanka, lista prisotnosti ipd.) in ne samo z dokazili, da je poslovni dogodek načrtovan.

Na podlagi opravljene revizije je revizija podala naslednje sklepne ugotovitve:

- sistem notranjih kontrol na revidiranih področjih je vzpostavljen.
- področja so normativno urejena z notranjimi navodili.
- avtorske in podjemne pogodbe so obračunane v skladu s podpisanimi pogodbami in davčno zakonodajo.
- pri obračunu potnih nalogov so upoštevana določila zakonodaje, prav tako so potni nalogi obračunani na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin.

Podana so bila priporočila in na podlagi ugotovitev revizorja so bili sprejeti ukrepi:

- takojšnja odprava in popravek obračunov, ki so posledica računovodske napake pri knjiženju;
- dopolnitev obstoječega Navodila za avtorske in podjemne pogodbe ter pogodbe o sodelovanju na področju potrditve in poročanja o opravljenem delu;
- dopolnitev obstoječega Navodila o službenih poteh, izobraževanju in šolanju zaposlenih v področju notranjih kontrol izpolnjenih potnih nalogov.

NIJZ ima izdelan tudi Register poslovnih tveganj NIJZ, ki ga posodabljam/dopolnjujemo skladno z določili akta, ki določa obvladovanje tveganj (OP Obvladovanje tveganj) in sistem notranjih kontrol.

V zadnjih 3 letih smo izvedli izboljšave na področju:

- preglednosti in transparentnosti poslovnih procesov in poslovanja,
- obvladovanja in nabora odobrenih dobaviteljev,
- informacijske varnosti in informacijske tehnologije,
- transparentnosti na področju delovnega časa, stalne pripravljenosti, službenih poti in evidentiranja prisotnosti na delovnem mestu,
- vzpostavitev kontinuiranega nadzora nad obvladovanjem tveganj v procesih s strani lastnikov procesov,

- ureditve licenc.

Kljub izboljšavam pa obstajajo še vedno tveganja, ki jih ne moremo obvladovati v zadostni meri:

- nedelovanje plačilnega prometa,
- nadzor nad porabo sredstev in nezadostni finančni resursi (ne pokrivanj stroškov in splošni stroškov po programih),
- pokrivanje stroškov dela redno zaposlenih v času, ko se konča velik del projektov, izvedba novih pa še ne zagotavlja potrebnih prihodkov, pomanjkanje razpoložljivih kadrov na trgu dela (npr.: informatiki).

9. POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI

Tabela 5: Nedoseženi cilji, ukrepi ter terminski načrt za ukrepanje

NEDOSEŽENI CILJI	UKREPI	TERMINSKI NAČRT ZA DOSEGANJE
Priprava izhodišč za Strategijo digitalizacije slovenskega zdravstva (eZdravja).	NIJZ je samostojno pristopil k oblikovanju vsebinskih izhodišč, ki bodo uporabljena kot osnova pri pripravi strategije na področju digitalizacije slovenskega zdravstva.	MZ je oblikoval delovno skupino za pripravo strategije v začetku januarja 2020. Delovna skupina za pripravo strategije je bila po nastopu novega ministra razpuščena.
Izvedba nacionalne raziskave o izkušnjah pacientov v bolnišnicah	Raziskava se prestavi na leto 2021 oziroma obdobje, ko bodo izvajalci zdravstvene dejavnosti v večji meri lahko normalizirali svoje poslovanje.	Gradiva in metodologija za izvedbo raziskave je pripravljena, tako da k izvedbi lahko pristopimo takoj po izboljšanju epidemičnih razmer.
Odložene naloge na proučevanju in razvoju zdravja zaradi dela na prednostnih temah, povezanih s sindemijo Covid-19.	Na vseh področjih dela je prišlo do odzivnosti na spremenjeno epidemiološko situacijo in naloge so se dopolnile z aktivnostmi za obvladovanje Covid-19 sindemije; nujne naloge so bile izvedene, naloge, ki zaradi organizacije dogodkov ali terenskega dela niso bile izvedljive, pa so bile po presoji prenešene v digitalno okolje ali zamaknjene na čas po epidemiji.	Obeležitve in dogodki, ki so bili aktualni v letu 2020, so bili nadomeščeni s spletnimi aktivnostmi; aktivnosti, ki so prenosljive (dogodki in predstavitve, ...) pa bodo izvedeni, ko bodo to omogočale razmere; enako velja za aktivnosti, ki zahtevajo delo s terenom in so navedene v podrobnem tabelaričnem poročilu.
Poročilo o izvedenem programu Varno s soncem 2020	Izvedba programa Varno s soncem 2020 je bila zaradi omejenega delovanja šol in vrtcev v spomladanskem in jesenskem času, pa tudi vpetosti članov skupine v dogajanje v zvezi s koronavirusom, realizirana v omejenem obsegu.	Aktivnosti so do srede marca 2020 potekale točno po planu, pričeli smo že z zbiranjem prijav. Z zaprtjem vrtcev in prehodom šolanja na daljavo so se dejavnosti prekinile. Posledično smo v začetku junija preklicali izvedbo programa Varno s

	Zaradi sezonske narave, teh dejavnosti nismo mogli prestaviti v drug del leta.	soncem 2020 v običajni obliki. Osnovne šole in vrtce smo vseeno pozvali k osveščanju o pomenu izvajanja zaščite pred UV sevanjem in jim v podporo na spletnih straneh na lokaciji Varno s soncem objavili e-gradiva za pomoč pri izvajanju aktivnosti za osveščanje o preventivnih ukrepih za zaščito pred UV sevanjem. Glede na odzive posameznih vrtcev in šol so marsikje, predvsem v vrtcih, vseeno izvedli program v podobni obliki kot prejšnja leta. Ker je bil program v običajni obliki odpovedan in ker od oktobra dalje vrtci in šole ponovno niso delovali v običajni obliki, poročila o izvedbi Varno s soncem 2020 nismo mogli pripraviti.
Izdelava in objava dokumentov, ki povezujejo aktualne okoljske (onesnažila v zraku) in zdravstvene podatke, na spletni strani NIJZ.	Naloga zaradi vpetosti članov skupine v dogajanje v zvezi s koronavirusom ni bila izvedena v načrtovanem obsegu.	Zaradi vpetosti v dogajanje v zvezi s koronavirusom smo dokument »Poročilo s pregledom vpliva onesnaženega zraka s PM na zdravje, po posameznih območjih (obdobje 2017-2019)« bomo zaključili v februarju 2021.

10. OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

Program Svit s populacijskim odkrivanjem predrakavih sprememb in zgodnjih oblik raka debelega črevesa in danke vpliva na izboljšanje zdravja prebivalcev Slovenije, kar ima pozitiven vpliv na stroške zdravstvene blagajne in produktivnost gospodarstva zaradi manjšega števila novih primerov raka, krajšega obdobja bolniške odsotnosti in možnosti uporabe cenejših tehnik zdravljenja.

Program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni (Program Skupaj za zdravje) vključuje preventivne preglede v ambulantah družinske medicine ter obravnave za spremembo življenjskega sloga in krepitev duševnega zdravja v centrih za krepitev zdravja. Program prispeva k zgodnjemu odkrivanju dejavnikov tveganja in znakov kroničnih bolezni ter pomembno prispeva k zmanjševanju bremena bolezni srca in ožilja, bolezni dihal, bolezni prebavil, mišičnoskeletnih bolezni in duševnih motenj. Preprečevanje bolezni in pravočasno zdravljenje zmanjšujeta bolniške odsotnosti in znižujeta stroške zdravljenja.

Ministrstvo za javno upravo je v letu 2019 izvedlo evalvacijo projekta eZdravje. V dokumentu z nazivom »Vrednotenje učinkov implementacije projekta eZdravje: eRecept in eNaročanje« so prikazane glavne ugotovitve, in sicer z vidika ustreznosti, skladnosti in potencialnih učinkov, kot so bili predvideni v okviru zasnove projekta.

(https://www.stopbirokraciji.gov.si/fileadmin/user_upload/mju/templates/pdf/POROCILO_eZdravje.pdf). Ključni pristop vrednotenja je bila kvantitativna metoda za ocenjevanje in prikaz stroškovnega ter ekonomskega vidika vrednotenja. Delno je zajeta tudi kvalitativna metoda vrednotenja, ki se navezuje na kvantitativno metodo vrednotenja v povezavi s prikazom poenostavitve in razbremenitve deležnikov v samem procesu obeh podprojektov. Ministrstvo za javno upravo ugotavlja, da se z uvedbo informacijskih rešitev eRecepta in eNaročanja ocenjeni prihranki na letni ravni povečujejo iz leta v leto in segajo do 20,7 mio EUR prihrankov na letni ravni, tako časovnih kot finančnih za različne deležnike.

Eno zdravje je koncept, ki so ga mednarodne organizacije uradno sprejele leta 1984 in poudarja, da na človeško zdravje vplivajo številni dejavniki, od katerih imata glavni vpliv zdravje živali in stanje okolja. Cilj enega zdravja je zagotoviti, ohranjati in izboljševati zdravje ljudi in živali ob hkratni zaščiti okolja.

Družbene in okoljske spremembe povezane tudi z urbanizacijo, mobilnostjo populacije, ustvarjajo nove priložnosti za nove izbruhe. Podnebne spremembe bodo tudi v prihodnje vplivale na tveganja zaradi nalezljivih bolezni. Nekatere nalezljive bolezni bodo te spremembe omejevale, za druge pa ustvarjale nove priložnosti. Tudi hitro prilagajanje mikroorganizmov je olajšalo vrnitev starih nalezljivih bolezni in pojav novih. S hitrim razvojem odpornosti proti protimikrobnim zdravilom za veliko vrsto parazitarnih, bakterijskih in virusnih okužb, je postalo njihovo zdravljenje manj učinkovito.

Vse našteje spremembe s katerimi se v današnji dobi soočamo, vodijo k razmišljanju »pojav nalezljive bolezni ali izbruha v enem kraju, eni državi lahko predstavlja svetovni problem«.

Z vidika javnega zdravja je pomembno, da dogajanje skrbno spremljamo in na podlagi dokazov podprtih dejstvi, sprejemamo ustrezne javnozdravstvene ukrepe.

Pomembna naloga NIJZ je pregled dokumentov, v katerih je načrtovano umeščanje posegov v prostor (npr. občinski prostorski načrti, državni prostorski načrti, načrtovani posamezni posegi v prostor.....) Namen pregleda teh dokumentov je ugotoviti ali bodo načrtovani posegi imeli vpliv na okoljsko determinanto zdravja (kakovost zraka, nivo hrupa, EMS ....). Pri tem pregledujemo tako vplive posegov na že obstoječa bivalna območja, kakor tudi vplive na načrtovana bivalna območja obstoječih dejavnosti v obravnavanem prostoru. V kolikor ugotovimo da bodo načrtovani posegi ali obstoječe dejavnosti vplivale na zdravje ljudi (okoljski dejavniki tveganja) podamo predloge in zahteve za spremembo le teh. Namen je zagotoviti zdravo bivalno okolje, ki ne bo imela negativne vplive na zdravje ljudi.

11. DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE IN POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH

11.1. PREDSTAVITEV ZAPOSLENIH PO POKLICIH IN PODROČJIH DELA

11.1.1. Analiza kadrovanja in kadrovske politike

Obrazec 3: Spremljanje kadrov 2020

Priloga_Excel datoteka »Obrazec 3 - Spremljanje kadrov 2020«.

Obrazec 3 - Spremljanje kadrov 2020

V letu 2020 smo zaposlovali na različnih področjih dela (delo na projektih, povečan obseg dela, nadomeščanje odhodov zaposlenih ter nadomeščanje zaposlenih na porodniških odsotnostih). Iz naslova projektних sredstev Projekta "Ukrepi na področju obvladovanja širitve covid-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva" smo v letu 2020 dodatno zaposlili 9 zaposlenih.

Na NIJZ je bilo na dan 31. 12. 2020 v rednem delovnem razmerju 576 zaposlenih, od tega je bilo 129 zaposlenih za določen čas.

Od vseh navedenih zaposlenih je bilo na dan 31. 12. 2020 zaposlenih 24 pripravnikov, 10 zdravnikov specializantov, od tega 2 v kategoriji VII. Preostali zaposleni (porodniška ali daljša bolniška odsotnost od 30 dni). 34 zaposlenih je bilo zaposlenih s krajšim delovnim časom od polnega (od tega 9 v skladu s predpisi s področja starševskega varstva in 14 v skladu s predpisi s področja invalidskega zavarovanja). 14 je bilo zaposlenih za dopolnilno delo (skladno s 147. členom Zakona o delovnih razmerjih). Za nadomeščanje odsotnih zaposlenih so bili na dan 31. 12. 2020 v delovnem razmerju 3 zaposleni.

Tabela 11.1: Pregled števila zaposlenih na dan 31. 12. 2020

	Št. zap. za ned. čas	Št. zap. za dol. čas	Skupaj
Število zaposlenih na dan 31. 12. 2020	447	129	576

Glede na realizirano skupno število zaposlenih v letu 2020, planiranega števila zaposlenih nismo presegli.

Prilivi in odlivi kadrov

Do 31. 12. 2020 se je na NIJZ na novo zaposlilo 74 zaposlenih (projekti 14, nadomeščanje porodniške odsotnosti 2, 25 pripravnikov, 2 DDR (dopolnilno delovno razmerje), 22 zaposlitev za določen čas in 9 zaposlitev za nedoločen čas.

Zaposlitev je prenehala 43 zaposlenim (5 upokojitev, 2 dopolnilno delovno razmerje, 10-im pripravnikom, pri preostalih 26 pa je šlo za prenehanje pogodb za določen čas ali za sporazumno odpoved delovnega razmerja).

11.1.2. Ostale oblike dela

V letu 2020 smo sklenili skupaj 202 pogodb, od tega 93 avtorskih, 50 podjemih ter 59 pogodb o sodelovanju.

Vse pogodbe so bile v skladu z veljavnimi predpisi. Sklenili smo jih iz razlogov priprave in izvedbe projektov, storitev izobraževanj in usposabljanj, predavanj ter za izvajanje programa Svit. Gre za področja, kjer je bilo zahtevano sodelovanje strokovnjakov, ki jih NIJZ ne zaposluje.

Glavna področja, za katera smo sklenili podjeme pogodb so:

- Model skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanja neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih – MoST;
- Sodelovanje pri pripravi strokovnih smernic in priporočil izvajanja programa, načrtovanja programa in informacijskega sistema programa SVIT ter sodelovanje na multidisciplinarnem konziliju Programa Svit v letu 2020;
- Vodenje in regijska koordinacija Nacionalnega programa primarne preventive KNB za odraslo populacijo;
- Nacionalna koordinacija na področju primarne preventive bolezni srca in ožilja;
- Delo v sklopu aktivnosti svetovalnega telefona za pomoč pri opuščanju kajenja;
- Storitve priprave in izvedbe izobraževanj za nove sodelavce za delo na Svetovalnem telefonu za pomoč pri opuščanju kajenja;
- Sodelovanje pri pripravi strokovnih smernic in priporočil izvajanja programa SVIT, načrtovanja programa in informacijskega sistema, izobraževanje, zagotavljanje kakovosti in evalvacij;
- Pregled toksikoloških izvidov umrlih zaradi drog v letu 2019;
- Praktično usposabljanje, individualne konzultacije in regijske supervizije za izvajalce psihoedukativnih delavnic v okviru Programa za krepitev zdravja iz Centrov za krepitev zdravja/ Zdravstvenovzgojnih centrov.

Glavna področja avtorskih pogodb:

- Model skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanja neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih – MoST;
- Sodelovanje pri izvedbi usposabljanj za strokovni kader v centrih za duševno zdravje;
- Temeljno usposabljanje za izvajalce standardnega tima v okviru Programa za krepitev zdravja iz Centrov za krepitev zdravja/Zdravstvenovzgojnih centrov;
- Sodelovanje pri izvedbi Usposabljanja strokovnega kadra centrov za duševno zdravje odraslih;
- Priprava gradiva in izvedba predavanja "Fiziološki vpliv telesne nedejavnosti na zdravje v okviru" Temeljnega usposabljanja za izvajalce standardnega tima v zdravstvenovzgojnem centru.

- Storitve priprave in izvedbe predavanj z naslovom "Uvod in teoretična izhodišča za Testiranje telesne pripravljenosti odraslih oseb«
- Delavnica »Praktična izvedba Testiranja telesne pripravljenosti odraslih in starejših oseb« z interpretacijo rezultatov;
- Storitve priprave in izvedbe izobraževanj za nove sodelavce za delo na Svetovalnem telefonu za pomoč pri opuščanju kajenja;
- Izvedba predavanja v okviru izobraževanja histopatologov Programa Svit;
- Drugi avtorski izdelki za potrebe projektov.

Strošek za izplačila po avtorskih honorarjih znaša 99.293,13 EUR bruto, oziroma 108.607,09 EUR z vsemi prispevki in dajatvami. Strošek za izplačila po podjemnih pogodbah pa znaša 25.899,23 EUR bruto oziroma 34.803,60 EUR z vsemi prispevki in dajatvami.

Preko agencij nismo zaposlovali, prav tako nismo izvajali javnih del, smo pa se poslužili študentskega dela, predvsem za delo v Klicnem centru za informacije o novem koronavirusu ter za ostala administrativna dela vezana predvsem na obdelavo anket.

Tabela 11.2: Stroški v letu 2020 za vrste zdravstvenih storitev

Vrste zdravstvenih storitev	Strošek v letu 2020	Število izvajalcev
lastni zaposleni	/	/
zunanjji izvajalci	144.400	198

11.1.3. Izobraževanje, specializacije in pripravništva

Na področju strokovnega izpopolnjevanja so prevladovale aktivne udeležbe na strokovnih posvetih, konferencah in kongresih.

V letu 2020 se je 35 zaposlenih udeležilo izobraževanja v tujini, v Sloveniji se je udeležilo izobraževanj 115 zaposlenih. Zaposleni so de udeležili: konference ICIMTH2020, HWP-workshop, International Conference on Integrated Care 2020, BFHA konferenca, Svetovni kongres javno zdravje, Master Facilitation program, Cisco live, ECDC zimske delavnice, International Conference on Cancer Nursing, udeležba na delavnici Creating Demand for Health, Cepljenje nosečnic, otrok, mladostnikov in zdravstvenega osebja, Obvladovanje merilne opreme, Mednarodna konferenca učiteljev in študentov družinske medicine, In memoriam Duana Reja, Predstavitev centrov za krepitev zdravja in predstavitev skupnostne obravnave, Strokovni posvet regijskih koordinatorjev duševnega zdravja, Vzgoja in zdravje v digitalnem in realnem svetu, Webinar Triple, Obvladovanje raka v času COVID, Zgodnji odnosi in njihov vpliv na razvoj osebnosti skozi teorijo navezovanja, Tečaj MD101, Eno zdravje, Aktualni izzivi v preventivi v času COVID-a. Znanstvena konferenca, Udeležba na 21. Forumu o preventivi BSŽ, Informacijska rešitev za zajem pisnih izjav volje pacientov, Srečanje edukatorjev - mentorjev in izvajalcev delavnic za osebe s sladkorno boleznijo v centrih za krepitev zdravja, Izobraževanje s področja vadbe v nosečnosti, SDMI, Strokovno srečanje HPV infekcije in pomen cepljenja, Relavanca

znanosti in izobraževanja, Trening Aserktivnosti, Predstavitev raziskave iz CRP projekta, kongres Šport za vse, 6. kongres ginekologov in porodničarjev Slovenije, Izobraževalni dan ZORA, SVITOV dan, Tečaj laktacije in svetovanje o dojenju, Posvet v zvezi z delovno uspešnostjo javnih uslužbencev, Obvezno izobraževanje za odgovorne osebe veletrgovca z zdravili, Hladna veriga, Forum o preventivi bolezni srca in žil, Urgentno stanje v infektologiji, izobraževanje TPO z uporabo AED, Zakonodaja in področja zdravstva in poklicna etika, Mednarodna konferenca Za človeka gre, Strokovno izpopolnjevanje za magistre farmacije, Sekcija za preventivno medicino, Strokovno srečanje UV sevanje, Posvet na temo socialnega čustvenega učenja v sklopu projekta Learn 2BE, Preizkus strokovne usposobljenosti za delo v arhivu.

Na dan 31. 12. 2020 se je izobraževalo oziroma dodatno šolalo 21 zaposlenih. V dodiplomske programe 1. stopnje je bil vpisan 1 zaposlen, v dodiplomske programe 2. stopnje so bili vpisani 3 zaposleni, v podiplomske programe 3. stopnje 7 zaposlenih. 5 podiplomskih študijev je na dan 31. 12. 2020 potekalo v breme NIJZ ter 4 dodiplomski študiji. 11 zaposlenih ima sklenjeno pogodbo o omogočanju odsotnosti zaradi izobraževanja.

V letu 2020 sta izobraževanje zaključila 2 zaposlena in sicer podiplomski program 3. stopnje.

Na dan 31. 12. 2020 smo zaposlovali tudi 10 zdravnikov specializantov. Do 31. 12. 2020 so 3 specializanti uspešno opravili specialistični izpit in zaključili specializacijo iz javnega zdravja in smo jih po končani specializaciji zaposlili kot specialiste javnega zdravja. Stroške specializacij krije ZZS. V letu 2020 smo zaposlili 1 zdravnika sekundarija.

Tudi v letu 2020 smo kot učna ustanova omogočali usposabljanje pripravnikom. Na dan 31. 12. 2020 je na NIJZ opravljalo pripravništvo 24 pripravnikov (23 sanitarnih inženirjev, 1 psiholog v zdravstveni dejavnosti). Za vse je NIJZ dobil povrnjene stroške dela s strani ZZS.

11.1.4. Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem

Zunanjim izvajalcem smo oddali storitve razvidne iz spodnjega pregleda. Za izvajanje teh storitev nimamo lastnih zaposlenih, zato najemamo zunanjega izvajalca. Največja postavka je vzdrževanje programa eZdravje, kjer gre za osnovno in dopolnilno vzdrževanje infrastrukturnih ter uporabniških informacijskih rešitev (eRecept, eNaročanje, Referenčne ambulante, eKomunikacije, eRCO, Centralni register podatkov o pacientu, zVEM, Telekap, eTriaža, Teleradiološki portal, zNET, Varnostna shema ipd.), ki so bile razvite na Ministrstvu za zdravje v sklopu projekta eZdravje in se danes vzpostavljajo oziroma že uporabljajo na nacionalni ravni.

Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve	Strošek v letu 2020 v €	Število zunanjih izvajalcev
poštne storitve	1.150.177,24	1 (javni razpis) + 2 pogodba
tiskarske storitve	362.113,58	4 (javni razpis) +2 naročilnica
čiščenje	630.202,33	6x

Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve	Strošek v letu 2020 v €	Število zunanjih izvajalcev
		pogodbe+8x naročilnice
prevoz cepiv	151.522,81	1 (javni razpis)
laboratorijske storitve	630.202,33	40
vzdrževanje računalniških programov	3.469.281,02	31
varovanje	159.730,37	14
vzdrževanje poslovnih objektov	135.037,53	30
študentski servis	545.918,44	6
prevajanje in lektoriranje	34.008,59	7
zunanj izvajalci na projektih	932.191,34	66

11.2. POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJH V LETU 2020

Obrazec 4: Poročilo o investicijskih vlaganjih 2020

V letu 2020 smo kupili licence za vzpostavitev informacijskih rešitev eRCO (nadgradnje) v vrednosti 14.795,00 €, centralnih aplikacij eNaročanja (nadgradnje) 604.985,00 €, referenčne ambulante (dograditve) 15.177,00 €, CRPP (dograditve) 221.030,00 €, zVem 123.115,00 €, eTriaža 106.757,00 €, licence za delovanje eZdravje in ostalih programov 1.236.077,94 €. Investicije v teku smo povečali za 165.580,85 € (licence za storitev za podporo IPPO), v uporabo predali za 749.679,86 € licenc za IPPO produkcijo GENIS. Odpisane so bile SPSS mrežne licence, ki niso več veljavne in uporabne 48.099 €.

V letu 2020 smo nabavili hladilne omare za shranjevanje cepiv 17.402 €, računalniško opremo mrežna stikala in usmerjevalnike informacijskih podatkov 467.980 €, klimatske naprave 12.095 €, pisarniško pohištvo 57.289 €, druga oprema in drobní inventar 6.492 €, prav tako smo odpisali del navedene opreme zaradi dotrajanosti, uničenih naprav in nedelujoče opreme (hladilna oprema v vrednosti 75.155 €, računalniška oprema 750.110 €, klimatske naprave 9.197 €, pohištvo 1.378 €).

11.3. POROČILO O OPRAVLJENIH VZDRŽEVALNIH DELIH V LETU 2020

Obrazec 5: Poročilo o vzdrževalnih delih 2020

Načrtovani stroški vzdrževanja za leto 2020 so bili v višini 3.690.919 EUR. NIJZ je realiziral 103,11 % načrtovanih stroškov storitev na področju vzdrževanja. Najvišji strošek vzdrževanja predstavlja vzdrževanje računalniških programov v višini 3.469.281 EUR. Večina vzdrževanja računalniških programov (2.986.790 EUR) gre za potrebe eZdravja, medtem ko so ostala vzdrževanja za potrebe vzdrževanj zbirk (RIZDDZ), enoletna vzdrževanja licenc MS, enoletno

vzdrževanje Novell licenc, in vzdrževanja podjetja Unistar in Pronet, vzdrževanje omrežja HKOM...

Med vzdrževanji programske opreme so pogodbeni stroški na programu, katere nam pokriva Ministrstvo za zdravje preko izstavljenih zahtevkov. Ostala vzdrževanja, ki jih vodimo med stroški so za: poslovne objekte (redni mesečni servisni in letni inšpekcijski pregledi dvigal po zakonsko predpisani periodiki z nujnimi popravili, redni letni preventivni pregledi dimnikov in naprav za detekcijo CO, redno letno dezinfekcijsko čiščenje in servisiranje klimatskih naprav z zakonsko predpisanimi preizkusi plinotesnosti naprav in instalacij zaradi ozonu škodljivih plinov ..., redni periodični pregledi in servisi aktivne požarne zaščite, kot so protipožarni senzorji, sistem zasilne razsvetljave in strelovodov, redno letno periodično pregledovanje hidrantov in ročnih gasilnih aparatov z rednim posodabljanjem zastarele in neuporabne opreme, redno letno servisiranje službenih vozil z dvakrat letnim menjavanjem pnevmatik ter rednimi letnimi tehničnimi pregledi za podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja, redno pred in posezonsko ter interventno servisiranje sistemov centralnega ogrevanja in prezračevanja, ter intervencijsko vzdrževanje vodovodnih instalacij ter kanalizacij, in posledic meteornih izlivov, poplav ali poškodb na stenah, tleh in stropovih; redno predsezonsko vzdrževanje streh in ostrešij z nujnimi intervencijskimi servisi (odstrnjevanje snega s streh, pobijanje ledenih sveč, odstranjevanje posledic viharjev in neurij, potresov in drugih nesreč, ...), redno interventno vzdrževanje in servisiranje električnih in UTP (internetnih) instalacij in opreme, periodično testiranje, umerjanje in validiranje laboratorijske opreme, kot so hladilne komore, hladilne skrinje in hladilniki, defibrilatorji, termometri, merilni instrumenti in sistemi za nadzor temperatur.

RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2020

Oseba odgovorna za pripravo računovodskega poročila:
Kristina Kuhanec Tratar, vodja finančno-računovodske službe

Odgovorna oseba:
Milan Krek, dr. med., spec.

12
PO POBLASTILU
št. 020-7/2020-1 z dne 5. 5. 2020
Tanja Amon

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJE PRILOGE:

- Priloge iz Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04 in 120/07, 124/08, 58/10, 104/10, 104/11, 86/16 in 80/19):
  - a) Bilanca stanja (priloga 1)
  - b) Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (priloga 1/A)
  - c) Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (priloga 1/B)
  - d) Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov (priloga 3)
  - e) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (priloga 3/A)
  - f) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (priloga 3/A-1)
  - g) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (priloga 3/A-2)
  - h) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (priloga 3/B)
  - i) kopije obrazcev oddanih na AJPES kopijo potrdila o oddaji.
- Dodatne priloge ministrstva brez bilančnih izkazov:
  - **Obrazec 1a:** Poročanje o programu javnega zdravja 2020
  - **Obrazec 1b:** Poročanje po pogodbi z ZZS 2020
  - **Obrazec 2:** Izkaz prihodkov in odhodkov 2020
  - **Obrazec 3:** Spremljanje kadrov 2020
  - **Obrazec 4:** Poročilo o investicijskih vlaganjih 2020
  - **Obrazec 5:** Poročilo o vzdrževalnih delih 2020
  - **Obrazec 6:** Terciarna dejavnost 2020

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

1. Pojasnila k postavkam bilance stanja in prilogam k bilanci stanja
2. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
  - 2.1. Analiza prihodkov (konti skupine 76)
  - 2.2. Analiza odhodkov (konti skupine 46)
  - 2.3. Analiza poslovnega izida
    - 2.3.1. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
    - 2.3.2. Pojasnila k izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
    - 2.3.3. Pojasnila k izkazu računa financiranja določenih uporabnikov
    - 2.3.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
3. Poročilo o porabi sredstev poslovnega izida iz leta 2019 in preteklih let
4. Predlog razporeditve ugotovljenega poslovnega izida za leto 2020.

1. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA

1.1. SREDSTVA

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Konti skupine 00 in 01 – Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve (AOP 002 in 003)

V bilanci stanja izkazujemo naslednja stanja:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2019	2020	Indeks
001	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve			
002	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja			
003	Dolgoročne premoženjske pravice	14.924.918	16.221.807	108,69
005	Druga neopredmetena sredstva			
006	Terjatve za predujme iz naslova vlaganj			
007	Neopredmetena sredstva v gradnji ali izdelavi		392.850	
00	Skupaj AOP 002	14.924.918	16.614.657	111,32
01	Popravek vrednosti AOP 003	10.963.784	12.331.993	112,48
00-01	Sedanja vrednost neopredmetenih sredstev	3.961.133	4.282.664	108,12

V letu 2020 smo kupili licence za vzpostavitev informacijskih rešitev eRCO (nadgradnje) v vrednosti 14.795,00 €, centralnih aplikacij eNaročanja (nadgradnje) 604.985,00 €, referenčne ambulante (dograditve) 15.177,00 €, CRPP (dograditve) 221.030,00 €, zVem 123.115,00 € eTriaža 106.757,00 €, licence za delovanje eZdravje in ostalih programov 1.236.077,94 €. Investicije v teku smo povečali za 165.580,85 € (licence za storitev za podporo IPPO), v uporabo predali za 749.679,86 € licenc za IPPO produkcijo GENIS. Odpisane so bile SPSS mrežne licence, ki niso več veljavne in uporabne 48.099 €.

Konti skupine 02 in 03 – Nepremičnine (AOP 004 in 005)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2019	2020	Indeks
020	Zemljišča	464.105	464.105	100,00
021	Zgradbe	7.045.024	7.247.783	102,87
022	Terjatve za predujme za nepremičnine			
023	Nepremičnine v gradnji ali izdelavi	50.423	44.774	88,79
029	Nepremičnine trajno zunaj uporabe			
02	Skupaj AOP 004	7.559.551	7.756.661	102,61
03	Popravek vrednosti nepremičnin AOP 005	3.958.839	4.150.387	104,84
02-03	Sedanja vrednost nepremičnin	3.600.712	3.606.274	100,15

V uporabo smo predali ureditev mansarde na Zaloški 29, s tem zmanjšali zgradbe v pridobivanju v vrednosti 202.758,61 €, ostaja 44.774,00 € na zgradbah v pridobivanju (stroški načrtov za investicije).

V poslovnih knjigah so knjižene naslednje nepremičnine:

- zgradba Trubarjeva 2,
- zgradba Zaloška 29,
- zgradba Glonarjeva,
- zemljišče Trubarjeva, Obrežna, Prešernov trg
- stavba in garaža Ob Suhi 5b,
- zemljišče (Zaloška 29),
- zemljišče (Ipavčeva 18),
- zemljišče (Vipavska cesta 13),
- zemljišče (Ulica Arhitekta Novaka 2B),
- zgradba Zaloška 29 (nova stavba),
- zgradba OE Koper,
- del zgradbe (OE Celje),
- del zgradbe (OE Nova Gorica),
- zgradba (OE Novo Mesto- Muzejska 5),
- del zgradbe (OE Koper),
- del zgradbe (OE Murska Sobota).

Za nepremičnine imamo in urejamo zemljiško knjižno dokumentacijo, ki je/bo kot kopija odložena v računovodski dokumentaciji in original v dokumentaciji ustanovitve pravne osebe-zavoda.

Konti skupine 04 in 05 – Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva (AOP 006 in 007)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2019	2020	Indeks
040	Oprema	7.166.264	6.835.102	95,38
041	Drobni inventar	893.269	885.313	99,11
042	Biološka sredstva			
043	Vlaganja v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti			
045	Druga opredmetena osnovna sredstva	73.367	73.367	100
046	Terjatve za predujme za opremo in dr.o.os			
047	Oprema in druga opr.os.s., ki se pridobivajo	2.684	2.684,00	100
049	Oprema in druga opr.os.s.trajno zunaj uporabe			
04	Skupaj AOP 006	8.135.584	7.796.465	95,83
05	Popravek vrednosti opreme AOP 007	6.553.576	6.405.422	97,74
053	Popravek vrednosti vlaganj v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti			
04-05	Sedanja vrednost opreme	1.582.009	1.391.043	87,93

V letu 2020 smo nabavili hladilne omare za shranjevanje cepiv 17.402 €, računalniško opremo mrežna stikala in usmerjevalnike informacijskih podatkov 467.980 €, klimatske naprava 12.095 €, pisarniško pohištvo 57.289 €, druga oprema in drobni inventar 6.492 €, prav tako smo odpisali del navedene opreme zaradi dotrajanosti, uničenih naprav in

nedelujoče opreme (hladilna oprema v vrednosti 75.155 €, računalniška oprema 750.110 €, klimatske naprave 9.197 €, pohištvo 1.378 €).

Konti skupine 08 – Dolgoročne terjatve iz poslovanja (AOP 010)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2019	2020	Indeks
084	Dolgoročne terjatve za vnovčena poročila	0		
085	Dolgoročne terjatve iz poslovanja	17.385	19.085	109,78
	- do uporabnikov državnega proračuna	0		
	- do uporabnikov občinskih proračunov	0		
	- ostale dolgoročne terjatve iz poslovanja	17.385	19.085	109,78
086	Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema	0		
089	Oslabitev vrednosti dolgoročnih terjatev iz poslovanja	0		
08	SKUPAJ	17.385	19.085	109,78

Dolgoročne terjatve iz poslovanja so se v letu 2020 povečale za 1.700 EUR. Že v letu 2016 smo po pogodbi plačali varščino za najem poslovnih prostorov z ID oznako 2682-669-5 v izmeri 103,28 m² na Tehnološkem parku 24 (objekt E) v višini 2.065 EUR. Varščina je za obdobje 10 let. Višina terjatev iz poslovanja je opredeljena v višini dveh mesečnih najemnin. V letu 2019 smo dodatno plačali, v skladu s pozivom vodilnega partnerja Marand d.o.o., rezervni sklad za projekt Ekosmart v višini 4.894 EUR (v letu 2017 že plačali 1.194 EUR).

Rezervni sklad je nakazan na depozitni račun odprt pri notarki. Narejen je notarski zapis o hrambi denarja. V letu 2019 smo dodatno plačali varščino za najem poslovnih prostorov Tabor 9 v višini 2.500 EUR, 4.484 EUR za rezervni sklad projekta Ekosmart in 2.247 EUR, kar predstavlja 10 % prejetega zneska za 5.potrjeno poročilo projekta EkoSmart. Nakazilo je skladno z notarskim zapisnikom o hrambi denarja in je deponirano pri notarki.

V letu 2020 so se nam dolgoročne terjatve iz poslovanja povečale za 1.700 EUR za varščino za najem prostorov na Taboru. Ta varščina je bila za prostore, ki služijo za klicni center oziroma za potrebe epidemije (Covid-19).

B) KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 10 – Denarna sredstva v blagajni in takoj vnočljive vrednostnice (AOP 013)

Denarna sredstva v blagajni in takoj vnočljive vrednostnice znašajo na dan 31. 12. 2020 1.921 EUR.

Konti skupine 11 – Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah (AOP 014)

Denarna sredstva na računih znašajo na dan 31. 12. 2020 skupaj 2.092.051 EUR, od tega po posameznih bankah in drugih finančnih ustanovah:

- 2.092.050,85 UJP BANKA SLOVENIJE

Na transakcijskem računu UJP je na evrskem računu znesek v višini 2.091.619,27 EUR in dolarskem računu znesek 530 USD, kar znese preračunano v EUR 431,56 EUR.

Konti skupine 12 – Kratkoročne terjatve do kupcev (AOP 015)

Kratkoročne terjatve do kupcev znašajo 33.174,45 EUR. Stanje terjatev predstavlja 0,08 % celotnega prihodka, kar pomeni, da se le te poravnajo v skladu s pogodbenimi roki, oziroma v skladu s plačilnimi pogoji zavoda.

Neplačane terjatve v letu 2020 ne ogrožajo likvidnost zavoda.

NAZIV	ZNESEK TERJATVE	v EUR
		PLAČANO
ŽZD LJUBLJANA CELOVŠKA CESTA 004 1000 LJUBLJANA	2.559,78	Plačano v 2021
PIN, IGOR FUJS S.P. OB SUHI 005 B 2390 RAVNE NA KOROŠK	1.813,23	Plačano v 2021
BARSOS-MC D.O.O. GREGORČIČEVA ULICA 011 1000 LJUBLJANA	1.796,92	Plačano v 2021
ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA BLAGOVNE REZERVE DUNAJSKA	1.342,18	Plačano v 2021
ZASEBNA PEDIATRIČNA AMBULANTA - ZRIČ IRIS POTRČEVA CE	1.217,76	Plačano v 2021

Konti skupine 13 – Dani predujmi in varščine (AOP 016)

Dani predujmi in varščine znašajo na dan 31. 12. 2020 1.504 EUR in se nanašajo na vnaprejšnja plačila za mnenja (COVID) v višini 216 € in vnaprejšnja plačila v višini 1.288 EUR, za katera se je zavod odločil, ker drugače ne bi prišlo do dobav oz. udeležb na izobraževanju.

NAZIV	ZNESEK
THE COOL ICE BOX COMPANY LTD.	271,87
PLAČILNA KARTICA-rač 3-2021 Lumen 2021	385,72
IBCLC	630,12

Konti skupine 14 – Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 017)

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo na dan 31. 12. 2020 4.006.004 EUR.

NAZIV	ZNESEK TERJATVE	v EUR
		PLAČANO
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE	2.075.419,59	DA, razen nezapadlih
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	1.753.951,50	DA
ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA	20.796,30	DA
ARRS	20.590,17	DA
MDDSZ	11.137,50	DA

Konti skupine 17 – Druge kratkoročne terjatve (AOP 020)

Druge kratkoročne terjatve znašajo na dan 31. 12. 2020 152.810 EUR in so naslednje:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2019	2020	Indeks
170	Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij	101.413	119.226	117,56
174	Terjatve za vstopni davek na dodano vrednost	13.644	14.975	109,76
175	Ostale kratkoročne terjatve	22.216	18.610	83,77
179	Oslabitev vrednosti ostalih kratkoročnih terjatev			
17	SKUPAJ	137.273	152.811	111,32

Kratkoročne terjatve so v primerjavi z letom 2019 višje predvsem zaradi terjatev iz naslova višje sile (epidemija). Te znašajo v letu 2020 37.470 EUR, medtem ko jih v letu 2019 ni bilo.

Konti skupine 19 – Aktivne časovne razmejitve (AOP 022)

Aktivne časovne razmejitve znašajo na dan 31. 12. 2020 1.184.655 EUR in so naslednje:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2019	2020	Indeks
190	Kratkoročno odloženi odhodki	215.875	1.300	
191	Prehodno nezaračunani prihodki	1.025.473	1.183.355	115,40
192	Vrednotnice			
199	Druge aktivne časovne razmejitve			
19	SKUPAJ	1.241.348	1.184.655	95,43

Na kontu 190 izkazujemo stanje odloženih stroškov za izobraževanje v višini 1.300 EUR. Na kontu 191 izkazujemo prihodke od projektov. Stroški zanje so že nastali, vendar prihodki še niso mogli biti zaračunani, saj obračuni oz. zahtevki še niso bili oddani.

Po posameznih projektih izkazujemo sledeče stanje:

PROJEKT	Znesek v EUR
EHACTION	34.919,92
EMCDDA 2020 325	21.008,18
X-HEALTH 427	241,35
HEALTHY GATEWAYS 412	2.624,68
INFACT 409	4.102,63
PHIRI 434	497,86
ALHAMBRA 433	313,00
BEST-REMAP 430	2.664,53
TO-RECH 393	8.576,30
SINCP 417	3.522,75
STOP 411	15.948,18
EUNETHTA JA3 348	1.264,65
INTEGRATE 401	16.349,71

PROJEKT	Znesek v EUR
INTENT 1/1/19 DO 30/6/19	54.817,70
ASTAHG 418	31.124,66
SHARP JA 421	3.982,54
PHARA-ON 425	3.769,28
EU-JAMRAI	22.432,30
CHROSI-PLUS 402	54.420,68
EQUAL-LIFE 424	6.305,01
JADECARE 432	3.325,44
NICE-LIFE 419	26.024,92
COMIX 428	4.244,34
EU-JAV 413	12.713,69
ŽIVLJ.BREZ OMAME 930	711,47
PREHRANA.SI 922	1.815,38
VEŠ KAJ PIJEŠ 927	370,78
TRAMING 420	842,05
PSIHO.SVET.POS.IN DRUŽ.919	453,94
INNORENEW COE 326	9.833,24
STAR VITAL 403	6.365,75
ZA PREPR.KOST.M.OBOLENJ AČR 202	22.432,69
SECAP 426	1.287,77
BREZ IZGOVORA 926	316,60
HEROJI 928	2.232,61
VID 1/12 DO 31/12/20	420.938,50
SOPA 1/11 DO 31/12/20	83.197,08
MOST 1/09 DO 31/10/20	244.590,60
ZAPIS 423	19.213,40
EU-MENU LOT1	15.252,12
EU-MENU LOT2	4.120,36
ARRS	14.186,59
SKUPAJ	1.183.355

C) ZALOGE

Stanje zalog na dan 31.12.2020 znaša 383.327 EUR. Največ zalog predstavljajo cepiva. Cepiva vrednotimo po nabavni vrednosti in sicer v višini 382.013 EUR, medtem ko zaloga knjig Ergonomija predstavlja 1.314 EUR.

v EUR, brez centov				
Konto	Naziv konta	2019	2020	Indeks
30	Obračuna nabave materiala			
31	Zaloge materiala			
32	Zaloge drobnega inventarja in embalaže			
34-36	Proizvodi-obračun nabave blaga-zaloge blaga	298.634	383.327	128,36
37	Druge zaloge namenjene prodaji			

1.2. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Stanje kratkoročnih obveznosti za predujme in varščine znaša na dan 31. 12. 2020 489 EUR in se nanaša na preplačila za izdajo mnenj (COVID):

Zap.št	Plačnik predujma-varščine	Namen	Znesek
1	KUPCI - RAZNO	prepl.mnenja	150
2	NOVA KBM D.D. ULICA VITA KRAIGHERJA 004 2000 MARIBOR	prepl.mnenja	80
3	DRUŠTVO KOŠARKARSKA ŠOLA ROGAŠKA SLATINA SPODNJI GABER	prepl.mnenja	30
4	KOŠARKARSKO DRUŠTVO JANINA ROGAŠKA SLATINA SPODNJI GABE	prepl.mnenja	30
5	JP LPT D.O.O. KOPITARJEVA ULICA 002 1000 LJUBLJANA	prepl.mnenja	30
6	KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO ŠTUDENT MARIBOR TYRŠEVA ULIC	prepl.mnenja	30
7	DRUŠTVO ZA DELO Z MLADIMI V STISKI ŽAREK CESTA MARŠALA	prepl.mnenja	30
8	KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO VRTILJAK - ASSOCIAZIONE CULT	prepl.mnenja	30
9	ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE BRDO PRI LUKOVICI 008 1225	prepl.mnenja	30
10	BIOMASS MAHNE SLAVKO S.P. GORIČICE 063 1384 GRAHOVO	prepl.mnenja	30
11	SAMOSTOJNA ORDINACIJA DRUŽINSKE MEDICINE SUZANA MILENKO	prepl	19,2
SKUPAJ			489,20

Na kontih skupine 20 beležimo preplačila za izdajo mnenj (COVID). Preplačila so bila vrnjena v letu 2021.

Konti skupine 21 – Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (AOP 036)

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih znašajo na dan 31. 12. 2020 2.458.618 EUR in se nanašajo na obveznost za izplačilo plač za mesec december.

Obveznost do zaposlenih je bila v celoti poravnana 8. januarja 2020.

Konti skupine 22 – Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev (AOP 037)

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev znašajo na dan 31. 12. 2020 3.817.591 EUR.

Obveznosti do dobaviteljev smo v 2020, zaradi izboljšane likvidnostne situacije, redno poravnali, kar je razvidno iz stanja zapadlih obveznosti na dan 31.12.2020, kar je 1.111.217 EUR manj zapadlih obveznosti kot v letu 2019.

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2020 (II. del – Zapadle obv.)

Neporavnane obveznosti glede na zapadlost	konto 22 – kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	konto 24 – kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	Skupaj stanje na dan 31.12.2020
zapadle do 30 dni	170.174	3.000	173.174
zapadle od 30 do 60 dni			
zapadle od 60 do 120 dni			
zapadle nad 120 dni			
Skupaj			173.174

Zamude pri plačilih smo reševali dogovorno z dobavitelji, pri čemer smo se podaljšanih dogovorjenih rokov vedno držali, tako, da dobav niso ustavljali in preskrba na trgu ni bila motena.

v EUR

NAZIV	ZNESEK TERJATVE	PLAČANO
SANOFI PASTEUR 2, AVENUE PONT PASTEUR F-69367 LYON CEDE	608.229,16	januar, februar 2021
MERCK SHARP & DOHME B.V. WAARDERWAG 39 - P.O. BOX 581	470.935,50	januar, februar 2021
PFIZER EXPORT B.V. RANDSTAD 2211 1316 BN ALMERE, NETHE	380.133,63	januar, februar 2021
GSK D.O.O., LJUBLJANA AMERIŠKA ULICA 008 1000 LJUBLJAN	348.045,42	januar, februar 2021
ABBVIE LOGISTICS B.V. MEEUWENLAAN 4/ PO BOX 365 8011 B	236.511,36	januar, februar 2021

Konti skupine 23 – Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja (AOP 038)

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo na dan 31. 12. 2020 552.478 EUR in se nanašajo na naslednje obveznosti:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2019	2020	Indeks
230	Kratkoročne obveznosti za dajatve	199.042	379.598	190,71
231	Obveznosti za DDV	78.964	75.643	95,79
231	Kratkoročne obveznosti na podlagi izdanih menic in drugih plačilnih instrumentov			
234	Ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja	70.393	62.344	88,56
235	Obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih	34.241	34.893	101,90
23	SKUPAJ	382.641	552.478	144,38

Konti skupine 24 – Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 039)

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo na dan 31. 12. 2020 1.067.034 EUR in se nanašajo na naslednje obveznosti:

v EUR, brez centov

Konto	Naziv konta	2019	2020	Indeks
240	Kratkoročne obveznosti do države	3.024	204.417	
241	Kratkoročne obveznosti do proračunov občin	382	1.878	491,62
242	Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države	343.580	202.999	59,08
243	Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračunov občin	14.217	13.574	95,47
244	Kratkoročne obveznosti do ZZSZ in ZPIZ/ prejeti avansi		644.166	
	- ZZSZ		644.166	
	- ZPIZ			
24	SKUPAJ	361.202	1.067.034	295,41

NLZOH	187.424,59
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	134.600,00
MDDSZ	63.332,81
LEKARNA LJUBLJANA	8.981,03
MJU	6.164,89
NLZOH	187.424,59

Konti skupine 26 – Kratkoročne obveznosti iz financiranja (AOP 041)

Kratkoročne obveznosti iz financiranja se nanašajo na najeto kratkoročno leasing financiranje (kratkoročni del Porsche leasing). Leasing smo sklenili zaradi potreb po službenih avtomobilih.

Stanje kratkoročnih obveznosti iz financiranja je na dan 31.12.2020 10.885 EUR.

Konti skupine 29 – Pasivne časovne razmejitev (AOP 043)

V letu 2020 smo na kontu 290 vzpostavili 1.369 EUR vnaprej zaračunanih odhodkov. To so odhodki, ki že vplivajo na poslovni izid, čeprav bodo nastali v prihodnosti. Gre za stroške povezane z redno delovno uspešnostjo direktorja. NIJZ se je v letu 2020 odločil za polletno izplačilo redne delovne uspešnosti. Pri redni delovni uspešnosti, morajo, glede na navodila MJU višino odstotka določiti svet zavoda. Svet o tem še ni odločal, zaradi česar smo v skladu s SRS 11 vzpostavili odhodke v višini 1.369 EUR (5% osnovne plače za polletno obdobje s prispevki).

Navodilo MJU glede RDU za direktorje »Višji obseg sredstev lahko določi organ, pristojen za imenovanje direktorja javnega zavoda, javne agencije oziroma javnega sklada, vendar ta ne sme preseči 5% sredstev za osnovne plače direktorjev.«

Na kontih podskupine 291- kratkoročno odloženi prihodki

- za programe/projekte

Izkazujemo naslednja sredstva za izvajanje programov, katerih financiranje ne sovпада s koledarskim letom (vnaprej plačani prihodki za stroške v 2021):

Naziv programa	Znesek
Stroški v letu 2021 (Covid)	200.000
Razni EU projekti	1.549.835
ARRS	53.449
SKUPAJ	1.623.284

Skupno stanje na kontu 29 je tako 1.623.284 EUR.

Zaradi obvladovanja epidemije in pojavljanjem številnih novih, ne predvidenih, stroškov (distribucija, klicni centri, cepljenje, dodatna zaščitna oprema, dodatni stroški povezani z obvladovanjem epidemije...) smo v letu 2020 vzpostavili 200.000 EUR odloženih prihodkov. Ti so namenjeni za pokrivanje ustreznih stroškov iz tega naslova. Odloženi prihodki (COVID) se bodo v letu 2021 pretvorili v obračunane prihodke, ko bo treba pokriti ustrezne stroške iz tega naslova.

LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Konti skupine 97 – Druge dolgoročne obveznosti

STANJE OZ. SPREMEMBA	v EUR, brez centov	
	Znesek	
stanje na dan 31. 12. 2019	26.310	EUR
+ povečanja dolgoročnih obveznosti za finančni najem (avtomobil)		
- zmanjšanje dolgoročnih obveznosti za finančni najem (avtomobil)		
+ odplačila glavnice z obrestmi		
- odplačila glavnice z obrestmi		
stanje na dan 31. 12. 2020	15.426	EUR

Izkazujemo stanje na kontu podskupine 970 in 971 - dolgoročne obveznosti, 15.426 EUR (del dolgoročnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2021 znašajo 10.884,80 EUR, so izkazane v bilanci stanja na kontih podskupine 260, kot kratkoročne obveznosti do financerjev).

Na skupini 97 izkazujemo dolgoročne obveznosti do Porsche leasing za pet službenih avtomobilov v višini 15.426 EUR. Kratkoročni del leasinga, ki zapade v letu 2021 izkazujemo na skupini konta 260 v višini 10.885 EUR.

Navedena stanja dolgoročnih obveznosti so izkazana le v obrazcu »Izkaz bilance stanja«, medtem ko so dolgoročne obveznosti v poslovnih knjigah izkazane v celoti na kontih podskupine 970 in 971.

Konti podskupine 980 – Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Stanje obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva znaša na dan 31. 12.2020 9.193.910 EUR.

Povečanja in zmanjšanja stanja so bila med letom naslednja:

	v EUR, brez centov	
STANJE OZ. SPREMEMBA	Znesek	
stanje na dan 31. 12. 2019	8.964.840	EUR
stanje na dan 31. 12. 2020	9.193.910 EUR	

Stanja na kontih skupine 980, zaradi kasnejših knjižb na projektih (vzpostavitve AČR, amortizacija v ceni itd...), kakor v preteklih letih, z ustanoviteljem usklajujemo (smo že posredovali obrazec v uskladitev). Stanja so vsako leto usklajena z MF oz. MZ.

Konti skupine 985 presežek prihodkov nad odhodki

	v EUR, brez centov	
STANJE OZ. SPREMEMBA	ZNESEK	
stanje na dan 31. 12. 2019	0	EUR
+ presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (iz priloge 3 – AOP 891)	+	65.089 EUR
stanje na dan 31. 12. 2020	65.089 EUR	

Konti podskupine 986 presežek odhodkov nad prihodki

	v EUR, brez centov	
STANJE OZ. SPREMEMBA	ZNESEK	
stanje na dan 31. 12. 2019	1.831.658 EUR	
- presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (iz priloge 3 – AOP 892)	EUR	
stanje na dan 31. 12. 2020	1.831.658 EUR	

2. POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2020 (I. del – IPO)

2.1. ANALIZA PRIHODKOV

Celotni prihodki doseženi v letu 2020 so znašali 44.085.183 EUR in so bili za 12,79 % višji od doseženih v letu 2019 in 2,96 % nižji od načrtovanih.

Prihodki od poslovanja predstavljajo 99,97 %, finančni prihodki so zanemarljivi, drugi prihodki in prevrednotovalni poslovni prihodki pa 0,03 % glede na celotne prihodke za leto 2020.

Finančni prihodki so znašali 28 EUR.

Neplačani prihodki znašajo 4.039.179 EUR (stanje terjatev, ki so izkazane kot prihodek tekočega leta). V celotnem prihodku predstavljajo 9,16 %. Postopke izterjave dosledno izvajamo.

v EUR, brez centov

PRIHODKI	Realizacija 2019	RFN 2020	Realizacija 2020	IND real. 2020 / RFN 2020	STRUKTURA 2020
Prihodki iz sredstev javnih financ (PROGRAM JAVNEGA ZDRAVJA) z povračili PN	9.108.382	7.759.936	7.765.936	100,08	17,62
Prihodki iz sredstev javnih financ (ZZS)	14.717.084	15.807.241	17.697.881	111,96	40,14
Prihodki iz sredstev javnih financ (specializanti, pripravniki, projekti)	4.637.659	6.066.385	4.876.022	80,38	11,06
Drugi prihodki iz sredstev javnih financ iz naslova javnih storitev	5.622.466	9.386.101	10.147.220	108,11	23,02
Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	4.992.654	3.788.697	3.585.428	94,63	8,13
Finančni prihodki	911	1.000	28	2,80	0,00
Drugi prihodki	7.666	7.577	12.668	167,19	0,03
SKUPAJ PRIHODKI	39.086.820	42.816.937	44.085.183	102,96	100,00

V spodnji tabeli prilagamo pregled prihodkov po sklopih in njihovo strukturo v celotnih prihodkih.

v EUR, brez centov

Program javnega zdravja	7.765.936	17,62
eZdravje	3.503.851	7,95
Ostala javna služba (ministrstva in ostali plačniki)*	6.643.369	15,07
ZZZS	9.686.185	21,97
ZZZS cepiva	8.011.696	18,17
Storitve samoplačniških ambulant	1.318.801	2,99
Prodaja samoplačniških cepiv	2.089.177	4,74
Ostali prihodki trg	177.450	0,40
Refundacija pripravniki	289.356	0,66
Refundacija specializanti	320.492	0,73
Sofinanciranja EU (samo sofinanciranja iz EU)	4.266.174	9,68
Ostali prihodki	12.696	0,03
SKUPAJ	44.085.183	100

* sem štejemo tudi prihodke za izplačilo dodatkov (Covid 19), dodatna sredstva za COVID...

2.2. ANALIZA ODHODKOV

Celotni odhodki doseženi v letu 2020 in so znašali 44.017.870 EUR in so bili za 11,96 % višji od doseženih v letu 2019 in 2,8 % višji od načrtovanih.

Po glavnih postavkah so bili odhodki poslovanja naslednji:

1.) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (AOP 871) so v letu 2020 znašali 21.744.062 EUR in so bili za 4,43 % višji od doseženih v letu 2019.

Stroški materiala AOP 873 (konto 460) so v celotnem zavodu v letu 2020 znašali 2.453.700 EUR in so bili za 12,79 % nižji od doseženih v letu 2019 in za 9,47 % nižji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 5,57 %. Stroški materiala so nižji zaradi nižje nabave cepiv za tržno dejavnost (ambulante). Razlika se pozna tudi na prihodkih iz tega naslova. Zaradi epidemije in večjega dela od doma je manj tudi stroškov pisarniškega materiala, porabe goriv, elektrike in ostalih materialnih stroškov, ki so v večini povezani z nižjo realizacijo prihodkov od EU projektov.

Stroški storitev AOP 874 (konto 461) so v celotnem zavodu v letu 2020 znašali 9.299.778 EUR in so bili za 4,71 % višji od doseženih v letu 2019 in za 13,38 % nižji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 21,13 %. Stroški storitev so nižji od planiranih predvsem zaradi nižje realizacije prihodkov od EU projektov.

Izvajalci zdravstvenih storitev	Vrste zdravstvenih storitev	Strošek v letu 2020	Število izvajalcev
lastni zaposleni	/	/	/
zunanji izvajalci		144.400	198

Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve	Strošek v letu 2020 v €	Število zunanjih izvajalcev
poštne storitve	1.150.177,24	1 (javni razpis) + 2 pogodba
tiskarske storitve	362.113,58	4 (javni razpis) +2 naročilnica
čiščenje	630.202,33	6x pogodbe+8x naročilnice
prevoz cepiv	151.522,81	1 (javni razpis)
laboratorijske storitve	630.202,33	40
vzdrževanje računalniških programov	3.469.281,02	31
varovanje	159.730,37	14
vzdrževanje poslovnih objektov	135.037,53	30
študentski servis	545.918,44	6
prevajanje in lektoriranje	34.008,59	7
zunanji izvajalci na projektih	932.191,34	66

2.) STROŠKI DELA so v letu 2020 znašali 21.148.345 EUR in so bili za 123,64% višji od doseženih v letu 2019 in za 2,96 % višji od načrtovanih. Delež v celotnih odhodkih znaša 48,04 %. Stroški so višji od načrtovanih zaradi razglašene epidemije (drugi val). Stroške dodatkov, iz tega naslova nismo načrtovali v rebalansu finančnega načrta. So pa bili stroški dodatkov v celoti kriti iz proračuna.

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2020 je znašalo 504,62 zaposlenih, in se je v primerjavi z letom 2019 povečalo za 33,86 zaposlenih oz. za 7,19 %.

Povprečna bruto plača je znašala 2.777,94 EUR in se je povečala v primerjavi s preteklim letom za 16,57 %.

V preteklem letu je bilo izplačano 932,75 EUR regresa za letni dopust na delavca.

Nadomestila osebnih dohodkov za bolezni v breme zavoda so bila izplačana za 40.421,91 delovnih ur, v breme ZZS 28.080,47 delovnih ur, in v breme ZPIZ-a 2.088 delovnih ur. Boleznine skupaj predstavljajo 6,25 % obračunanih delovnih ur.

Na podlagi Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUPOPDVE) - 33.člen smo izplačali za 170,84 EUR bruto dodatkov za neposredno delo s pacienti.

Na podlagi 39.člen KPJS smo izplačali za 1.548.124,38 EUR bruto dodatkov za delo v rizičnih razmerah.

Na podlagi 71.člen ZIUZEOP smo izplačali za 170.268 EUR bruto dodatkov za nevarnost in posebne obremenitve.

Redne delovne supešnosti smo izplačali v bruto znesku 142.404,09 EUR.

3.) STROŠKI AMORTIZACIJE (ki so zajeti med odhodki – AOP 879) so v letu 2020 znašali 805.505 EUR in so bili za 31,72 % nižji od doseženih v letu 2019 in višji od načrtovanih. Stroški se glede na finančni načrt razlikujejo v delu amortizacije v ceni, ki smo jo prejeli v decembru (program eZdravja).

Delež stroškov amortizacije v celotnih odhodkih znaša 1,83 %.

Amortizacija je obračunana po predpisanih stopnjah v znesku 2.359.559 EUR:

- del amortizacije, ki je bil vračunan v ceno znaša 805.505 EUR (končni rezultat skupine 462),
- del amortizacije, ki je bil knjižen v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje znaša 1.554.054 EUR (podskupina 980) in

Obračunana amortizacija po predpisanih amortizacijskih stopnjah znaša 2.359.559 EUR. Obračunani amortizaciji smo zmanjšali stroške amortizacije v breme vira za tista osnovna sredstva, ki so imela zagotovljen vir na kontu 98 (namenska sredstva za nakup osnovnih sredstev). Glede na 10. člen Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev smo preverili, koliko amortizacije dobimo plačane v ceni oz. v prihodku. Pri obračunu amortizacije smo ravnali v skladu s sprejetim pravilnikom, z navodili Združenja zdravstvenih zavodov kot tudi revizijskimi navodili. Amortizacije v ceni je priznane v višini 805.505 EUR, kar mora bremeniti rezultat, ostalo pa se prenese v breme vira oz. skladno z 10.členom Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

4.) REZERVACIJE v letu 2020 niso bile obračunane.

5.) DRUGI STROŠKI so bili v letu 2020 obračunani v znesku 186.384 EUR. OD tega je 20.947 EUR za nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, 27.217 EUR za prispevke in članarine zbornicam in združenjem, 26.844 EUR stroškov odvozov smeti drugih izdatkov za varstvo okolja, 924,7 EUR nagrad dijakom in študentom, 101.395 EUR za plačilo kvot invalidnin in še ostali drugi stroški.

6.) FINANČNI ODHODKI so v letu 2020 znašali 13.360 EUR in predstavljajo odhodke za obresti poslovnih bank (6.560 EUR), stroške obresti od nepravočasno plačanih obveznosti (5.024 EUR), odhodki financiranja leasinga (1.611 EUR) in ostali manjši finančni odhodki.

7.) DRUGI ODHODKI so v letu 2020 znašali 31.701 EUR, in so nastali zaradi odhodkov iz prejšnjih obdobj kot iz oslabitve terjatev.

8.) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI so v letu 2020 znašali 88.512 EUR. V stanju so upoštevana uskladitev terjatev na realno vrednost in ostale uskladitve skladne z obligacijskim zakonikom.

2.3. POSLOVNI IZID

Razlika med prihodki in odhodki brez upoštevanja davka od dohodka pravnih oseb izkazuje pozitiven poslovni izid - presežek prihodkov nad odhodki v višini 67.313 EUR.

Davek od dohodkov pravnih oseb je bil v letu 2020 obračunan v znesku 2.224 EUR, kar pomeni, da je poslovni izid obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka 65.089 EUR.

V preteklih letih smo imeli davčno izgubo oz. smo lahko na pridobitni dejavnosti dobiček pokrivali z izgubo preteklih let in investicijskimi olajšavami. Za leto 2020 se je spremenila zakonodaja in davčno osnovo lahko s pokrivanjem davčne izgube preteklih let in investicijsko olajšavo, znižamo za največ 63%. (do 50% pokrivanje davčne izgube, investicijska olajšava do max skupaj 63%).

Poslovni izid v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je enak izkazanemu poslovnemu izidu v bilanci stanja na podskupini kontov 985.

2.3.1. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov.

Presežek prihodkov nad odhodki v tem izkazu (denarni tok) znaša 562.800 EUR in se od ugotovljenega presežka prihodkov nad odhodki določenih uporabnikov (priloga 3 – obračunski tok) razlikuje za 497.711 EUR. Razlika predstavlja dane oz. prejete predujme, neplačane terjatve in obveznosti, amortizacijo...

V letu 2020 smo bili likvidnostno v slabem položaju. V ta namen smo najeli tudi posojilo v višini 900.000 EUR, ki smo ga črpali, ko je bilo to potrebno. Posojilo smo konec leta tudi vrnili. Likvidnostno stanje NIJZ se je konec leta 2020 močno izboljšalo. Konec leta smo prejeli prilive za amortizacijo, covid sredstva ... Z dodatnimi prilivi smo močno zmanjšali že zapadle terjatve, kar je razvidno tudi iz spodnje tabele.

Zamude pri plačilih smo reševali dogovorno z dobavitelji, pri čemer smo se podaljšanih dogovorjenih rokov vedno držali, tako, da dobav niso ustavljali in preskrba na trgu ni bila motena.

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2020 (II. del – Zapadle obv.)

Neporavnane obveznosti glede na zapadlost	konto 22 – kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	konto 24 – kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	Skupaj stanje na dan 31.12.2020
zapadle do 30 dni	170.174	3.000	173.174
zapadle od 30 do 60 dni			
zapadle od 60 do 120 dni			
zapadle nad 120 dni			
Skupaj			173.174

2.3.2. Pojasnila k izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov

V letu 2020 ne izkazujemo stanj v postavkah.

2.3.3. Pojasnila k izkazu računa financiranja določenih uporabnikov

Glede na likvidnostno situacijo in ogreženostjo izplačila plač smo realizirali za 900.000 EUR zadolžitve. Posojilo je bilo najeto pri poslovni banki za zagotavljanje tekoče likvidnosti. Posojilo smo vrnili konec leta 2020.

2.3.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

	LETO 2019				LETO 2020			
	Prihodki	Odhodki	Davek od dohodka	Poslovni izid	Prihodki	Odhodki	Davek od dohodka	Poslovni izid
Javna služba	34.087.027	34.521.556	0	-434.529	40.499.431	40.972.715	0	- 473.284
Tržna dejavnost	4.999.793	4.793.212	0	+206.581	3.585.752	3.045.155	2.224	538.373
Skupaj zavod	39.086.820	39.314.768	0	-227.948	44.085.183	44.017.870	2.224	65.089

Poslovni izid dosežen pri izvajanju javne službe znaša -473.284 EUR, iz naslova izvajanja tržne dejavnosti pa +538.373 EUR.

Delitev stroškov na dejavnost javne službe in tržne dejavnosti je bilo izvedeno na podlagi navodil in dopoljenih navodil (februar 2020) Ministrstva za zdravje. Direktne stroške oz. neposrednih stroške smo pripisali na dejavnost za tiste, kjer je to mogoče. Za to imamo na NIJZ oblikovane stroškovne nosilce. Določene splošne stroške s ključi že med letom prenesemo na dejavnosti oz. nosilce. Ostale, ki jih ne razporedimo zbiramo na posebnih stroškovnih nosilcih t.i. podporne dejavnosti (SN 994 – 999). Le-te razporedimo s sodili. Splošne ali posredne stroške smo razdelili na dejavnost na podlagi kriterija oz sodila, ki ga v svojih navodilih predlaga Ministrstvo za zdravje (S2) – delež neposrednih stroškov doseženih pri opravljanju posamezne dejavnosti. Glede na navodila Ministrstva za zdravje smo sprejeli tudi interni pravilnik za razmejevanje dejavnosti na javno službo in tržno dejavnost.

Razmejevanje odhodkov na dejavnost javne službe in na tržno dejavnost iz splošnih nosilcev (voden na SN 994 – 999), je bilo izvedeno v skladu z naslednjimi sodili:

- razmerje med neposrednimi stroški na posameznem programu

Prihodki in odhodki tržne dejavnosti so nastali z opravljanjem naslednjih tržnih dejavnosti (storitev):

- a) cepljenje v ambulantah
- b) prodaja cepiva samoplačniškimi ambulantam
- c) ambulanta za medicino dela
- d) delno naročnina na revijo zdravstveno varstvo

Ostale prihodke (3.087,50 EUR) smo razmejili glede na razmerje med poslovnimi prihodkih iz dejavnosti.

3. POROČILO O PORABI SREDSTEV POSLOVNEGA IZIDA V SKLADU S SKLEPI SVETA ZAVODA

Presežek, izračunan po denarnem toku za leto 2020 znaša 562.800 EUR. Presežek izračunan po denarnem toku in zmanjšan za neplačane obveznosti, neporabljeni namenska sredstva, ki so namenjena za financiranje izdatkov v prihodnjem obdobju in ki so evidentirana na kontih časovnih razmejitev, ter za neporabljeni sredstva za investicije po ZJF za leto 2020 znaša 0 EUR (večje obveznosti kot je presežek po denarnem toku).

3.1. UGOTAVLJANJE POSLOVNEGA IZIDA PO OBRAČUNSKEM NAČELU

Po obračunskem načelu za poslovno leto 2020 ugotavljamo presežek prihodkov nad odhodki oz. pozitiven poslovni izid za leto 2020 v višini 65.089 EUR.

Navedite datum sprejetega sklepa sveta zavoda o razporeditvi ugotovljenega poslovnega izida.

Datum: 28.2.2020

Podpis pooblaščenega računovodja
Kristina Kuhanec Tratar

Kristina Kuhanec Tratar

Podpis odgovorne osebe
Milan Krek, dr. med., spec.

Milan Krek

PO POOBLASTILU
št.: 020-7/2020-1 z dne 5. 5. 2020
Tanja Amon

Podatki iz letnega poročila za obdobje 01.01.2020 - 31.12.2020

Osnovni podatki	
Vrsta:	Proračunski uporabnik - določeni
Šifra prorač. upor.	27758
Šifra dejavnosti	86.220
Matična številka	6462642000
Ime poslovnega subjekta	NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE
Sedež (ulica, hišna številka in kraj)	Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA
Oseba, odgovorna za sestavljanje bilance	Kristina Kuhanec Tratar
Telefonska številka za komunikacijo v zvezi s predložitvijo bilance	01-2441-442
Elektronski naslov kontaktne osebe	Kristina.Kuhanec-Tratar@nijz.si
Elektronski naslov uporabnika portala	dobrila.pavlic@nijz.si
Vodja poslovnega subjekta	Milan Krek, DR.MED.SPEC.
Kraj	Ljubljana

Obdobje poročanja	
od	1.1.2020
do	31.12.2020

Ime uporabnika:
NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Sedež uporabnika:
Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Šifra proračunskega uporabnika:
27758

Podskupina prorač. uporabnika:
3.2.

Matična številka:
6462642000

Bilanca stanja na dan 31.12.2020

v EUR (brez centov)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	001	9.299.066	9.161.239
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	16.614.657	14.924.918
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	12.331.993	10.963.784
02	NEPREMIČNINE	004	7.756.661	7.559.551
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	4.150.387	3.958.839
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	7.796.465	8.135.584
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	6.405.422	6.553.576
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	19.085	17.385
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	012	7.472.120	6.252.872
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	1.922	3.615
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	2.092.051	1.367.244
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	33.174	123.749
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	1.504	4.520
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	4.006.004	3.375.122
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	152.810	137.274
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	1.184.655	1.241.348
	C) ZALOGE	023	383.327	298.633
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0

Bilanca stanja na dan 31.12.2020

v EUR (brez centov)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	0
36	ZALOGE BLAGA	030	383.327	298.633
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ	032	17.154.513	15.712.744
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	7.548.217	6.881.166
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	034	9.711.747	8.553.251
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	489	50.785
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	2.458.618	1.323.934
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	3.817.591	5.619.609
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	552.478	382.641
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	1.067.034	361.202
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	10.885	11.374
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	1.804.652	803.706
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	044	7.442.766	7.159.493
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0	0
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0

Balanca stanja na dan 31.12.2020

v EUR (brez centov)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	0	0
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	15.426	26.310
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	9.193.910	8.964.840
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	0	0
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	1.766.570	1.831.657
	I. PASIVA SKUPAJ	060	17.154.513	15.712.744
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	7.548.217	6.881.166

Kraj in datum oddaje

Ljubljana

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

Kristina Kuhanec Tratar

Odgovorna oseba

Milan Krek, DR.MED.SPEC.

Ime uporabnika:
NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Sedež uporabnika:
Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Šifra proračunskega uporabnika:
27758

Podskupina prorač. uporabnika:
3.2.

Matična številka:
6462642000

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 01.01.2020 - 31.12.2020

v EUR (brez centov)

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI	401	42.651.087	38.697.764
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	402	39.129.028	33.753.260
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ	403	37.274.802	32.556.254
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	404	17.942.724	14.492.028
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	17.469.109	14.376.470
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	473.615	115.558
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	407	52.982	43.145
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	52.982	43.145
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	410	19.279.096	14.553.262
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	19.279.096	14.553.262
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij	413	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	3.467.819
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	420	1.854.226	1.197.006
del 7102	Prejete obresti	422	51.042	54.072
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 01.01.2020 - 31.12.2020

v EUR (brez centov)

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487	0	119.076
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	0	0
72	Kapitalski prihodki	425	52	1.150
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	0	0
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
782	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0	0
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0
784	Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	0	0
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	1.803.132	1.022.708
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	431	3.522.059	4.944.504
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	3.522.059	4.944.504
del 7102	Prejete obresti	433	0	0
	II. SKUPAJ ODHODKI	437	46.089.932	38.990.882
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	438	43.033.510	32.198.779
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim	439	16.963.905	13.997.623
del 4000	Plače in dodatki	440	15.033.638	12.636.621
del 4001	Regres za letni dopust	441	497.776	431.946
del 4002	Povračila in nadomestila	442	738.671	727.430
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	85.486	77.053
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	534.051	83.943
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	74.283	40.630
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	447	2.684.817	2.256.896
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	1.334.741	1.134.599
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	1.111.161	908.367
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	12.684	11.490
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	15.671	12.812
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	210.560	189.628
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	453	19.839.706	14.075.354

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 01.01.2020 - 31.12.2020

v EUR (brez centov)

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	1.246.435	1.088.406
del 4021	Posebni material in storitve	455	10.846.333	4.941.677
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	1.542.952	1.459.856
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	204.077	194.684
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	99.491	328.730
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	3.515.624	3.403.031
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	345.776	271.276
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	2.039.018	2.387.694
403	D. Plačila domačih obresti	464	0	3.123
404	E. Plačila tujih obresti	465	0	0
410	F. Subvencije	466	0	0
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0
412	H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0
413	I. Drugi tekoči domači transferji	469	0	0
	J. Investicijski odhodki	470	3.545.082	1.865.783
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	12.948	11.078
4202	Nakup opreme	473	1.514.194	591.816
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	17.159	37.154
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	2.000.781	1.215.694
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	10.041
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	481	3.056.422	6.792.103
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	177.065	531.570
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	27.695	85.301
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	2.851.662	6.175.232
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	485	0	0
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	486	3.438.845	293.118

Kraj in datum oddaje

Ljubljana

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

Kristina Kuhanec Tratar

Odgovorna oseba

Milan Krek, DR.MED.SPEC.

Ime uporabnika:
NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Sedež uporabnika:
Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Šifra proračunskega uporabnika:
27758

Podskupina prorač. uporabnika:
3.2.

Matična številka:
6462642000

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 01.01.2020 - 31.12.2020

v EUR (brez centov)

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
750	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	500	0	0
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0	0
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0	0
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505	0	0
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0
7506	Prejeta vračila danih posojil-iz tujine	507	0	0
7507	Prejeta vračila danih posojil-državnemu proračunu	508	0	0
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509	0	0
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	V. DANA POSOJILA	512	0	0
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	Dana posojila privatnim podjetjem	517	0	0
4405	Dana posojila občinam	518	0	0
4406	Dana posojila v tujino	519	0	0
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0	0
4408	Dana posojila javnim agencijam	521	0	0
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0	0
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA	524	0	0
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA	525	0	0

Kraj in datum oddaje

Ljubljana

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

Kristina Kuhanec Tratar

Odgovorna oseba

Milan Krek, DR.MED.SPEC.

Ime uporabnika:
NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJESedež uporabnika:
Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANAŠifra proračunskega uporabnika:
27758Podskupina prorač. uporabnika:
3.2.Matična številka:
6462642000Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov
od 01.01.2020 - 31.12.2020

v EUR (brez centov)

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
50	VII. ZADOLŽEVANJE	550	900.000	400.000
500	Domače zadolževanje	551	900.000	400.000
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	900.000	400.000
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	Zadolževanje v tujini	559	0	0
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA	560	900.000	400.000
550	Odplačila domačega dolga	561	900.000	400.000
5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam	562	900.000	400.000
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim javnim skladom	567	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0
551	Odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE	570	0	0
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA	571	0	0
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	572	0	0
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	573	3.438.845	293.118

Kraj in datum oddaje

Ljubljana

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

Kristina Kuhanec Tratar

Odgovorna oseba

Milan Krek, DR.MED.SPEC.

Ime uporabnika:
NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Sedež uporabnika:
Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Šifra proračunskega uporabnika:
27758

Podskupina prorač. uporabnika:
3.2.

Matična številka:
6462642000

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti od 01.01.2020 - 31.12.2020

v EUR (brez centov)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	660	40.486.998	3.585.489
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	40.486.998	3.585.489
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	16	12
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	67	12
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	667	12.350	239
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0	52
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	12.350	187
	D) CELOTNI PRIHODKI	670	40.499.431	3.585.752
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	671	19.003.604	2.740.459
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	8.001.051	1.989.533
460	STROŠKI MATERIALA	673	1.863.341	590.359
461	STROŠKI STORITEV	674	9.139.212	160.567
	F) STROŠKI DELA	675	20.974.270	174.075
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	17.530.455	141.602
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	2.867.988	23.550
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	575.827	8.923
462	G) AMORTIZACIJA	679	773.997	31.508
463	H) REZERVACIJE	680	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	681	181.358	5.026
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	13.360	0
468	L) DRUGI ODHODKI	683	26.126	5.575
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	684	0	88.512
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti od 01.01.2020 - 31.12.2020

v EUR (brez centov)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	0	88.512
	N) CELOTNI ODHODKI	687	40.972.715	3.045.155
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	688	0	540.597
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	689	473.284	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	2.224
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	691	0	538.373
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	692	473.284	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	473.284	0

Kraj in datum oddaje

Ljubljana

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

Kristina Kuhanec Tratar

Odgovorna oseba

Milan Krek, DR.MED.SPEC.

Ime uporabnika:
NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Sedež uporabnika:
Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Šifra proračunskega uporabnika:
27758

Podskupina prorač. uporabnika:
3.2.

Matična številka:
6462642000

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

NAZIV	Oznaka za AOP	ZNESEK - Nabavna vrednost (1.1.)	ZNESEK - Popravek vrednost (1.1.)	ZNESEK - Povečanje nabavne vrednosti	ZNESEK - Povečanje popravka vrednosti	ZNESEK - Zmanjšanje nabavne vrednosti	ZNESEK - Zmanjšanje popravka vrednosti	ZNESEK - Amortizacija	ZNESEK - Neopisana vrednost (31.12.)	ZNESEK - Prevedenotenje zaradi okrepitve	ZNESEK - Prevedenotenje zaradi oslabitve
	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3-4+5-6-7+8-9)	11	12
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju	700	30.620.054	21.476.199	5.574.584	2.359.883	4.026.854	948.281	0	9.279.983	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	14.924.918	10.963.784	4.047.131	1.416.307	2.357.392	48.099	0	4.282.665	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	704	464.105	0	0	0	0	0	0	464.105	0	0
E. Zgradbe	705	7.095.447	3.958.839	399.869	191.547	202.759	0	0	3.142.171	0	0
F. Oprema	706	8.135.584	6.553.576	1.127.584	752.029	1.466.703	900.182	0	1.391.042	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v lasi	708	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	710	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	714	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	715	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu	716	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kraj in datum oddaje

Ljubljana

Oseba, odgovorna
za sestavitve bilance

Kristina Kuhanec Tratar

Odgovorna oseba

Milan Krek, DR. MED. SPEC.

Ime uporabnika:
NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Sedež uporabnika:
Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Šifra proračunskega uporabnika:
27758

Podskupina prorač. uporabnika:
3.2.

Matična številka:
6462642000

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil

VRSTA NALOŽB OZIROMA POSOJIL	Oznaka za AOP	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (3.1.12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (3.1.12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
I. Dolgoročne finančne naložbe	800	0	0	0	0	0	0	0	0	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
A. Naložbe v delnice	801	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Naložbe v delnice v javna podjetja	802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v delnice v finančne institucije	803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v delnice v privatna podjetja	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v delnice v tujini	805	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Naložbe v deleže	806	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Naložbe v deleže v javna podjetja	807	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v deleže v finančne institucije	808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	809	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.o.o.	810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.o.o.	811	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Naložbe v deleže v tujini	812	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Naložbe v plemenite kovine, drage kamne, umetniška dela in podobno	813	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druge dolgoročne kapitalne naložbe	814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	815	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Premoženje, preneseno v lasti drugim pravnim osebam javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Druge dolgoročne kapitalne naložbe doma	817	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne kapitalne naložbe v tujini	818	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Dolgoročna dana posojila in depoziti	819	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročna dana posojila	820	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Dolgoročna dana posojila posameznikom	821	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročna dana posojila javnim skladom	822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročna dana posojila javnim podjetjem	823	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil

4. Dolgoročno dana posojila finančnim institucijam	824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Dolgoročno dana posojila privatnim podjetjem	825	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Dolgoročno dana posojila drugim ravnem države	826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Dolgoročno dana posojila državnemu proračunu	827	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Druga dolgoročno dana posojila v tujino	828	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročno dana posojila z odkupom vrednostnih papirjev	829	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Domačih vrednostnih papirjev	830	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Tujih vrednostnih papirjev	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Dolgoročno dani depoziti	832	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Dolgoročno dani depoziti poslovnim bankam	833	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Drugi dolgoročno dani depoziti	834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druga dolgoročno dana posojila	835	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Skupaj	836	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kraj in datum oddaje

Ljubljana

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

Kristina Kuhanec Tratar

Odgovorna oseba

Milan Krek, DR. MED. SPEC.

Ime uporabnika:
NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Sedež uporabnika:
Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Šifra proračunskega uporabnika:
27758

Podskupina prorač. uporabnika:
3.2.

Matična številka:
6462642000

Izkaz prihodkov in odhodkov - določenih uporabnikov od 01.01.2020 - 31.12.2020

v EUR (brez centov)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	860	44.072.487	39.078.243
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	44.072.487	39.078.243
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	0	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	28	911
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	79	858
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	867	12.589	6.808
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	52	1.150
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	12.537	5.658
	D) CELOTNI PRIHODKI	870	44.085.183	39.086.820
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	871	21.744.063	20.822.326
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	9.990.584	9.127.279
460	STROŠKI MATERIALA	873	2.453.700	2.813.563
461	STROŠKI STORITEV	874	9.299.779	8.881.484
	F) STROŠKI DELA	875	21.148.345	17.104.900
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	17.672.057	13.460.642
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	2.891.538	2.175.205
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	584.750	1.469.053
462	G) AMORTIZACIJA	879	805.505	1.179.756
463	H) REZERVACIJE	880	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	881	186.384	194.499
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	13.360	10.564
468	L) DRUGI ODHODKI	883	31.701	2.516
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	884	88.512	206
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	206

**Izkaz prihodkov in odhodkov - določenih uporabnikov
od 01.01.2020 - 31.12.2020**

v EUR (brez centov)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	88.512	0
	N) CELOTNI ODHODKI	887	44.017.870	39.314.767
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	888	67.313	0
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	889	0	227.947
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	2.224	0
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	891	65.089	0
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	892	0	227.947
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	505	471
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

Kraj in datum oddaje

Ljubljana

Oseba, odgovorna za sestavitev bilance

Kristina Kuhanec Tratar

Odgovorna oseba

Milan Krek, DR.MED.SPEC.

Skupina kontov	PRIHODKI IN ODHODKI	REALIZACIJA prih. in odh. v kumulativnem obračunskem obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2019		POGOBENA sredstva za kumulativno obračunsko obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020		REALIZACIJA prih. in odh. v kumulativnem obračunskem obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2020		INDEKS	
		1	2	3	4 = 3 / 1	5 = 3 / 2			
1.	PRIHODKI proračunskih sredstev po pogodbi v obdobju	9.065.773	7.759.936	7.759.936	85,60	100,00			
2.	ODHODKI skupaj (2.1. + 2.2. + 2.3.), ki se nanašajo na nacionalni program po pogodbi	8.972.795	7.759.936	7.759.936	105,65	122,16			
2.1.	SKUPAJ STROŠKI DELA (2.1.1. + 2.1.2 + 2.1.3. + 2.1.4. + 2.1.5.)	7.331.360	6.547.838	6.547.838	101,78	113,96			
2.1.1.	464 - del	5.847.692	5.204.842	5.204.842	102,80	115,49			
2.1.2.	Dajatve delodajalca	941.506	837.980	837.980	98,06	110,17			
2.1.3.	465	281.726	283.218	283.218	91,99	91,50			
2.1.3.1	464 - del	135.018	120.221	120.221	74,84	84,06			
2.1.3.2	464 - del	146.708	162.997	162.997	107,77	97,00			
2.1.4.	464 - del	177.642	152.148	152.148	105,24	122,87			
2.1.5.	464 - del	82.794	69.650	69.650	98,53	117,12			
2.2.	Premije za dodatno kolektivno pokojninsko zavarovanje	1.585.624	1.212.098	1.212.098	127,24	166,45			
2.2.1.	460	311.851	284.740	284.740	96,15	105,30			
2.2.2.	461	1.273.773	927.358	927.358	134,85	185,23			
2.3.	462	55.811	0	0	0,00	#DEL/0!			
3.	PRESEŽEK PRIHODKOV (+) / PRESEŽEK ODHODKOV (-) (1-2)	92.978	0	0	-1.719.711				

Opombe

V realizaciji leta 2020 je: (upoštevano sofinanciranje EMCDDA v višini 50 % . Pod točko 2.1.1. so dodani stroški jubilejnih nagrad in odpravnin na programu. Pod točko 2.2.1. so dodani drugi stroški na programu (nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, registracija vozil, odvoz smeti in drugi izdatki za varstvo okolja, stroški prispevka za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov zaradi neizpolnjevanja kvote, stroški financiranja ...). Na program so porazdeljeni splošni oz. podporni stroški (material, storitve, delo, amortizacija), ki jih beležimo na posebnem stroškovnem nosilcu. Porazdeljeni so, glede na sodila in navodila, ki jih je pripravilo ministrstvo za zdravje (S2 - delež neposrednih stroškov na programu).

Izpolnil: Jernej Verčkovnik

Podpis odgovorne osebe: Milan Krek, dr.med.spec.

Tel. št.: 02 8705 606

Zap. št.	Konto	Besedilo	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2019	Finančni načrt za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Indeks Real. 2020 / Real. 2019	Indeks Real. 2020 / FN 2020
1	760	Prihodki od prodaje proizvodov iz storitev (2 + 3 + 4 + 5 + 6)	39.078.243	42.808.360	44.072.488	112,78	102,95
2		Prihodki iz sredstev javnih financ (PROGRAM JAVNEGA ZDRAVJA)	9.108.382	7.759.936	7.765.936	85,26	100,08
3		Prihodki iz sredstev javnih financ (ZZSZ)	14.717.084	15.807.241	17.697.881	120,25	111,96
4		Drugi prihodki iz sredstev javnih financ	10.260.124	15.452.486	15.023.243	146,42	97,22
4a		Drugi prihodki iz sredstev javnih financ (specializanti, sekundariji, pripravniki, projekti)	4.637.659	6.066.385	4.876.022	105,14	80,38
4b		Drugi prihodki iz sredstev javnih financ iz naslova javnih storitev	5.622.466	9.386.101	10.147.220	180,48	108,11
5		Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	4.992.654	3.788.697	3.585.428	71,81	94,63
6		Drugi prihodki od prodaje proizvodov in storitev				#DEL/0!	#DEL/0!
7	762	Finančni prihodki	911	1.000	28	3,02	2,76
8	761, 763, 764	Prih. od prodaje blaga in materiala, drugi prih. in prevrednotovalni prihodki	7.666	7.577	12.668	165,26	167,19
9	76	PRIHODKI (1+ 7 + 8)	39.086.820	42.816.937	44.085.183	112,79	102,96
10	460	Stroški materiala (11 + 21)	2.813.563	2.710.409	2.453.700	87,21	90,53
11		PORABLJENA ZDRAVILA IN ZDRAVSTVENI MATERIAL (od 12 do 15)	2.360.699	2.146.233	1.981.541	83,94	92,33
12		Cepiva in zdravila	953.238	698.517	531.103	55,72	76,03
13		Razkužila				#DEL/0!	#DEL/0!
14		Medicinski potrošni material				#DEL/0!	#DEL/0!
15		OSTALI ZDRAVSTVENI MATERIAL (od 16 do 20)	1.407.461	1.447.716	1.450.438	103,05	100,19
16		Laboratorijski testi in reagenti	1.282.725	1.282.716	1.224.479	95,46	95,46
17		Laboratorijski material	1.016	1.016	424	41,77	41,78
18		Kemikalije				#DEL/0!	#DEL/0!
19		Material za DDD				#DEL/0!	#DEL/0!
20		Drug zdravstveni material	123.720	163.984	225.535	182,29	137,53
21		PORABLJENI NEZDRAVSTVENI MATERIAL (od 22 do 25)	452.864	564.176	472.159	104,26	83,69
22		Stroški porabljene energije (elektrika, ogrevanje, pogonska goriva)	259.058	248.389	231.869	89,50	93,35
23		Voda	15.787	15.787	17.089	108,25	108,25
24		Pisarniški material	68.959	60.000	54.366	78,84	90,61
25		Ostali nezdravstveni material	109.060	240.000	168.835	154,81	70,35
26	451	Stroški storitev (27 + 30)	8.881.484	10.736.279	9.299.778	104,71	86,82
27		ZDRAVSTVENE STORITVE (28 + 29)	552.258	552.258	636.480	115,25	115,25
28		Laboratorijske storitve	546.173	546.173	630.202	115,39	115,39
29		Ostale zdravstvene storitve	6.085	6.085	6.278	103,16	103,16
30		NEZDRAVSTVENE STORITVE (od 31 do 34)	8.329.226	10.184.021	8.663.298	104,01	85,07
31		Storitve vzdrževanja	3.234.322	3.579.763	3.690.919	114,12	103,11
32		Stroški najemnin	271.135	300.000	303.645	111,99	101,22
33		Strokovno izobraževanje delavcev, specializacije in strokovno izpopolnjevanje	143.350	50.000	47.793	33,34	95,59
34		Ostale nezdravstvene storitve	4.680.419	6.254.258	4.620.941	98,73	73,88
35	462	Amortizacija (36 - 37)	1.179.756	199.640	805.505	68,28	403,48
36		Obračunana amortizacija	2.417.295	2.400.000	2.359.559	97,61	98,31
37		Zmanjšanje amortizacije v breme virov	1.237.539	2.200.360	1.554.054	125,58	70,63
38	464	Stroški dela (od 39 do 41)	17.104.900	20.540.220	21.148.345	123,64	102,96
39		Plače zaposlenih	13.460.642	16.218.105	17.672.057	131,29	108,96
40		Dajatve na plače	2.175.205	2.611.115	2.891.538	132,93	110,74
41		Stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja in drugi stroški dela	1.469.053	1.711.000	584.750	39,80	34,18
42	467	Finančni odhodki	10.564	11.000	13.360	126,47	121,46
43	465, 466, 468, 469	Drugi stroški, stroški prodanih zalog, drugi odhodki in prevrednotovalni poslovni odhodki	9.324.501	8.619.389	10.297.182	110,43	119,47
44	46	ODHODKI (10 + 26 + 35 + 38 + 42+ 43)	39.314.768	42.816.937	44.017.870	111,96	102,80
45		PRESEŽEK PRIHODKOV (+) all PRESEŽEK ODHODKOV (-) (9 - 44)	-227.948	0	67.313		
46		Davek od dohodka pravnih oseb			2.224	#DEL/0!	#DEL/0!
47		Presežek prihodkov ali odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (45 - 46)	-227.948	0	65.089		

Opombe

Izpolnil: J. Verčkovnik

Tel. št.: 02 8705 606

Podpis odgovorne osebe: Milan Krek, dr.med.spec.

Struktura zaposlenih	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2019	Načrtovano št. zaposlenih na dan 31. 12. 2020	Realizirano št. zaposlenih na dan 31. 12. 2020						Indeks	
	SKUPAJ	SKUPAJ	Polni d/č	Skraj. d/č	Dopoln. delo ¹	SKUPAJ	Od skupaj (stolpec 6) kader, ki je financiran iz drugih virov ²	Od skupaj (stolpec 6) nadomeščanja ³	Real. 2020 / Real. 2019	Real. 2020 / FN 2020
									1	2
I. ZDRAVNIKI IN ZDRAVSTVENA NEGA (A+B)	146	149	123	13	9	146	0	0	99,32	97,32
A E1 - Zdravniki in zobozdravniki (1+2+3)	106	108	86	10	9	105	0	0	99,06	97,22
1 Zdravniki (skupaj)	105	107	86	10	8	104	0	0	99,05	97,20
1.1. Višji zdravnik specialist	71	76	58	8	7	73			102,82	96,05
1.2. Specialist	19	19	15	2		17			89,47	89,47
1.3. Višji zdravnik brez specializacije z licenco						0			#DEL/0!	#DEL/0!
1.4. Zdravnik brez specializacije z licenco						0			#DEL/0!	#DEL/0!
1.5. Zdravnik brez specializacije / zdravnik po opravljenem sekundariatu	2	2	4		1	5			250,00	250,00
1.6. Specializant	13	10	8			8			61,54	80,00
1.7. Pripravnik / sekundarij			1			1			#DEL/0!	#DEL/0!
2 Zobozdravniki skupaj	1	1	0	0	1	1	0	0	100,00	100,00
2.1. Višji zobozdravnik specialist						0			#DEL/0!	#DEL/0!
2.2. Specialist						0			#DEL/0!	#DEL/0!
2.3. Zobozdravnik	1	1			1	1			100,00	100,00
2.4. Višji zobozdravnik brez specializacije z licenco						0			#DEL/0!	#DEL/0!
2.5. Zobozdravnik brez specializacije z licenco						0			#DEL/0!	#DEL/0!
2.6. Specializant						0			#DEL/0!	#DEL/0!
2.7. Pripravnik						0			#DEL/0!	#DEL/0!
3 Zdravniki svetovalci skupaj (višji svetnik, svetnik, primarij)						0			#DEL/0!	#DEL/0!
B E3 - Zdravstvena nega (ZN) skupaj	40	41	37	3	0	40	0	0	100,00	97,56
1 Medicinska sestra -VII /2 TR						0			#DEL/0!	#DEL/0!
2 Profesor zdravstvene vzgoje						0			#DEL/0!	#DEL/0!
3 Diplomirana medicinska sestra	37	38	34	3		37			100,00	97,37
4 Diplomirana babica / SMS babica v porodnem bloku IT III						0			#DEL/0!	#DEL/0!
5 Medicinska sestra - nacionalna poklicna kvalifikacija (VI. R.Z.D.)						0			#DEL/0!	#DEL/0!
6 Srednja medicinska sestra / babica	3	3	3			3			100,00	100,00
7 Bolničar						0			#DEL/0!	#DEL/0!
8 Pripravnik zdravstvene nege						0			#DEL/0!	#DEL/0!
II. E2 - Farmaceutski delavci skupaj	12	10	11	0	0	11	0	0	91,67	110,00
1 Farmacevt specialist / Farmacevt specialist s specialnimi znanji						0			#DEL/0!	#DEL/0!
2 Farmacevt / Farmacev s specialnimi znanji	8	6	7			7			87,50	116,67
3 Inženir farmacije						0			#DEL/0!	#DEL/0!
4 Farmaceutski tehnik / Farmaceutski tehnik s specialnimi znanji	4	4	4			4			100,00	100,00
5 Pripravnik						0			#DEL/0!	#DEL/0!
6 Ostali / Farmacevt začetnik						0			#DEL/0!	#DEL/0!
III. E4 - Zdravstveni delavci in sodelavci skupaj	228	249	227	11	4	242	0	0	106,14	97,19
1 Konzultant (različna področja)						0			#DEL/0!	#DEL/0!
2 Analitik (različna področja)	32	36	34		2	36			112,50	100,00
3 Medicinski biokemik specialist						0			#DEL/0!	#DEL/0!
4 Klinični psiholog specialist						0			#DEL/0!	#DEL/0!
5 Specializant (klinična psihologija, laboratorijska medicina)						0			#DEL/0!	#DEL/0!
6 Socialni delavec						0			#DEL/0!	#DEL/0!
7 Sanitarni inženir	53	53	55			55			103,77	103,77
8 Radiološki inženir						0			#DEL/0!	#DEL/0!
9 Psiholog						0			#DEL/0!	#DEL/0!
10 Pedagog / Specialni pedagog						0			#DEL/0!	#DEL/0!
11 Logoped						0			#DEL/0!	#DEL/0!
12 Fizioterapevt						0			#DEL/0!	#DEL/0!
13 Delovni terapevt						0			#DEL/0!	#DEL/0!
14 Analitik v laboratorijski medicini						0			#DEL/0!	#DEL/0!
15 Inženir laboratorijske biomedicine						0			#DEL/0!	#DEL/0!
16 Sanitarni tehnik	3	3	2	1		3			100,00	100,00
17 Zobotehnik						0			#DEL/0!	#DEL/0!
18 Laboratorijski tehnik	6	4	4			4			80,00	100,00
19 Voznik reševalec						0			#DEL/0!	#DEL/0!
20 Pripravnik	12	36	25			25			208,33	69,44
21 Ostali	123	117	107	10	2	119			96,75	101,71
IV. Ostali delavci iz drugih plačnih skupin⁴	17	22	16	2		18			105,88	81,82
V. J - Nezdravstveni delavci po področjih dela skupaj⁵	129	136	124	8	1	133	0	0	103,10	97,79
1 Administracija (J2)	23	22	20		2	22			95,65	100,00
2 Področje informatike	22	26	24			24			109,09	92,31
3 Ekonomsko področje	6	8	7			7			116,67	87,50
4 Kadrovske-pravno in splošno področje	4	5	4	1		6			125,00	100,00
5 Področje nabave	3	3	3			3			100,00	100,00
6 Področje tehničnega vzdrževanja	4	4	3	1		4			100,00	100,00
7 Področje prehrane						0			#DEL/0!	#DEL/0!
8 Oskrbovalne službe						0			#DEL/0!	#DEL/0!
9 Ostalo	67	68	63	4	1	68			101,49	100,00
VI. Skupaj (I. + II. + III. + IV. + V.)	532	566	501	34	14	549	0	0	103,20	97,00
VII. Preostali zaposleni s sklenjeno pogodbo o zaposlitvi (tisti, ki so na porodniški in na bolniški odsotnosti daljši od 30 dni)	16	24	27			27			180,00	112,50
VIII. Zaposleni preko javnih del						0			#DEL/0!	#DEL/0!
IX. SKUPAJ VSI ZAPOSLENI S SKLENJENO POGODBO O ZAPOSLOTVI (VI. + VII. + VIII.)	547	600	528	34	14	576	0	0	105,30	97,63

Opombe:

Od skupaj _____ zaposlenih preko javnih del, ima _____ zaposlenih tudi sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas v breme JZZ.

Izpolnil: ŠPELA JEREB

Podpis odgovorne osebe: Milen Krek, dr.med.spec.

Tel. št.: 01/2441-735

Vir financiranja zaposlenih	Realizirano število zaposlenih na dan 1. 1. 2020	Planirano število zaposlenih na dan 1. 1. 2021 - izdano soglasje MZ ob FN 2020	Realizirano število zaposlenih na dan 1. 1. 2021	Real. 1. 1. 2021 / Real. 1. 1. 2020	Real. 1. 1. 2021 / FN 1. 1. 2021
1. Državni proračun	235,21	255,00	250,74	6,60	-1,67
2. Proračun občin	2,00	2,00	2,00	0,00	0,00
3. ZZS in ZPIZ	148,27	150,00	144,89	-2,28	-3,41
4. Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesijne, RTV- prispevek)	0,00	0,00	0,00	#DEL/0!	#DEL/0!
5. Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	27,79	27,00	27,42	-1,33	1,56
6. Nejavna sredstva za opravljanje javne službe in sredstva prejetih donacij	0,00	0,00	0,00	#DEL/0!	#DEL/0!
7. Sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, skupaj s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna	85,49	97,00	96,73	13,15	-0,28
8. Sredstva ZZS za zdravnike sekundarije, zdravnike in doktorje dentalne medicine specializante, zdravstvene delavce pripravnike, zdravstvene sodelavce pripravnike; sredstva raziskovalnih projektov in programov ter sredstva za projekte in programe, namenjene internacionalizaciji in kakovosti izobraževanja in znanosti (namenska sredstva)	27,00	46,00	44,40	64,44	-3,48
9. Sredstva iz sistema javnih del	0,00	0,00	0,00	#DEL/0!	#DEL/0!
10. Sredstva za zaposlene na podlagi Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30. januarjem in 10. februarjem (Uradni list RS, št. 17/14 in 14/15 - ZUUJFO)	0,00	0,00	0,00	#DEL/0!	#DEL/0!
11. Skupno število vseh zaposlenih (od 1. do 10. točke)	525,76	577,00	566,18	7,69	-1,88
12. Skupno število zaposlenih pod točkami 1, 2, 3 in 4	385,48	407,00	397,53	3,15	-2,30
13. Skupno število zaposlenih pod točkami 5, 6, 7, 8, 9 in 10	140,28	170,00	168,55	20,15	-0,85

Opombe:

Izpolnil: JERNEJ VERČKOVNIK

Tel. št.: 02 8705 606

Podpis odgovorne osebe: Milan Krek, d.m. med. spec.

VRSTE INVESTICIJ ¹	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2019	Finančni načrt za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Indeks Real. 2020 / Real. 2019	Indeks Real. 2020 / FN 2020
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA	1.642.709	1.785.533	2.487.518	151,43	139,32
1. Programska oprema (licence, rač. programi)	1.642.709	1.785.533	2.487.518	151,43	139,32
2. Ostalo				#DEL/0!	#DEL/0!
II. NEPREMIČNINE	10.041	0	207.151	2.063,13	#DEL/0!
1. Zemljišča				#DEL/0!	#DEL/0!
2. Zgradbe	10.041	0	207.151	2.063,13	#DEL/0!
III. OPREMA (A+B)	1.322.072	740.297	561.257	42,45	75,82
A Medicinska oprema	4.482	30.000	17.402	388,26	58,01
1. Laboratorijska oprema				#DEL/0!	#DEL/0!
2. Drugo (vrednost nad 40.000 EUR)				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Drugo (vrednost pod 40.000 EUR)	4.482	30.000	17.402	388,26	58,01
B Nemedicinska oprema	1.317.590	710.297	543.855	41,28	76,57
1. Informacijska tehnologija	997.535	530.297	467.980	46,91	88,25
2. Drugo	320.056	180.000	75.875	23,71	42,15
IV. SKUPAJ (I.+II.+III.)	2.974.822	2.525.830	3.255.926	109,45	128,91

VIRI FINANCIRANJA	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2019	Finančni načrt za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Indeks Real. 2020 / Real. 2019	Indeks Real. 2020 / FN 2020
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA	1.642.709	1.785.533	2.487.518	151,43	139,32
1. Amortizacija	1.048.891	99.820	475.505	45,33	476,36
2. Lastni viri (del presežka)				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Sredstva ustanovitelja		795.620	1.040.635	#DEL/0!	130,80
4. Leasig				#DEL/0!	#DEL/0!
5. Posojila				#DEL/0!	#DEL/0!
6. Donacije				#DEL/0!	#DEL/0!
7. Drugo	593.818	890.093	971.378	163,58	109,13
II. NEPREMIČNINE	10.041	0	207.151	2.063,05	#DEL/0!
1. Amortizacija	10.041		207.151	2.063,05	#DEL/0!
2. Lastni viri (del presežka)				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Sredstva ustanovitelja				#DEL/0!	#DEL/0!
4. Leasig				#DEL/0!	#DEL/0!
5. Posojila				#DEL/0!	#DEL/0!
6. Donacije				#DEL/0!	#DEL/0!
7. Drugo				#DEL/0!	#DEL/0!
III. NABAVA OPREME (A+B)	1.322.072	740.297	561.257	42,45	75,82
A Medicinska oprema	4.482	30.000	17.402	388,26	58,01
1. Amortizacija	4.482	30.000	17.402	388,26	58,01
2. Lastni viri (del presežka)				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Sredstva ustanovitelja				#DEL/0!	#DEL/0!
4. Leasig				#DEL/0!	#DEL/0!
5. Posojila				#DEL/0!	#DEL/0!
6. Donacije				#DEL/0!	#DEL/0!
7. Drugo				#DEL/0!	#DEL/0!
B Nemedicinska oprema	1.317.590	710.297	543.855	41,28	76,57
1. Amortizacija	118.000	69.820	105.447	89,36	151,03
2. Lastni viri (del presežka)				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Sredstva ustanovitelja	568.819	256.400		0,00	0,00
4. Leasig				#DEL/0!	#DEL/0!
5. Posojila				#DEL/0!	#DEL/0!
6. Donacije				#DEL/0!	#DEL/0!
7. Drugo	630.771	384.077	438.408	69,50	114,15
IV. SKUPAJ (I.+II.+III.)	2.974.822	2.525.830	3.255.926	109,45	128,91
1. Amortizacija	1.181.414	199.640	805.505	68,18	403,48
2. Lastni viri (del presežka)	0	0	0	#DEL/0!	#DEL/0!
3. Sredstva ustanovitelja	568.819	1.052.020	1.040.635	182,95	98,92
4. Leasig	0	0	0	#DEL/0!	#DEL/0!
5. Posojila	0	0	0	#DEL/0!	#DEL/0!
6. Donacije	0	0	0	#DEL/0!	#DEL/0!
7. Drugo	1.224.589	1.274.170	1.409.786	115,12	110,64

AMORTIZACIJA	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2019	Finančni načrt za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Indeks Real. 2020 / Real. 2019	Indeks Real. 2020 / FN 2020
I. Priznana amortizacija v ceni storitev ²	1.179.756	199.640	805.505	68,28	403,48
II. Obračunana amortizacija	2.417.295	2.400.000	2.359.559	97,61	98,31
III. Razlika med priznano in obračunano amortizacijo	1.237.539	2.200.360	1.554.054	125,58	70,63
IV. Porabljena amortizacija	2.974.822	199.640	805.505	27,08	403,48

Opombe

Pod točko 7 (drugo) uvrščamo nabave, na zahtevo Ministrstva za zdravje - nabava osnovnih sredstev iz amortizacije preteklih let (eZdravje)

Izpolnil: J. Verčkovnik

Podpis odgovorne osebe: Milan Krek, dr. med. spec.

Tel. št.: 02 8705 606

Namen	Celotna načrtovana vrednost vzdrževalnih del v letu 2020 ¹	Celotna vrednost vzdrževalnih del v letu 2020 ¹	2 = 3 + 4	Stroški tekočega vzdrževanja (konti 461)	Stroški investicijskega vzdrževanja (konti 461)	Indeks Real. 2020 / FN 2020
	1		3		4	5 = 2/1
SKUPAJ:	3.579.763	3.690.919	3.690.919	0	103,11	
1 STORITVE ZA SPROTNO VZDRŽ. KOMUNIKAC. RAČUNAL. IN UREJANJE	4.618	9.339	9.339			202,23
2 STORITVE ZA SPROTNO VZDRŽEVANJE POSLOVNIH OBJEKTOV	220.917	135.038	135.038			61,13
3 STORITVE ZA SPROTNE POTREBE VZDRŽEVANJA VOZIL	13.228	13.664	13.664			103,29
4 VZDRŽEVANJE RAČUNALNIŠKIH PROGRAMOV	3.270.000	3.469.281	3.469.281			106,09
5 STORITVE ZA SPROTNO VZDRŽEVANJE OPREME - OSTALO	71.000	63.597	63.597			89,57

Opombe:

_____

_____

Izpolnil: J. Verčkovnik

Tel. št.: 02 8705 606

Podpis odgovorne osebe: Milan Kriek, dr. med. spec.

_____

_____

Program	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2019	Finančni načrt za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Real. 2020 / Real. 2019	Real. 2020 / FN 2020
1. Prihodki Terciar I	570.000	571.448	588.667	103,27	103,01
2. Prihodki Terciar II				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Prihodki skupaj (I in II)	570.000	571.448	588.667	103,27	103,01
4. Odhodki Terciar I	570.000	571.448	599.254	105,13	104,87
1. Učenje	10.000	0	0	0,00	#DEL/0!
2. Usposabljanje za posebna znanja	15.000	7.540	6.690	44,60	88,73
3. Razvoj in raziskave	280.000	241.908	211.832	75,65	87,57
4. Nacionalni register boleznih in nacionalna evidenca	265.000	322.000	380.732	143,67	118,24
Odhodki Terciar II	0	0	0	#DEL/0!	#DEL/0!
5. Ozko specializirani laboratoriji, diagnostične in terapevtske enote				#DEL/0!	#DEL/0!
6. Subspecialni tim				#DEL/0!	#DEL/0!
7. Interdisciplinarni ekspertni konzilij				#DEL/0!	#DEL/0!
Odhodki skupaj (I in II)	570.000	571.448	599.254	105,13	104,87

Opombe:

_____

Izpolnil: K. NIKLANOVIČ

Podpis odgovorne osebe: Milan Krek dr.med.spec.

(Handwritten signature in blue ink)

Program	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2019	Finančni načrt za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2020	Real. 2020 / Real. 2019	Real. 2020 / FN 2020
1. Prihodki Terciar I	570.000	571.448	588.667	103,27	103,01
2. Prihodki Terciar II				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Prihodki skupaj (I in II)	570.000	571.448	588.667	103,27	103,01
4. Odhodki Terciar I	570.000	571.448	599.254	105,13	104,87
1. Učenje	10.000	0	0	0,00	#DEL/0!
2. Usposabljanje za posebna znanja	15.000	7.540	6.690	44,60	88,73
3. Razvoj in raziskave	280.000	241.908	211.832	75,65	87,57
4. Nacionalni register boleznih in nacionalna evidenca	265.000	322.000	380.732	143,67	118,24
5. Odhodki Terciar II	0	0	0	#DEL/0!	#DEL/0!
6. Ozko specializirani laboratoriji, diagnostične in terapevtske enote				#DEL/0!	#DEL/0!
7. Subspecialni tim				#DEL/0!	#DEL/0!
8. Interdisciplinarni ekspertni konzilij				#DEL/0!	#DEL/0!
9. Odhodki skupaj (I in II)	570.000	571.448	599.254	105,13	104,87

Opombe:

_____

Izpolnil: K. NIKLANOVIČ

Podpis odgovorne osebe: Milan Krek dr.med.spec.

_____

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

v/na NACIONALNEM INŠTITUTU ZA JAVNO ZDRAVJE (naziv proračunskega uporabnika)

Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.

Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v/na NACIONALNEM INŠTITUTU ZA JAVNO ZDRAVJE (naziv proračunskega uporabnika).

Oceno podajam na podlagi:

- ocene notranje revizijske službe za področja: .....
- samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja: .....
- ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja: .....

V/Na NACIONALNEM INŠTITUTU ZA JAVNO ZDRAVJE (naziv proračunskega uporabnika)

je vzpostavljen(o):

1. Primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

2. Upravljanje s tveganji

2.1. Cilji so realni in merljivi, to pomeni, da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

2.2. Tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

3. Na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

4. Ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

5. Ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

6. Notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) z lastno notranjerevizijsko službo,
- b) s skupno notranjerevizijsko službo,
- c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,
- d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.

ad b) Navedite naziv **skupne notranjerevizijske službe:**

.....

Navedite sedež in matično številko skupne notranjerevizijske službe:

.....

Matična številka:

ad c) Navedite naziv **zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:**

..... DRŽAVNA REVIZIJA VID PLOHL S.P. ....

Navedite sedež in matično številko zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:

REBELČEVA VAS 15e, 2250 PTUJ

Matična številka:

6440398000

Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se Izjava nanaša, presega 2,086 mio EUR

Datum zadnjega revizijskega poročila zunanjega izvajalca notranjega revidiranja je:

(dan XY, mesec XY in leto 20XY)

10022021

ad d) Notranjega revidiranja nisem zagotovil ker:

V letu 2020 (leto, na katerega se Izjava nanaša) sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave (navedite 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):

- UVEDBA PROGRAMA ZA NADZOR NAJ PLACILNIH NALOŽB (izboljšava 1)
- OPTIMIZACIJA DELOVNEGA PROCESA ZA AVTORSKE IN POSREDOVALNE TEOODBE (izboljšava 2)
- NADGRADNJA KONTROL POROČANJA (izboljšava 3)

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

- NEZADOSTNI FINANČNI RESURSI - ISKANJE NOVIH VIROV (tveganje 1, predvideni ukrepi)
- NEUPRAVICENI STROŠKI PROJEKTOV (tveganje 2, predvideni ukrepi)
- NEDELOVANJE PLACILNEGA PROMETA (tveganje 3, predvideni ukrepi)

Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika: MILAN KREK, dr. med. spec.

Podpis:

Datum podpisa predstojnika:

16. 2. 2021

201

